

Джералд Даръл Градината на боговете

Посвещавам тази книга на Ан Питърс, някога моя секретарка, останала приятел завинаги, защото обича Корфу и вероятно го познава по-добре от мене.

Една встъпителна дума

Това е третата книга, която пиша за времето, когато пребивавах заедно със семейството си на остров Корфу преди последната световна война. На някои хора може да се види любопитно, че успявам да намеря още материал, за да описвам този период от живота си, затова нека повторя, че в тези години ние бяхме сравнително заможни, особено за страна като Гърция — никой от нас не работеше в общоприетия смисъл на думата и по-голямата част от дните ни минаваше в забавления. А когато човек прекара пет години в подобни занимания, натрупват се доста преживявания.

Едно затруднение, когато си автор на книги с едни и същи или направо еднакви герои е, че не искаш да отегчиш читателя на предишните си книги с безкрайни описания на героите. Същевременно обаче не можеш да бъдеш толкова суетен, та да предполагаш, че всички са чели предишните ти книги и затова в известна степен се налага да приемеш, че читателят за пръв път пристъпва към твое произведение. Трудно се лавира, за да намериш верния тон, и както да не раздразниш стария си читател, така и да не преситиш новия. Надявам се, че съм се справил успешно.

В „Моето семейство и други животни“ — първата книга от трилогията, която написах — казах следното по този въпрос (и не мисля, че бих могъл да го усъвършенствам): „В своята книга се опитах да нарисувам, без да преувеличавам, точна картина на членовете на моето семейство — такива, каквито ги виждах тогава. Смятам обаче, че някои странности в поведението

им ще станат по-обясними, ако не пропусна да отбележа, че по време на престоя ни в Корфу всички бяха много млади: Лари, най-големият от нас, беше на двайсет и три години, Лесли беше на деветнайсет, Марго — на осемнайсет, а аз, най-малкият, бях на крехката и впечатлителна десетгодишна възраст. Никога не сме знаели със сигурност възрастта на майка си — по простата причина, че тя не може да си спомни кога е родена, затова само ще се ограничи да каже, че тя беше достатъчно възрастна, за да е родила четири деца. Майка ми също така настоява да обясня, че е вдовица, защото, както тя мъдро забеляза, «кой знае какво ще си помислят хората». За да успея да предам сбито петте години, изпълнени със случки, наблюдения и приятни преживявания, в нещо, което да не излезе обемисто като «Енциклопедия Британика», бях принуден да сгъстявам, окастрям и присаждам, поради което не остана много от естествения ход на събитията.“

Там казвах също така, че съм принуден да пропусна много истории и лица, които исках да опиша. В настоящата книга съм се постарал да запълня тази празнота. Надявам се, че читателите ще изпитат от нея същото удоволствие, каквото явно са получили от „Моето семейство и други животни“ и „Птици, животни и роднини“, издадени по-преди. За мене третата книга представлява описание на много важна част от живота ми — на нещо, което за жалост в днешно време липсва на много деца: истински щастливото и огряно от слънце детство.

Първа глава

Кучета, съсели и бъркотия

„Тутакси трябва да бъде приключен въпросът с този неописуем турчин.“

Карлайл*

[* Томас Карлайл (1795–1881). Английски публицист, историк и философ. — Б.пр.]

Тази година имаше изключително плодородно лято, сякаш слънцето бе изтръгнало от острова особено щедър дар: за пръв път видяхме такава изобилие от плодове и цветя, за пръв път морето бе толкова топло и пълно с риба, за пръв път толкова много птици отглеждаха рожби, излюпваха се пеперуди и други насекоми, които пърхаха из околността. Дините със

сърцевина като розов сняг, хрупкава и хладна, представляваха внушителни ботанически гюлета, толкова големи и тежки, че всяко би могло да изравни със земята цял град; едрите праскови, оранжеви или румени като месечина по жътва, надничаха от листака с плътни кадифени кожици, издути от сладък сок; жълтите и черни смокини се пукаха от зрелост и в розовите цепнатини се виждаха златистозелените златки, опиянени от пицното и безкрайно великолепиe.

Черешовите дървета стенеха под тежестта на плода и градините приличаха на място, където е бил посечен някой грамаден змей, опръскал шумата с алени и виненочервени капки кръв. Царевичните кочани бяха лакът дълги, а когато човек захапеше светложълтата мозайка на зърната, белият млечен сок пръсваше в устата му. По дърветата едрееха и се пълнеха нефритово зелените бадеми и орехи, а нанизите от гладки и изящни маслини проблясваха като лъскави птичи яйца сред шумата.

Естествено, щом островът кипеше от живот, моите страсти на колекционер се удвоиха. Освен че прекарвах редовно един следобед седмично с Теодор, започнах да предприемам по-дръзки и целенасочени експедиции, за каквито до тогава нямах условия, тъй като едва напоследък се бях сдобил с магаре. Животното на име Сали получих за рождения си ден, като средство за покриване на големи разстояния и за пренасяне на множество приспособления. Сали, при всичкия си инат, ми беше безценен другар. В замяна на ината си, Сали притежаваше едно голямо достойнство: както е присъщо на магаретата, тя беше безкрайно търпелива. Докато наблюдавах някоя гадинка, магарето безгрижно зяпаше в празното пространство или пък изпадаше в магарешка дрямка — онова щастливо, наподобяващо транс състояние, което обзема магаретата, когато с полузатворени очи сякаш изпадат в някаква нирвана и стават глухи за викове, заплахи или дори удари с пръчка. Кучетата известно време проявяват търпение, но после започват да се прозяват, да въздишат, да се почесват и по множество дребни признаци започва да си личи, че според тях сме се посветили достатъчно дълго на някой паяк или на каквото и да е, и трябва да продължим нататък. За разлика от тях, щом Сали изпаднеше в унес, създаваше се впечатлението, че в случай на нужда с готовност ще стои все на това място дни наред.

Веднъж един от селските ми приятели, човек, който ми беше донесъл не един екземпляр и умееше да наблюдава внимателно, ме осведоми, че на около пет мили северно от вилата в каменистата долина се навъртат две огромни птици. Според него правели гнездо. По описанието му това можеше да са единствено орли или лешояди, а аз мечтаех повече от всичко друго да се сдобия с пиленце на такава птица.

Колекцията ми от хищни птици за сега наброяваше три вида кукумявки, ястреб врабчар, чучулигар и белошипа ветрушка, затова ми се струваше, че

един орел или лешояд би бил достоен завършек. Излишно е да споменавам, че не благоволих да споделя стремежа си със семейството, тъй като и без това сумите, изразходвани да се купува месо за моите животни, представляваха астрономическа цифра. В добавка можех да си представя как щеше да реагира Лари на предложението ми да настаня и лешояд в къщата. Когато се сдобивах с нови любимци, от опит знаех, че е по-благоразумно да изправам Лари пред fait accompli*, защото, щом животните вече бяха във вилата, обикновено можех да разчитам, че ще привлече майка и Марго на моя страна.

[* Свършен факт (фр.) — Б.пр.]

Подготвих се за експедицията си много внимателно, като взех купища храна за мене и за кучетата, доста добър запас от газоза*, както и обичайния комплект от тенекени и други кутии за намерените екземпляри, сака за пеперуди и голяма торба, в която да прибера своя орел или лешояд. Взех и бинокъла на Лесли, защото беше по-силен от моя. За щастие не видях Лесли, за да му искам разрешение, но бях сигурен, че ако си беше у дома, с готовност щеше да ми послужи.

[* Газирана лимонада. — Б.пр.]

Като прегледах багажа си за последен път, за да се уверя, че нищо не липсва, се заех да окичвам различните вещи по магарето. Сали, изпаднала в извънредно мрачно настроение. С инат, надминаващ дори магарешкия, ме ядоса, защото нарочно ме настъпи, а като се наведох да вдигна сака за пеперуди, силно ме ухапа по задника. Тя страхотно се обиди, защото я шибнах заради лошото ѝ държание, така че, когато експедицията започна, почти не си говорехме.

Макар че все още беше рано, слънцето припичаше, а небето пламтеше с яркосин цвят като сол, изсипана върху пламък, и очертанията му се губеха в маранята.

Първоначално потеглихме по пътя, застлан с гъста бяла прах, лепкава като цветен прашец, и настигнахме много от приятелите ми селяни, яхнали магаретата си с намерението да отидат до пазара или до градините си, където да поработят. Това несъмнено забави хода на експедицията, защото доброто възпитание изискваше да си разменя поздрав с всекиго от тях. На остров Корфу е задължително да прекараш определено време в приказки и често получавах комат хляб, сушени динени семки или чепка грозде в знак на обич и благодарположение, така че, когато дойде мигът да се отклоня от напечения пращен път към склона с прохладните маслинови горички, багажът ми се увеличи с най-различни придобивки за ядене, най-голямата, от които представляваше диня — щедър дар, взет по настояване на мама Агати, моя приятелка, с която не се бяхме виждали цяла седмица — нечувано дълго време, през което според нея са ме оставили да гладувам.

След заслепяващия блясък на пътя, от сенчестите маслинови горички лъхаше прохлада като от кладенец. Кучетата както обикновено вървяха напред, тършуваха около големите дупчести стволоче и понякога гласовито лаеха подир стрелкащите се лястовички, вбесени от дързостта им. Понеже както обикновено тази гонитба не се увенчаваше с успех, кучетата правеха опит да стоварят гнева си върху някоя невинна овца или заплеснало се пиле, за което биваха строго порицавани. Сали, забравила вече да се муси, поддържаше добър ход, наострила едното си ухо напред, другото — назад, за да чува как пея и какви забележки правя за менящата се обстановка.

Скоро излязохме от сянката на маслините и взехме да се катерим нагоре по забулените в мараня хълмове, пробивайки си път през миртови гъсталаци, горички от каменен дъб и едър мъхест зановец. Копитата на Сали тъпчеха по тревите и топлият въздух се изпълваше с благоуханието на пелин и мащерка. Към пладне задъханите кучета и ние със Сали, всичките вир-вода, вече се намирахме високо сред златистите и ръждивочервени скали на средното било, а далече под нас лежеше морето, синьо като цъфнал лен. Към два и половина поспрях за почивка в сянката на една внушителна канара и изпитах чувството, че съм се заблудил. Бяхме последвали указанията на моя приятел и наистина открихме гнездо, което си заслужаваше вълнението ми, защото излезе, че е обитавано от гриф*. Нещо повече — в гнездото, закрепено на една скална издатина, имаше две дебели пилета с напълно поникнали пера, точно на възраст за опитомяване. Бедата обаче беше, че не можех да стигна до гнездото нито отгоре, нито отдолу. След като прекарах един час в безплодни усилия да отвлека малките, видях се принуден, макар и неохотно, да се откажа от мисълта да добавя и лешояди към сбирката си от хищни птици.

[* Голяма хищна птица, която се храни с леш. — Б.пр.]

Потеглихме надолу по склона и спряхме да похапнем на сянка. Докато ядях сандвичите и твърдо сварените яйца, Сали се позасити със сухи царевични кочани и диня, а кучетата утолиха жаждата си, като редуваха диня и грозде — гълтаха ненаситно сочните плодове и сегиз-тогиз се давеха и кашляха, когато някоя семка им преседнеше. Поради лакомията им и липсата, на каквито и да е обноси по времена хранене, те привършиха с обяда си много преди Сали, а и преди мене, и след като с неудоволствие стигнаха до заключението, че не възнамерявам да им дам още ядене, те ни напуснаха и се затъртриха надолу по склона, за да се заемат с малко лов за лични нужди.

Лежах по корем, ядях хрупкавата хладна диня, розова като корал, и изучавах хълма.

На около петдесет стъпки под мен се намираха развалините на селска къщурка. Тук-там по хълма едва-едва различавах сърповидните отъпкани места, където някога са били нивичките на стопанина. С времето сигурно

беше станало ясно, че изтощената почва вече не може да изхранва царевицата или зеленчуците по парчетата земя, големи колкото носни кърпи, така че собственикът се бе преместил. Къщата бе порутена, а нивите — обрасли с бурени и мирта. Гледах втренчено останките от сградата, зачуден кой ли е живял там, когато забелязах, че нещо червеникаво се движи през мащерката покрай едната стена.

Бавно протегнах ръка към бинокъла и го вдигнах до очите си. Скупчените досами стената отломъци изпъкнаха съвсем ясно, но в първия миг не можах да видя какво бе привлякло вниманието ми. После за мое голямо учудване иззад една китка мащерка се появи пъргаво животинче, червено като есенен лист. Беше невестулка — ако се съди по поведението ѝ, още малка и съвсем неопитна. Това бе първата невестулка, която виждах на остров Корфу, затова я гледах като омагьосан. Озърна се някак замаяно, после се изправи на задни крака и взе усилено да души въздуха. Явно обаче не подуши никаква храна, поради което седна и започна да се чеше усърдно (а както изглеждаше, и с голямо удоволствие). После внезапно изостави грижата за външността си, внимателно застана в нападателна стойка и се опита да хване една ярка светложълта лимонница. Пеперудата обаче се изплъзна и отлетя, а челюстите на невестулката щракнаха във въздуха и тя загледа глуповато. Отново се изправи на задни крака, за да види къде изчезна плячката ѝ, и в желанието си да запази равновесие без малко да падне от камъка, на който седеше.

Наблюдавах я, омагьосан от миниатюрните ѝ размери, от красивата ѝ окраска и от невинния ѝ вид. Повече от всичко друго ми се искаше да я уловя и да я занеса у дома, за да я добавя към зверилника си, но знаех, че ще ми бъде трудно.

Докато размишлявах кой е най-добрият начин за постигането на тази цел, в порутената къща долу се разигра драма. Пробяга сянка с формата на малтийски кръст, която се плъзна над ниския шубрак, и се появи ястреб врабчар, който летеше ниско и бързо към невестулката, изправена върху камъка и душеща въздуха явно без да подозира за опасността. Тъкмо се чудех дали да извикам, или да плесна с ръце, та да я предупредя, когато тя видя ястреба. Невестулката се извърна с невероятна бързина, скочи грациозно върху порутената стена и изчезна в една пролука между два камъка, където според мене не би могъл да се провере и слепок, камо ли млекопитаещо с размерите на невестулка. Беше като фокус: в един миг невестулката седеше върху камъка, а в следващия бе погълната от стената като дъждовна капка.

Ястребът врабчар разпери опашка, намали скоростта и известно време кръжа над развалините — явно бе, че се надява невестулката отново да се появи. Не след дълго обаче се отегчи и се плъзна надолу по склона, за да потърси по-наивна плячка.

Измина малко време и невестулката подаде муцунка от пролуката. Видя, че няма от какво да се бои, и предпазливо излезе навън.

После се промъкна покрай стената, като непрекъснато изследваше всяка дупка и цепнатина сред камъните и се пъхаше вътре: сякаш това ѝ бе дошло наум неотдавна, когато се бе скрила в пролуката.

Докато я наблюдавах, аз се чудех как да сляза по хълма, та да хвърля върху ѝ ризата си, преди да е забелязала присъствието ми. Като имах предвид колко умело изчезна при появяването на ястреба, явно нямаше да го постигна лесно.

В този миг невестулката се заизвива като змия и се плъзна в една дупка долу в стената. От друга дупка, малко по-високо, се появи втора животинка, обзета от силен страх, която се промъкна по горния край на стената и изчезна в някакъв процеп.

Силно се развълнувах, защото, макар че я зърнах само за миг, разбрах, че това е градински съсел — създанието, което от месеци насам се мъчех да проследя и да уловя, и което вероятно е един от най-симпатичните европейски гризачи. Беше два пъти по-дребен от напълно пораснал плъх, имаше светлокафяво гръбче, ярко бял корем, дълга и пухкава опашка, завършваща с кичур черно-бели косми, и черно оцветена козина под ушите, която стигаше и до очите, така че му придаваше смешен вид, сякаш си бе сложил старомодна маска, от ония, които се смятат предпочитани от крадците с взлом.

В известен смисъл се видях в чудо, понеже долу под мене се намираха две животни, които на всяка цена исках да притежавам, и едното ожесточено преследваше другото, а пък и двете бяха изключително плашливи. Ако не обмислех добре нападението си, имаше голяма вероятност да изпусна и двете животни. Реших първо да се заема с невестулката, тъй като тя бе по-подвижната, а съселът според мене нямаше да излезе от новата си дупка, освен ако не го разтревожех. Размислих и реших, че сакът за пеперуди е по-подходящо оръдие от ризата ми, и въоръжен с него, тръгнах надолу по хълма извънредно предпазливо, като замръзвах на място всеки път, когато невестулката се подадеше от дупката си да огледа околността. Така успях да стигна незабелязано на няколко стъпки от стената. Стиснах по-здраво дългата дръжка на сака и чаках невестулката да се покаже от дълбоката дупка, която изследваше в момента. Когато накрая тя наистина изскочи, направи го толкова внезапно, че ме завари неподготвен. Животинчето седна на задните си крака и ме зяпна с интерес, в който нямаше и следа от страх. Тъкмо се канех да замахна със сака, когато през храстите с трясък се появиха трите кучета — изплезили езици, те въртяха опашки и гръмко изразяваха радостта си от срещата с мене, сякаш не се бяхме виждали от месеци.

Невестулката изчезна. В един миг седеше там, замръзнала от ужас пред лавината кучета, а в следващия миг вече бе изчезнала. Горчиво проклетх кучетата, прогоних ги към склона и те отидоха да полегнат на сянка, обидени и озадачени от лошото ми настроение. Тогава се захех да уловя съсела.

С годините хоросанът между камъните бе станал трошлив и силните зимни дъждове го бяха отнесли, така че сега в крайна сметка останките от къщата представляваха няколко стени от наредени камъни. Лабиринтът от свързани помежду си тунели и кухини предоставяше прекрасно убежище за всяка животинка. Улавянето на животно при този вид повърхност може да стане само по един начин — като се махне стената камък по камък — така че се залових точно с този твърде усилен труд.

Разградих доста голямо място, но не успях да открия нищо повълнуващо от двойка възмутени скорпиони, няколко мокрици* и един малък гекон**, който побягна, като остави подире си своята извиваща се опашка. Работата ме разгорещи и ожаднях, затова след около час приседнах да си почина в сянката на все още запазената част от стената.

[* Безгръбначни от клас ракообразни. — Б.пр.]

[** Гущери с прилепващи се към повърхността крачета. — Б.пр.]

Тъкмо се чудех колко ли време ще ми отнеме да съборя и останалите камъни, когато от една дупка на около три стъпки от мене се появи съселът. Излази като катерач с леко надхвърлило нормата тегло и когато стигна горе на стената, седна на дебелиите си задни части и взе да мие извънредно старателно муцунката си, без да обръща каквото и да е внимание на присъствието ми. Не можех да повярвам на късмета си.

Бавно и извънредно предпазливо примъкнах сака за пеперуди към него, приготвих се, замахнах и изведнъж го захлупих. С това работата щеше да се свърши, ако стената отгоре беше равна, но не би. Не успях да притисна края на сака достатъчно плътно, та да не остава пролука. За моя най-голяма досада и объркване съселът, съвзел се от временно обзелата го паника, се провря под мрежата, хукна по стената и изчезна в друга пукнатина. Това обаче се оказа пагубно за него, тъй като бе попаднал в „задънена улица“ и преди да разбере грешката си, аз вече бях прилепил сака към входа на дупката.

Следващото, което трябваше да направя, беше да го изкарам от сака и да го прибера в торбата, без да ме ухапе. Не стана никак лесно и преди да приключа, съселът заби изключително острите си зъби във възглавничката на палеца ми, така че и аз, и носната кърпа, и съселът се оказахме обилно залети с кървища. Накрая обаче го пяхнах в торбата. Доволен от успеха си, яхнах Сали и победоносно потеглих към къщи с новата си придобивка.

Като пристигнах във вилата, занесох съсела в стаята си и го настаних в една клетка, която доскоро беше къщичка на едно новородено черно плъхче. Плъхчето беше доживяло злочест край в ноктите на моята сова Одисей, която бе убедена, че всички гризачи са били създадени от едно благонамерено провидение, та да може тя да си пълни тумбака. Ето защо най-напред се уверих, че скъпоценният ми съсел не би могъл да избяга, за да го сполети подобна съдба. Щом го прибрах в клетката, имах възможност да го разгледам по-подробно. Установих, че е женски и че коремът му е подозрително голям, което ме наведе на мисълта, че може би очаква малки. След известен размисъл нарекох животинката Есмералда (тъкмо четях „Парижката Света Богородица“ и бях влюбен до уши в главната героиня) и я снабдих с картонена кутия, пълна с памучни парцали и суха трева, където да отглежда потомството си.

Първите няколко дни Есмералда се хвърляше като булдог към ръката ми, когато исках да почистя клетката или да я нахраня, но след седмица се бе опитомила и ме търпеше, макар че все още ме гледаше с известно подозрение. Всяка вечер Одисей, кацнал на специалната си пръчка над прозореца, се събуждаше и тогава отварях капаците, за да може совата да отлети към осветените от луната маслиненни горички и да ловува, докато не се върне за чинията си с кълцано месо в два часа след полунощ.

Щом Одисей благополучно се отдалечаваше, можех да пусна Есмералда, за да се поразмърда няколко часа въвн от клетката. Оказа се, че тя е възхитително и невероятно изящно създание, независимо от кръглата си форма — правеше чудесни и главозамайващи скокове от шкафа на леглото (където подскачаше като че бе на трамплин) и от леглото — на етажерката с книги или на масата, като използваше за балансиране дългата си опашка с рунтав пискюл на края. Беше безкрайно любопитна и всяка нощ подлагаше стаята и всичко в нея на най-подробен оглед, като се чумереше през черната си маска, а мустаците ѝ потрепваха. Открих, че Есмералда се измъчва от изпепеляваща страст по големите кафяви скакалци — често идваше и сядаше на голите ми гърди, както си лежах в кревата, за да схруска някое такова лакомство. Вследствие на това моят креват винаги бе покрит с боцкащ слой от крилца, парчета от крака и късчета от твърд торакс, защото Есмералда беше ненаситна и нямаше особено добри обноси при хранене.

Дойде и вълнуващата вечер, когато Одисей, безшумно размахал крила, бе полетял към маслиновите горички и се чуваше, че вика „тойнк, тойнк!“, както е присъщо на неговия род, а аз отворих вратичката на клетката, но открих, че Есмералда не иска да излезе, а се крие в картонената кутия и отправя към мене сърдитото си и пресекливо писукане. Когато се опитах да изследвам спалнята ѝ, Есмералда се вкопчи в показалеца ми като тигрица и много се измъчих, докато я накарах да ме пусне.

Накрая успях да я махна оттам и като я хванах здраво за врата, изследвах кутията. За моя безкрайна радост открих осем новородени съселчета, всяко голямо колкото лешник и розово като цикламена пъпка. Зарадван от щастливото събитие в живота на Есмералда, аз я засипах със скакалци, динени семки, грозде и други лакомства, към които знаех, че има особено предпочитание, и следях развитието на малките ѝ, стаил дъх от любопитство.

Постепенно малките пораснаха. Прогледнаха и се покриха с козина. Съвсем скоро по-силните и по-склонните към приключения правеха усилия да се покатерят по картонената си детска стая и с клатушкане тръгваха по пода на клетката, ако Есмералда не ги видеше. Иначе това я плашеше, тя захапваше непокорното си дете и като ръмжеше сърдито, пренасяше го в спалнята, вън от опасност. Докато само едно-две от децата го правеха, беше лесно, но щом и осемте съселчета стигнаха до положението да проявяват любознателност, Есмералда не беше в състояние да ги следи, така че ги остави да се скитат на воля. Те започнаха да вървят подире ѝ и извън клетката, и тогава открих, че съселите, също като полските мишки се движат в индийска нишка. По-точно Есмералда тръгваше първа, а за опашката ѝ се бе уловило дете номер едно, уловено за неговата (или нейната) опашка беше номер две, за него — номер три и така нататък. Гледката беше приказна: деветте мънички същества, всяко с черна маска на очите, потегляха на път из стаята като оживяла кожена яка, която прелита над леглото или колебливо се катери по крака на масата. Разхвърлях ли скакалци по леглото или пода, малките съсели започваха да цвърчат развълнувано и се струпваха вкупом, за да се хранят, и изглеждаха много смешни, защото приличаха на бандитско сметище.

Накрая, когато животинчетата напълно пораснаха, бях принуден да ги отнеса в маслинената горичка и да ги пусна. Оказа се, че задачата да се осигурява достатъчно храна за девет ненаситни съсела отнема прекалено много време. Оставих ги в началото на маслиновата горичка, близо до един гъсталак от каменен дъб, и те успешно го колонизираха. Вечер, когато слънцето залязваше и небето ставаше зелено като листо, покрито с ивиците на облаците от залеза, често отивах да наблюдавам малките маскирани съсели, мяркащи се между клоните с грацията на балерини, писукащи и разгорещени, докато преследват из сенчестите клони мушици, светулки или други лакомства.

Като последствие на един от множеството набези, които извърших с магарето, в къщата ни се появи кучешка напаст. Обикаляхме по хълмовете, където правех усилия да уловя някоя агама* по ослепително белите

селенитови зъбери. Връщахме се по здрач, когато сенките се бяха спуснали навсякъде, черни като въглени, и всичко бе окъпано от полегатата, мека и златиста светлина на залязващото слънце. Бяхме изпотени и уморени, гладни и жадни, защото мина много време, откакто изпихме и изядохме всичко, което бях взел. Последното лозе, край което минахме, ни предостави само няколко чепки много черно грозде за вино, толкова стипчиво и кисело, че кучетата презрително свиха устни и взеха да мигат, а аз се почувствах по-гладен и по-жаден от преди.

[* Вид гущер. — Б.пр.]

Реших, че като ръководител на експедицията от мене зависи да осигуря прехраната за останалите членове. Дръпнах поводите и се замислих по въпроса. Бяхме на еднакво разстояние от три източника на храна. Първо се сетих за стария козар Яни, който, както знаех, щеше да ни даде сирене и хляб, но жена му сигурно нямаше да се е върнала от полето, пък и самият Яни можеше все още да е на паша със стадото. Втората възможност беше Агати, която живееше сама в порутената си къщурка, но старата селянка живееше в такава сиромашия, че ми беше съвестно да приемам каквото и да е от нея — всъщност винаги гледах да разделям храната си с Агати, ако се намирах наблизо. И накрая оставаше милата и добра мама Кондос, вдовица на осемдесетина години, която живееше с трите си неомъжени (и доколкото разбирах, неподлежащи на омъжване) дъщери в своя неподреден, но процъфтяващ чифлик в една долина на юг. Според селските разбирания семейство Кондос бяха доста заможни, тъй като, освен че притежаваха пет — шест акра маслинови горички и обработваема земя, имаха и две магарета, четири овци и една крава. Спокойно можеха да минат за земевладелците на този край, затова реших да им окажа честта да попълня хранителните запаси на експедицията за тяхна сметка.

Трите прекомерно дебели, грозновати, но добродушни девойки току-що се бяха завърнали от работа в полето, стояха край малкия кладенец, ярки и кресливи като папагали, и миеха дебелиите си, космати и почернели крака. Както щъкаше напред-назад и хвърляше царевица на ятото писукащи и рошави пилци, дребничката мама Кондос приличаше на играчка, която се навива с ключе. У нея нямаше нищо изправено: дребното ѝ тяло бе извито като острие на сърп, краката ѝ се бяха изкривили от тежките товари, които бе носила на главата си години наред, а ръцете ѝ бяха непрекъснато превити, защото все дигаше нещо от земята, дори горната и долната ѝ устна се бяха подгънали навътре върху беззъбите ѝ венци, а белоснежните ѝ вежди, приличащи на глухарчета, се източваха като дъга над черните ѝ очи, обрамчени със синьо, които пък бяха защитени отстрани с мрежата на бръчките, лъкатушещи в кожа, нежна като гъбка.

Щом ме видяха, дъщерите взеха да крещат от радост и ме наобиколиха като послушни впрегатни коне — притискаха ме до великанските си гърди и ме целуваха, излъчващи в равни количества любов, пот и миризма на чесън. Мама Кондос — един мъничък сгърбен Давид между тези смрадливи Голиати — ги блъскаше настрани и пискливо викаше:

— Дайте ми го, дайте ми го! Злато мое, сърце мое, любов моя!

Тя ме прегърна и покри лицето ми с целувки, които ме издраха, понеже венците ѝ бяха твърди като уста на костенурка.

Накрая, след като бях доволно нацелуван, гален и щипан, за да се уверят, че не съм призрак, те ми позволиха да седна и да представя някакво обяснение защо съм ги изоставил толкова дълго време. Не ми ли е било ясно, че е минала цяла седмица, откакто ги бях посетил? Възможно ли е, щом ги обичам, да съм толкова жесток и вятърничав, така да се бавя? И все пак, след като вече съм дошъл, не бих ли искал да получа нещо за ядене? Да, отговорих, и аз, и Сали с удоволствие бихме хапнали.

Кучетата, недотам възпитани, вече се бяха почерпили: Пикльо и Посерко си бяха откъснали сладко бяло грозде от лозницата, която пълзеше по част от стената на къщата, и лакомо го гълтаха, докато Роджър, който, изглежда, бе повече жаден, отколкото гладен, се бе настанил под смокинята и бадемите и се занимаваше с изкормянето на една диня. Лежеше, заровил нос в хладната розова вътрешност, притворил блажено очи, и смучеше през зъби сладкия леден сок. Сали получи веднага три кочана зряла царевица и ги задъвка, а за да угаси жаждата си, ѝ дадоха кофа вода. На мене пък ми поднесоха гигантски сладък картоф (с апетитна кожа, почерняла като въглен от огъня, а вкусната му плът бе приятно кашкава), купа с бадеми, няколко смокини, две огромни праскови, жълт комат хляб, зехтин и чесън.

Щом погълнах това количество и така донякъде залъгах глада си, можех вече да се съсредоточа върху размяната на клюки. Пепи паднал от една маслина и си счупил ръката, ама че глупаво момче; Леонора щяла да си има ново бебе в замяна на онова, което умря; Яни — не, не този Яни, а другият Яни, дето живее оттатък хълма — се скарал с Таки при оценяването на едно магаре, а Таки толкова се ядосал, че стрелял с пушката си в стената на къщата на Яни, само че нощта била много тъмна, а Таки бил пиян и се оказало, че това е къщата на Спиро и сега не си говорели.

Известно време с голяма наслада одумвахме слабостите на събратята си и правехме подробен разбор на постъпките им, след което забелязах, че Лулу липсва от сцената.

Лулу беше собственост на мама Кондос — кльошава и дългокрака кучка с огромни разнежени очи и дълги, клепнали като на спаниел* уши. Подобно на всички селски кучета, тя беше изпосталаляла и келява, а ребрата ѝ се брояха

като струни на арфа, но на мене ми се виждаше мило създание и я обичах. Обикновено тя бе между първите, които ме посрещаха, но сега не я виждах никъде. Затова попитах дали не ѝ се е случило нещо.

[* Ловджийски кучета, отглеждани най-напред в Испания. — Б.пр.]

— Има кученца, да му се не види! — отговори мама Кондос. — Единайсет, представяш ли си?

Когато времето за раждане приближило, вързали Лулу за маслината до къщата, а тя пропъзляла в хралупата на ствола и там малките се появили на бял свят.

След като ме приветства с въодушевление, Лулу наблюдаваше с интерес как пропъзлях на четири крака в хралупата и извадих кученцата, за да ги разгледам. Винаги се изумявах, когато такива мършави и изгладнели майки като Лулу раждаха толкова топчести и силни кученца с тъпи, войнствени муцунки и гласове, кресливи като на чайки.

Обикновено те са с най-разнообразна окраска: черно с бяло, бяло с жълто-кафяво, сребристо и синьо — сиво, целите черни или целите бели. На Корфу кученцата от една майка винаги се характеризират с такова широко разнообразие от цвятова гама, че въпросът за бащинството е практически неразрешим. Седнах със скимтящите шарени палета на скута си и казах на Лулу, че е много умна. Тя яростно размахваше опашка.

— Умна ли? — рече мама Кондос кисело. — Единайсет кученца, това не е умно, това е развратно. Ще трябва да се отървем от всички и да си оставим само едно.

Добре знаех, че не беше възможно да разрешат на Лулу да си запази толкова кученца, колкото бе родила, и че всъщност тя имаше късмет, щом все пак се канеха да ѝ оставят едно. Реших, че мога да помогна. Казах, че според мене майка ми направо ще се зарадва, като разбере, че може да си има кученце, пък и ще бъде преизпълнена с благодарност към семейство Кондос и Лулу, ако ѝ дадат едно. Затова, след много размисъл, избрах това, което най-много ми харесваше — дебело като плужек пискливо мъжко паленце с черна, бяла и сива козина и с ярки, жълти като житен клас вежди и крачка. Помолих ги да ми го пазят, докато порасне достатъчно и може да бъде отделено от Лулу, а междувременно аз щях да известя на мама вълнуващия факт, че сме се сдобили с ново куче, с което броят на кучетата ни щеше да нарасне на пет — според мене една хубава, кръгла цифра.

За мое учудване майка ми ни най-малко не се въодушеви от предложението да увеличим кучешкото племе.

— Не, миличък — твърдо ми отказа тя. — Няма да вземаме ново куче. Четири са напълно достатъчно. Като се имат предвид бухалите ти и всичко

останало, и без друго хвърляме луди пари за месо. Не, боя се, че не може и дума да става за още едно куче.

Напразно изтъквах, че ще убият кученцето, ако не се намесим. Мама не се съгласяваше. Оставаше да се направи само едно нещо. В миналото бях забелязал, че когато ѝ се зададеше хипотетичен въпрос, например: „Би ли искала да си имаш гнездо с малки червеноопашки?“, мама машинално отговаряше твърдо „не“. Когато обаче беше изправена пред гнездото с пиленца, тя неизбежно се разколебаваше и казваше „да“. Явно оставаше да се направи само едно и то беше да ѝ се покаже кученцето. Бях сигурен, че няма начин да устои на златните му вежди и ботушки.

Обадих на семейство Кондос, че имам молба да ми заемат кученцето, та да го покажа на мама, и на следващия ден една от дебетите дъщери услужливо го донесе. Но когато развих парчето плат, в което го беше донесла, с досада открих, че мама Кондос е сбъркала и кученцето с друго. Обясних това на дъщеря ѝ, която обаче отговори, че нищо не може да направи, тъй като всъщност е тръгнала за селото и просто се е отбила. По-добре било да отида и да се видя с майка ѝ. Добави също, че е най-добре да побързам, тъй като мама Кондос споменала, че същата сутрин има намерение да свърши с кученцата. Бързо се метнах на гърба на Сали и препуснах през маслинените горички.

Когато стигнах чифлика, заварих мама Кондос, седнала на припек, да ниже глави чесън и да ги заплита в бели възлести плитки, а пилците около нея се почесваха и доволно писукаха. След като ме прегърна, попита как съм със здравето и как е семейството, и ми даде чиния със смокини, аз извадих палето и обясних мисията си.

— Сбъркала ли съм? — възкликна тя, надникна да види врещящото пале и го боцна с показалец. — Не ели това? Ама че съм глупава. Да му се не види, все си мислех, че искаше кученцето с белите вежди. Попитах я разтревожено дали е убила другите кученца.

— Ами да — отговори ми тя разсеяно, все още втренчила поглед в палето. — Да, рано тази сутрин.

— Добре тогава — казах примирено аз, — щом не мога да имам това, което си бях харесал, по-добре да взема останалото живо кученце.

— Не, според мене можеш да получиш, което искаш — рече тя, стана на крака и взе една мотика с широко острие.

Чудех се как ли щеше да ми даде моето кученце, след като е избила всичките... Може би се канеше да ми подари тялото му. Нямах желание да го получа. Тъкмо се готвех да ѝ обясня това, когато мама Кондос, мърморейки си под нос, отиде до една нивичка недалече от къщата, където в попуканата от горещото слънце земя се виждаха жълтите и трошливи стъбла на първата

реколта от царевица. Там тя се повъртя за миг и започна да копае. С второто замахване на мотиката изрови три пищящи кученца, които ритаха неистово с крачка, а ушите, очите и розовите им усти бяха запълнени с пръст.

Вкамених се от ужас. Мама Кондос провери кученцата, които беше изровила, видя, че моето не е между тях, хвърли ги на една страна и продължи да копае. Чак тогава напълно осъзнах и проумях какво беше сторила старата селянка. Имах чувството, че в гърдите ми се спуква огромен мехур с омраза и от яд по бузите ми потекоха сълзи.

И тъй като запасът ми от гръцки ругатни съвсем не беше малък, измъкнах от речника си най-лошите. Изкрещях ги на мама Кондос и я блъснах настрани толкова силно, че тя изведнъж седна от изумление сред царевичните стъбла. Като продължавах да изреждам ругатни с името на всеки светия и на всяко божество, за което се сетих, грабнах мотиката и бързо, но внимателно изрових останалите полузадушени палета.

Мама Кондос беше прекалено изненадана от рязката промяна, при която от спокойствие изпаднах в бяс, и не каза нищо — остана да седи с отворена уста.

Без много да му мисля, напъхах палетата в пазвата си, подбрах Лулу и кученцето, което ѝ бяха оставили, и подкарах Сали, като продължавах през рамо да засипвам с ругатни мама Кондос, която вече беше станала на крака и тичаше подир мене, като викаше:

— Злато мое, какво ти става? Защо плачеш? Давам ти всичките кученца. Какво ти става?

Втурнах се у дома зачервен, със следи от сълзи, покрит с кал и с риза, издута от кученцата. Лулу ситнеше подире ми, зарадвана от неочаквания за нея и за потомството ѝ излет. Мама както обикновено се бе преместила в кухнята и приготвяше различни лакомства за Марго, която щеше да се завърне в къщи след обиколка на континентална Гърция, с цел да се съвземе от поредното сърдечно страдание. Мама изслуша объркания ми и възмутен разказ как кученцата са били живи заровени и както се предполагаше, беше потресена.

— Не може да бъде! — възкликна възмутено тя. — Селска му работа! Не разбирам защо са толкова жестоки. Да ги зароят живи! За пръв път чувам за такова варварство. Много добре си направил, че си ги спасил, миличък. Къде са?

Аз дръпнах ризата си, сякаш си правех харакири, и върху кухненската маса се стовари водопад от гърчеци се кученца, които скимтяха и се опитваха слепешката да намерят пътя.

— Миличък Джери, не на масата, разточвам тесто! — каза мама. — Ех, деца, деца! Да, добре, но дори тази кал да е чиста, няма защо да се смесва с баницата. Намери една кошница.

Намерих кошница и сложихме кученцата в нея. Майка надникна да ги види.

— Горкичките — рече тя. — Виждат ми се страшно много. Колко казваш, че са? Единайсет ли? Ох, не зная какво ще ги правим. След като вече имаме кучета, не можем да вземем още единайсет.

Побързах да кажа, че съм обмислил всичко: щом кученцата пораснат достатъчно, ще намерим хора, за да ги раздадем. Добавих, че тогава Марго вече ще се е завърнала у дома и ще ми помага — така ще си има занимание, за да не мисли само за секс.

— Моля те, Джери! — Майка ми направо се встрещи. — Не говори такива работи. От кого чу тази дума?

Обясних ѝ, че според Лари сестра ми трябва да бъде откъсната от мисли за секса, затова ми се е сторило, че с присъствието на кученцата този благоприятен изход ще бъде постигнат.

— Хм, не бива да говориш така — рече майка. — И на Лари не му влиза в работата да го казва. Марго просто... просто... е малко чувствителна... и толкова... Сексът няма нищо общо с това, сексът е нещо съвсем друго. Какво ще си помислят хората, ако те чуят? Е, върви да намериш удобно място за кученцата!

Тогава занесох кученцата под едно подходящо дърво близо до верандата, завързах там Лулу и избърсах палетата с мокра кърпа. Лулу май реши, че кошниците са долнопробно средство за отглеждане на кученца, тутакси изрови дупка между приятелските корени на дървото и внимателно пренесе там кученцата едно по едно.

Досадох на избраното от мене кученце, защото отделих за чистенето му повече време, отколкото задругите, и се мъчех да му измисля име. Накрая реших да го нарека Лазарос и да му викам Лаз. Внимателно го сложих при братята и сестрите му и отидох да сменя ризата си, по която имаше петна от кал и урина.

Появих се за обяд на масата тъкмо когато майка разказваше на Лесли и Лари за кученцата.

— Невероятно — каза Лесли. — Според мене те не са преднамерено жестоки, просто не мислят. Нали сте виждали как тъпчат ранените птици в ловните торби? Е, и какво стана после? Джери удави ли кученцата?

— Не, как така! — възмутено отвърна майка. — Естествено, донесе ги тук.

— Мили Боже! — възкликна Лари. — Още кучета, така ли? Нали вече имаме четири!

— Те са съвсем мънички, клетите! — каза майка.

— Колко са всичко? — попита Лесли.

— Единайсет — отговори неохотно майка.

Лари остави ножа и вилицата и втренчи поглед в нея.

— Единайсет ли? Единайсет кученца? Ти си се побъркала!

— Вече ти казах, че са съвсем мънички, направо дребосъчета — смутено се бранеше майка. — А Лулу се грижи много добре за тях.

— Коя по дяволите е Лулу? — попита Лари.

— Майка им, много е миличка — отвърна мама.

— Това прави дванайсет проклетника!

— Ами... като че ли е така. Не ги бях преброила рече мама.

— Там ви е грешката — сопна се Лари. — Никой не брой! И преди да се усети, човек вече е затънал до колене в животни. Сякаш проклетото сътворение на света отново е започнало, само че още по-лошо. Преди човек да се усети, бухалите от един са станали цяла армия, тук няма стая без гълъби, полудели от любов повече от Мари Стоупс*, навсякъде е пълно е птици, като че това не е къща, а някакъв проклет птичарник, а да не говорим за змиите, жабите и купищата дребни животиняци, които биха вършили работа на вещиците от Макбет в продължение на години. И като капак на всичко ти си отишла да вземеш още дванайсет кучета. Това е прекрасен пример за вродената лудост, която се проявява в семейството.

[* Английска общественичка, занимавала се с въпросите на семейството и любовта. — Б.пр.]

— Глупости, Лари, ти винаги преувеличаваш — рече мама. — Такъв шум вдигаш заради няколко кученца!

— Наричаш единайсет кученца няколко, така ли? Ще заприличаме на гръцки клон от Крафтсовата изложба*, а всички кученца сигурно ще се окажат женски и ще се разгонят едновременно. Ще се съсипем и животът ни ще се превърне в безкрайна кучешка оргия.

[* Ежегодна изложба на кучета в Лондон, направена за пръв път от Ч. Крафт през 1886 г. — Б.пр.]

— А, да не забравя — рече мама, сменяйки темата. — Не си позволявай да говориш наляво и надясно, че Марго е сексуална маниачка. Кой знае какво ще си помислят хората.

— Обаче съм прав — защити се Лари. — Не виждам причина да се скрива истината.

— Отлично разбираш какво имам предвид — не отстъпваше мама. — Не съм съгласна да говориш такива работи. Марго е просто романтична. Има голяма разлика.

— Е, мога само да кажа, че когато всички тия кучки, които си довела въкъщи, се разгонят едновременно, Марго ще си има доста съпернички — рече Лари.

— Виж какво, Лари, прекаляваш — каза мама. — Както и да е, според мене няма защо да говорим за секс на масата.

Няколко дни по-късно Марго се завърна от пътуването си почерняла, с добър вид и явно със заздравяла сърдечна рана. Безспирно разправяше къде е обикаляла и нахвърляше живописни скици на хората, които бе срещнала, като неизбежно завършваше с думите: „Така че аз им казах, ако посетят Корфу, да дойдат да ни видят.“

— Много се надявам да не си поканила всички срещнати до един — рече мама, леко разтревожена.

— Разбира се, че не съм, мамо — отвърна Марго нетърпеливо, след като току-що ни бе разказала за един красив гръцки моряк и осмината му братя, към които щедро бе отправила такава покана. — Предложих само на по-интересните. Все си мислех, че с удоволствие бихте приели интересни хора.

— Стигат ми и онези интересни хора, дето ги кани Лари, много благодаря! — заядливо рече мама. Недей и ти да започваш!

— Това пътуване ми отвори очите — драматично каза накрая Марго. — Проумях, че животът ви тук е в застой. Станали сте тесногръди и... затворени в себе си.

— Не виждам защо да се смята за тесногръд човек, който се противопоставя на нечакани гости — рече мама. — Не забравяй, че аз съм тази, която се занимава с готвенето.

— Но те няма да са нечакани! — нацупи се Марго. — Нали аз съм ги поканила?

— Вярно — съгласи се мама, която явно чувстваше, че не отбелязва голям напредък в този спор. — Предполагам, че ако ни пишат и ни уведомят, че идват, ще се справим.

— Разбира се, че ще ни уведомят — хладно я увери Марго. — Те са мои приятели и не им липсва възпитание, та да не ни уведомят.

Оказа се, че Марго греша.

Прибрах се във вилата след един много приятен следобед, който прекарах край брега в носещата се по течението лодка, като търсех тюлени. Втурнах се зачервен от слънцето и прегладнял във всекидневната, където очаквах да намеря сервирания чай и огромната шоколадова торта (знаех, че мама правеше торта), но попаднах на толкова любопитна картина, че спрях на прага, зяпнал от учудване, докато кучетата, които се въртяха в краката ми, настръхнаха и взеха да ръмжат от изумление. Мама седеше на пода, разположила се криво-ляво върху една възглавница, и боязливо държеше с една ръка въженце, за което бе вързано черно и извънредно буйно овне.

Около мама бяха насядали по турски върху възглавници свиреп на вид старец с фес и три плътно забулени жени. На пода край тях имаше лимонада, чай, чинии с бисквити, сандвичи и шоколадовата торта. Тъкмо като влизах в стаята, старецът се наведе напред, извади дълга, богато украсена кама от ножницата и си отрязва голямо парче торта, която натъпка в устата си с израз на несъмнено доволство. Всичко това приличаше на сцена от „Хиляда и една нощ“. Мама ми хвърли изтерзан поглед.

— Слава Богу, че си дойде, миличък — рече тя, като се бореше с овнето, което по невнимание беше скокнало в скута ѝ. — Тези хора не знаят английски.

Попитах я кои са.

— Не зная — каза тя с отчаяние в гласа. — Появиха се точно когато правех чая. Тук са от часове. Не разбирам нито дума от приказките им. Настояха да седим на пода. Мисля, че трябва да са приятели на Марго. Е, може и да са приятели на Лари, но не ми приличат много на интелектуалци.

Предпазливо се опитах да заговоря стареца на гръцки, при което той скочи на крака от радост, че някой го разбира. Имаше хищен орлов нос, грамадни бели мустаци като заскрежен житен сноп и черни очи, от които в зависимост от настроението му сигурно можеха да изскачат искри. Беше облечен с дълга бяла риза, препасана с червен пояс, в който бе затъкната камата, с много широки потури, с дълги бели памучни чорапи и червени царухия — кожени обувки с извити върхове, завършващи с грамадни помпони. Аз съм бил значи братът на очарователната синьорита изрева той развълнувано и докато говореше, по мустаците му подскачаха парченца от шоколадовата торта. Каква чест било да се запознае с мен.

Притисна ме в обятията си и ме разцелува така пламенно, че кучетата, уплашени за живота ми, се разляяха. Овнето, изправено пред четирите гласовити кучета, се стресна, взе да тича около мама и да я омотава с въжето. И в един миг, когато Роджър особено застрашително изръмжа и излая, овнето заблея като обезумяло и хукна към стъклената врата на терасата по посока на безопасността, като повлече подире си мама, паднала по гръб и оваляна в разсипаната лимонада и шоколадовата торта. Настъпи бъркотия.

Роджър, останал с впечатлението, че старият турчин е нападнал и мен, и мама, предприе атака срещу обувките на стареца и здраво се вкопчи в единия помпон.

Дядкото се опита да ритне кучето с другия си крак и тутакси падна на земята. Трите жени седяха с кръстосани крака върху възглавниците, без въобще да се помръднат, и надаваха силни писъци зад яшмаците. Додо, маминото куче, което отдавна бе решило, че всичко, напомнящо сборичкване, е силно противоположно за породата денди демон и за неговия знатен произход, се сви нажалено в един ъгъл и започна да вие.

Старият турчин, учудващо подвижен за възрастта си, бе извадил отново камата и неудържимо, но безрезултатно заплашваше с нея Роджър, който скачаше от единия на другия помпон, свирепо ръмжеше и с лекота избягваше острието. Пикльо и Посерко се опитваха да притиснат натясно овнето, а мама, без повече да се преструва, отчаяно ми даваше несвързани нареждания:

— Хвани шилето! Хвани шилето, Джери! Те ще го убият — с тънък глас викаше тя, цялата в лимонада и парченца торта.

— Черни дяволски сине! Незаконородено изчадие на вещица! Обущата ми! Остави обущата ми! Ще те убия... ще те затрия! — задъхано редеше старият турчин и замахваше с камата към Роджър.

— Вай! Вай! Вай! Обущата му! Обущата му! — пищяха в хор трите жени, все така, без да помръдват от възглавниците.

След като и аз самият едва се отървах да не бъда наранен с ножа, успях да откъсна побеснелия Роджър от помпоните на стареца и да го изкарам заедно с Пикльо и Посерко на верандата. После отворих плъзгащите се врати и като временна мярка прибрах шилето във всекидневната, докато успокоя наранените чувства на стария турчин. Мама нервно се усмихваше и енергично кимаше при всяка моя дума, макар че не разбираше казаното, и правеше опити да се изчисти, но постигаше твърде малко, тъй като от шоколадовата торта, едно от мамините по-големи и лепкави творения, капеше крем и когато мама падна назад, лакътят ѝ се бе забил право в средата на тортата. Накрая успях да успокоя стареца, мама отиде да се преоблече, а аз поднесох на четиримата гости ракия. Сипвах им щедро, така че, докато мама се завърна,

поне зад един от яшмаците се чуваше хълцукане, а носът на турчина бе станал огненочервен.

— Сестра ти е... как да се изразя?... Вълшебна... От Бога дадена... Не съм виждал момиче като нея — каза той, като не изпускате чашата си от ръце. — Аз, който, както разбираш, имам три жени, не съм виждал момиче като сестра ти.

— Какво ти казва? — попита ме мама, нервно вперила поглед в камата му.

Повторих думите на турчина.

— Отвратителен старец — рече мама. — Марго не бива да проявява такава безотговорност.

Турчинът пресуши чашата си и протегна ръка, за да я напълня отново, като ни се усмихваше лъчезарно и весело.

— Тази жена, слугинята ви — продължи гостенинът, а палецът му се изви по посока на мама, — трябва да е малко бутната, а? Не разбира гръцки.

— Какво ти каза? — попита мама.

Преведох съвестно.

— Ама че нахалство! — възмути се мама. — Не, Марго заслужава да я напляскам. Джери, кажи му коя съм!

Казах му и последствията бяха такива, че сигурно надминаха и най-големите очаквания на мама. Турчинът изрева, скочи на крака, втурна се към нея, улови ръцете ѝ и ги покри с целувки. После, продължавайки да я стиска като в менгеме, той се взря в лицето ѝ, а мустаците му трепереха.

— Майката... — напевно изрече той. — Майката на моя Бадемов цвят!

— Какво каза? — попита мама вече разтреперана.

Преди обаче да успее да преведа, турчинът със свиреп глас бе издал заповед на жените си, които за пръв път показаха признаци на оживление. Скочиха от възглавниците, втурнаха се към мама, повдигнаха яшмаците си и взеха да целуват ръцете ѝ с несъмнено благоговение.

— Предпочитам да не ме целуват — зяпна от учудване мама. — Джери, кажи им, че няма никаква нужда от това.

Ала турчинът, вече нагласил жените си върху възглавниците, отново се зае с мама.

Прегърна я здраво с едната си ръка, при което тя изписка, а другата си ръка размаха като оратор.

— Никога не съм си мислил... — прогърмя гласът му, докато той се вглеждаше в лицето на мама. — Никога не съм си мислил, че ще имам честта да се запозная с майката на моя Бадемов цвят!

— Какво каза? — развълнува се мама, скована в мечешката му прегръдка.

Аз отново преведох.

— Бадемов цвят ли? За какво говори той! Този човек е луд! — заключи тя.

Обясних ѝ, че без съмнение турчинът изпитва силна любов към Марго и че това е името, което ѝ е дал. Думите ми потвърдиха и най-лошите предчувствия на мама относно намеренията на турчина.

— Хубав Бадемов цвят, няма що! — възмути се тя. — Само да се върне! Ще ѝ дам един Бадемов цвят!

В същия миг се появи Марго, разхладена и освежена от плуването и облечена в доста изрязан бански костюм.

— О! — изпищя от радост тя. — Мустафа! И Лена, и Мария, и Телина! Каква чудесна изненада!

Турчинът се хвърли към нея, почтително целуна двете ѝ ръце, а жените му се скупчиха около тях, като издаваха приглушено доволни възгласи.

— Мамо, това е Мустафа! — представи го със светнали очи Марго.

— Вече се запознахме — мрачно отвърна мама, — и той, или по-скоро шилето му, ми съсипа новата рокля. Иди и си облечи някаква дреха.

— Шилето му? — попита озадачено Марго. — Какво шиле?

— Шилето, което е довел за своя Бадемов цвят, както те нарича той — с укор в гласа рече мама.

— О, това е просто прякор — изчерви се Марго. — Мустафа няма лоши намерения.

— Зная ги тия мръсни старци — заплашително каза мама. — Наистина, Марго, не бива да се заблуждаваш.

Старият турчин слушаше размяната на реплики и светналите му очи се стрелкаха от мама към Марго, а на лицето му бе изписана блажена усмивка. Аз обаче усетих, че възможностите ми на преводач ще бъдат изразходвани докрай, ако мама и Марго започнат да спорят, затова отворих плъзгащите се врати и пузнах шилето да влезе.

То се появи наперено и скокливо, къдраво и черно като буреносен облак.

— Как се осмеляваш... Как се осмеляваш да обиждаш приятелите ми? — разсърди се Марго. — Мустафа не е мръсен старец, той е един от най-чистите старци, които познавам!

— Не ме е грижа дали е чист, или не — каза мама, вече изчерпала търпението си. — Той не може да остане тук заедно с всички свои... свои съпруги. Нямам намерение да готвя за цял харем!

— Чудесно е човек да слуша разговор между майка и дъщеря — с поверителен глас ми каза турчинът. — Все едно, че звънтят хлопатари.

— Гадна си! Гадна си! — викаше Марго. — Не искаш да имам никакви приятели! Тесногръда провинциалистка!

— Нищо провинциално няма в това, че не приемам съществуването на три съпруги — с възмущение рече мама.

— Това ми напомня — продължи с навлажнени очи турчинът, — на славеевата песен в родната ми долина.

— Той не може да промени факта, че е турчин — редеше с писклив глас Марго. — Не зависи от него, че му се налага да има три съпруги!

— Няма мъж, от когото да не зависи дали ще бъде с три съпруги, или не — твърдо не отстъпваше мама.

— Предполагам — поверително ми прошепна турчинът, — че Бадемов цвят разказва на майка си колко щастливо прекарахме в родната ми долина.

— Винаги се опитваш да ме потискаш — каза Марго. — Каквото и да направя, все ти се вижда лошо.

— Бедата е там, че ти давам прекалено много свобода. Пуснах те да заминеш за няколко дни, а ти се завръщаш с този... с този стар гоуе* и танцьорките му — рече мама.

[* Развратник (фр.). — Б.пр.]

— Виждаш ли, точно така е, ти ме потискаш — победоносно заключи Марго. — Сега пък предполагаш, че съм се държала прекалено свободно с един турчин.

— Колко бих се радвал да замина с тях за селото си — каза турчинът, като гледаше с любов мама и Марго. — Можем да прекараме чудесно... Танци, песни, вино...

Шилето явно бе разочаровано, че никой не го забелязва. Припикаше насам-натам, украси пода, изпълни умело два пируета, но чувстваше, че не му се обръща вниманието, което е заслужило, затова наведе глава и се устреми към мама. Нападението му бе красиво осъществено. Имах известно право за подобна оценка, тъй като по времето, когато ходех на експедиции из околните

маслинови горички, често бях срещал енергични и смели овнета, с които се бях сражавал като матадор с бик, използвайки за всеобща радост ризата си наместо плащ. Макар че осъждах последствията, не можех да не призная, че сегашното нападение бе извършено безпогрешно, и си личеше, че е добре обмислено: овнето употреби всичката сила на жилестото си тяло и кокалестата му глава се заби право над прасците на мама. Мама се понесе като снаряд по траектория към извънредно неудобното росерово канапе и падна задъхана върху му. Турчинът, ужасен от постъпката на своя подарък, скокна и застана пред нея с разперени ръце, за да я предпази от новото нападение, което, изглежда, предстоеше, тъй като овнето, доволно от себе си, се беше оттеглило в един тъгъл на стаята, където ситнеше и се надуваше като боксьор, който се подготвя да излезе на ринга.

— Мамо, има ли ти нещо? — изпищя Марго.

Мама обаче бе останала без дъх и не можеше да ѝ отговори.

— Аха! Нали разбираш, Бадемов цвят, нравът му е буен като моя! — извика турчинът. — Хайде да те видя, юначето ми, давай!

Овнето прие поканата така бързо и внезапно, че завари турчина неподготвен.

Прекоси светкавично стаята като черна сянка, а трополенето на копитцата му върху изтъркания дъсчен под наподобяваше картечен откос. Улучи с трясък турчина в глезените и го изпрати върху канапето при мама, където старецът се развика от яд и болка. И на мене ми се беше случвало да получавам подобен удар, така че му съчувствах.

Трите съпруги на турчина, втрещили се от поражението на стопанина си, стояха, без да помръдват и от тях се носеха викове като от три минарета по залез-слънце.

Тъкмо при тази интересна сцена се включиха Лари и Лесли. Стояха като истукани на прага и поглъщаха картината с невярващи очи. Налице бях аз, гонещ едно непокорно шиле из стаята, Марго, утешаваща три вайкащи се забулени жени и мама, явно въргалаща се по канапето с някакъв възрастен турчин.

— Мамо, не мислиш ли, че си попрехвърлила възрастта за тия работи? — попита заинтригуван Лари.

— Господи, погледни само каква великолепна кама! — възкликна Лесли, вперил очи във все още гърчещия се турчин.

— Глупости, Лари! — рече мама сърдито, докато разтриваше ударените места по краката си. — За всичко е виновен турчинът на Марго.

— С турците трябва да се внимава — подхвърли Лесли, все още загледан в камата. — Така казва Спиро.

— Защо тогава се въргалияш по никое време с някакъв турчин? — продължи Лари. — Да не би да се правиш на лейди Хестър Станхоуп*?

[* Ексцентрична пътешественичка. — Б.пр.]

— Престани, Лари, достатъчно се напатих този следобед. Не ме ядосвай. Колкото по-скоро си отиде оттук този човек, толкова повече ще се зарадвам рече мама. — Моля те, кажи му да си върви.

— Не може, не може! — изпищя просълзена Марго. — Турчинът си е мой! Не може да се отнасяте така към моя турчин!

— Отивам горе да наложа натъртените места с живовляк — обяви мама и куцешком тръгна към вратата. — А като се върна, искам този човек да си е отишъл.

Когато тя се върна, и Лари, и Лесли се бяха сприятелили здраво с турчина, и колкото и да бе досадно на мама, старецът и жените му останаха още няколко часа, погълнаха безкрайно количество сладък чай и бисквити и едва тогава успяхме да ги натоварим в една бричка, за да се завърнат в града.

— Е, слава Богу, че се свърши — рече майка и накуцвайки, тръгна към трапезарията, където щяхме да вечеряме. — Поне не останаха дни наред — и на това съм благодарна. Не, Марго, ти наистина трябва да внимаваш кого каниш.

— До гуша ми дойде от начина, по който не одобряваш приятелите ми — рече Марго. — Мустафа е един съвсем обикновен и безобиден турчин.

— От него би станал очарователен зет, не мислиш ли? — попита Лари. — Марго можеше да нарече първородния си син Али баба, а дъщеря си Сезам.

— Не си прави подобни шеги, скъпи Лари! — укори го мама.

— Не си правя шеги — отвърна ѝ Лари. — Старецът ми каза, че жените му са малко поувехнали и много му се искало Марго да стане номер четири.

— Лари, не може да бъде! Отвратително старо животно! — възмути се мама. — Добре поне, че не го каза на мене, щях да му обясня какво мисля. А ти какво му отвърна?

— Като му съобщих каква е зестрата на Марго, той доста се разколеба — отвърна Лари.

— Зестра ли? Каква зестра? — озадачено попита мама.

— Зестра от единайсет кученца — обясни Лари.

Втора глава

Призраци и паяци

„И се пази от нечестивия!“

Шекспир, „Крал Лир“

Що се отнася до мене, за цялата година най-важният ден от седмицата беше четвъртък, защото тогава идваше Теодор. Понякога посещенията му се превръщаха в дълъг семеен празник — заминавахме с фойтони на юг и правехме излет на някой отдалечен плаж или нещо друго от този род. Обикновено обаче двамата с Тео предприемахме „екскурзия“, както настояваше да наричаме излизанията си той.

Окичени с колекционерски принадлежности и торби, сакове за пеперуди, шишета и епруветки, и придружени от кучетата, тръгнахме да изследваме острова, обзети от същия приключенски дух, който сигурно е изпълвал сърцата на изследователите от Викторианската епоха, дръзнали да тръгнат към най-непrouчения континент — към Африка.

Малко от викторианските изследователи обаче са имали предимството да бъдат придружавани от човек като Теодор — той бе незаменим като подръчна енциклопедия, която вземаш при пътуване. Виждаше ми се всезнаещ Бог, само че беше още по-хубаво, тъй като Теодор съществуваше в действителност. Всички запознали се с него, се изумяваха не само от невероятната му ерудиция, но и от скромността му. Спомням си как седяхме на верандата сред останките от разточителното угощение към следобедния чай на мама, слушахме изнурените цикади*, които призоваваха нощта, и засипвахме Теодор с въпроси. Той стоеше, облечен в изрядния си туидов костюм**, русата коса и брадата му бяха в безупречен вид, а очите му блясваха от интерес при въвеждането на всяка нова тема.

[* Големи цвъртящи подобно на скакалците насекоми, хранещи се със сок от кората на дърветата. Б. пр.]

[** От вълнена или памучно — вълнена материя. — Б.пр.]

— Теодор — попита го Лари, — в Палиокастрицкия манастир има картина, която според монасите е изрисувана от Панайотис Доксерас. Ти как мислиш?

— Ами... — предпазливо започна Теодор, — боя се, че по този въпрос знам твърде малко. Все пак обаче сигурно имам право да кажа, че тази творба по-скоро е на Цадзанис, тъй като има една негова много интересна малка картина в Патера, в тамошния манастир. Сещате ли се, малкият манастир по пътя на север от Корфу. Е, Цадзанис, разбира се...

И през следващия половин час Теодор ни изнесе, макар и накратко, изчерпателна лекция за историята на живописата в Йонийските острови от 1242 година насам, като приключи с думите:

— Но ако искате мнението на специалист, от доктор Парамитиогис ще научите много повече, отколкото от мене.

Не е чудно, че се държахме към него като към оракул. Изразът „Тео казва, че...“ слагаше печат на автентичност и върху най-малкото сведение, което човек се готвеше да сподели; това бе пробният камък, за да се съгласи мама, с каквото и да е — от препоръката да се храни само с плодове до това, колко безопасно е да се държат скорпиони в спалнята. Теодор бе капацитет за всички. С мама можеше да си говори за растения, особено за подправки и готварски рецепти, като същевременно я снабдяваше с криминални романи, каквито притежваше в изобилие. С Марго можеше да си говори за диети, гимнастика и различни мазила, които се предполагаше, че помагат срещу петна по кожата, обриви и акне. Можеше без усилие да се издигне до всяка идея, която започнеше да занимава неспокойния ум на брат ми Лари — от Фройд до вярата на селяните във вампири — а на Лесли обясняваше историята на огнестрелното оръжие в Гърция или зимните навици на зайците. Що се отнася до моя жаден, търсец и невеж дух, за всички мои въпроси Теодор представляваше извор на знания, от който до насита пиех.

Обикновено той пристигаше в четвъртък към десет часа, разположил се невъзмутимо отзад в кабриолета, със сребристо сива мека шапка на глава, с колекционерското сандъче на колене и сложил до себе си бастуна, върху който имаше малка марлена мрежа. Аз, на крак още от шест часа, гледах дали той се задава откъм маслиновите горички и вече бях изпаднал в отчаяние, че може да е забравил кой ден е днес или да е паднал и да си е счупил крака, или пък да му се е случило някакво друго нещастие.

Голямо беше облекчението ми, когато го виждах да седи отзад в кабриолета, сериозен, невъзмутим и невредим. Слънцето, дотогава сякаш в плен на затъмнение, отново изгрываше. След като церемониално се ръкуваше с мен, Теодор плащаше на кочияша и му напомняше да се върне вечерта в уречения час. После, метнал колекционерската си торба на рамо, той отглеждаше терена, като се поклащаше и лъснатите му до блясък ботинки опираха ту на пети, ту на пръсти.

— Мисля, че... хм... нали разбираш... — започваше той. — Може да се поровим из езерцата близо до... хм... Контокали. В случай, че... хм... няма друго място... където би предпочел да отидем.

С радост заявявах, че езерцата край Контокали напълно ме задоволяват.

— Добре — казваше Теодор. — Една от причините, поради които непременно искам да отида... хм... нататък... е, че пътеката минава покрай един много хубав ров... тоест ров, където съм откривал множество забележителни екземпляри.

Увлечени в оживен разговор, ние тръгнахме, а кучетата, провесили езици и въртящи опашки, напускаха сянката на мандариновите дръвчета, за да ни последват. След малко ни настигаше задъхана Лугареция, понесла торбата с обяда, за който и двамата редовно забравяхме.

Проправяхме си път през маслиновите горички и си приказвахме, като периодично спирахме, за да разгледаме някое цвете или дърво, птица или гъсеница: всичко беше мливо за нашата мелница и Теодор знаеше по нещо за всичко.

— Не, не ми е известен начин, по който да запазиш гъбите в колекцията си, каквото и да използваш, те... хм... ще се спаружат. Най-добре е да ги нарисуваш с молив или с бои, или, да речем... нали се сещаш, да ги фотографираш. Можеш обаче да събираш разни видове спори, те са забележително красиви. Какво? Ами... хм... махаш шапчицата или... хм... пънчето на гъбата и я захлупваш върху бял лист. Разбира се, всеки фунгус* трябва да е узрял, иначе няма да пуска спори. След време внимателно вдигаш шапчицата от хартията... тоест внимаваеш да не размажеш спорите и... хм... откриваш, че отдолу са изписани много забавни шарки.

[* Фунгус — гъба — Б.пр.]

Кучетата ситнеха и се щураха пред нас, душеха тъмните дупки, наподобяващи килийки на пчелна пита по големите престарели маслинови дървета, и се втурваха шумно в безполезно преследване на лястовички, които се плъзгаха на милиметри от земята в дългите криволичещи пътечки покрай дърветата. След време стигнахме до сравнително открита местност, където маслините отстъпваха на малки градини с плодни дръвчета и царевица или лозя.

— Аха! — възкликваше Теодор до някой тревясал и пълен с вода ров, като надникваше в него с грейнали очи, а брадата му настръхваше от въодушевление. — Тук вече има нещо интересно. Ето, виждаш ли го? Точно до върха на бастуна ми.

Напрягах очи, но не виждах нищо. Теодор прикрепяше мрежата към бастуна, загребваше уверено, както човек вади с лъжица муха от супата си, и после изваждаше мрежата.

— Виждаш ли сега? Това е пашкулът с яйца на *Hydrophilus piceus*, големия сребърен плувец. Както знаеш, женската е тази, която изприда... тоест построява пашкула. В него сигурно има петдесетина яйца, най-любопитното обаче е... Чакай да извадя пинцета. Хм... ето... виждаш ли? Така... значи този... да го наречем „комин“, макар че... хм... „мачта“ би било по-подходяща дума, се пълни с въздух и мехурчето става като лодчица, която не може да се преобърне. Пречи й... хм... тази пълна с въздух мачта. Да... ако сложиш пашкула в аквариум, яйцата ще се излюпят, макар че трябва да те предупредя за ларвите... Те... значи... са много кръвожадни и положително ще изядат всички други животинки. Я да видим не може ли да уловим някой възрастен екземпляр.

И Теодор започваше да обикаля около рова с търпението на газеца из вода птица и периодично потапяше мрежата, като я движеше насам-натам.

— Аха! Успяхме! — възкликваше накрая той и внимателно слагаше в нетърпеливо протегнатите ми ръце големия черен бръмбар, който възмутено риташе.

Възхищавах се от силните ръбести крила, от бодливите крачка и от цялото тяло, което имаше лек маслинозелен оттенък.

— Плувецът е доста бавен в сравнение с... хм... останалите водни бръмбари и плува по доста любопитен начин. Така... значи вместо да използва краката си заедно, както правят другите водни същества, той ги редува. И както разбираш, от това... хм... изглежда, като че подскача.

В такива моменти кучетата колкото и да правеха бели, толкова и ни бяха от полза.

Понякога отвличаха вниманието ни, като се втурваха в някой двор и нападаха пилетата на стопанина, и последвалите препирни ни губеха поне половин час; друг път обаче кучетата вършеха добра работа, като заставаха в кръг около някоя змия, така че да не може да се измъкне, и се раздираха от лай, докато не отидехме да проверим какво има. Все пак за мене тяхното присъствие бе успокоително: Роджър приличаше на яко, неподстригано черно агне, Пикльо имаше елегантен вид, покрит с копринена козина в огненочервен и черен цвят, а Посерко наподобяваше миниатюрен бултериер* на тъмни ръждивокафяви и бели петна. Случваше се на кучетата да им омръзне, ако стоим на едно място прекалено дълго, но обикновено лежаха търпеливо на сянка и поклащаха изплезените си розови езици, и винаги когато уловяха погледа ни, дружелюбно размахваха опашки.

[* Порода ловно куче, в миналото използвано за зрелищни борби с лъвово и мечки. — Б.пр.]

Тъкмо благодарение на Роджър се запознах с един от най-красивите паяци на света с изискано звучащото име *Eresus niger*. Бяхме вървели доста дълго и по пладне, когато слънцето напича най-много, решихме да спрем и да похапнем на сянка. Седнахме в края на една маслинова горичка и започнахме да пируваме със сандвичи и джинджифилова бира*. По принцип, когато двамата с Теодор ядахме, кучетата ни наобикаляха, дишаха тежко и ни гледаха умолително, тъй като без изключение смятаха, че нашата храна с нещо превъзхожда тяхната, така че, щом дажбите им свършеха, надяваха се да проявим щедрост и използваха всички хитрости, присъщи на азиатските просяци. В този конкретен случай Пикльо и Посерко въртяха очи, сумтяха и пъшкаха и по всякакъв начин се мъчеха да ни покажат, че са на прага на гладната смърт. За разлика от друг път Роджър не се присъедини към тях, а седеше на припек пред един къпинов гъстак и много напрегнато гледаше нещо. Отидох да проверя защо е заинтригуван толкова, та не обръща внимание на коричките от сандвичите.

[* Сладко питие, подправено с джинджифил (коренище на тропическо растение). — Б.пр.]

Отначало не видях какво гледа, но след това изведнъж съзрях нещо толкова изумително красиво, че не повярвах на очите си. Беше паяче, голямо колкото грахово зърно, и най-напред ми заприлича на оживял рубин или на движеща се капка кръв.

Нададох възторжен вик, хукнах за колекционерската си торба и извадих от нея кутийка от хапове със стъклено капаче, за да хвана прекрасното създание. Ала не беше лесно да го улова, защото, макар и дребно, паячето правеше изумително големи скокове, и доста време го преследвах около къпиновия храст, докато накрая го скътах в кутийката. Победоносно понесох страхотния паяк към Теодор.

— Аха! — рече Теодор, като отпи голяма глътка бира, преди да извади лупата, за да разгледа по-добре моя пленник. — Да, това е *Eresus niger*, черен ерезус... Хм... мъжки, разбира се, толкова красиво животинче, докато женската... да... нали разбираш, тя е изцяло черна... Цветът на мъжкия обаче е много ярък.

Когато подробно разгледах паяка с лупа, излезе, че е още по-красив, отколкото ми се струваше. Предната му част — главогръдът — беше като черно кадифе с алени пръски по краищата. По доста яките му крачка имаше бели пръстени, които му придаваха смешен вид, сякаш бе обут в раирани панталони. Коремчето му обаче привличаше най-силно погледа: беше наситено червено, белязано с три черни кръгчета, по чиито краища растяха

бели косми. Не бях виждал по-живописен паяк, затова твърдо реших да му намеря другарка и да проверя дали няма да се размножат.

Подложих къпиновия храст и земята наоколо на подробен оглед, но търсенето ми не се увенча с успех. Теодор ми обясни, че женската си изкопава дупка, дълбока около седем — осем сантиметра, която постила плътно с паяжина. „Лесно можеш да я различиш от други дупки на паяци — каза ми той, — защото единият край на постелката стърчи свободно и така служи за нещо като покрив при входа на тунела. При това повърхността отвън е покрита с парченца остатъци от приключили угощения на женската — да речем, с крачета на скакалци, с крила и разни части от бръмбари.“

Въоръжен с тези знания, на следващия ден отидох и отново прерових навсякъде около къпиновия храст. Загубих там целия си следобед, но отново не постигнах нищо.

Ядосах се и тръгнах към къщи, защото дойде време за чай. Прекосих напъряко през едни ниски хълмове, обрасли с невероятно буйния средиземноморски пирен, който, изглежда, процъфтяваше именно в тази песъчлива и доста изсушена почва.

Запустели и безводни, това бяха любимите места за ларвите на мравколъва*, за седефките и за други обичащи слънцето пеперуди, гущери и змии. Както си вървах, изведнъж попаднах на много стар овчи череп. В една от празните очни кухни видях странните пашкулчета с яйцата на богомолката**, които винаги ми бяха приличали по нещо на овални сладкиши с ръбеста повърхност, омесени от пухкаво тесто.

[* Мрежокрило насекомо с извънредно хищна ларва. — Б.пр.]

[** Хищно насекомо; женската изяжда мъжкия още в момента на оплождането. — Б.пр.]

Приклегнах, за да ги разгледам отблизо, и тъкмо се чудех дали да ги отнеса във вилата, за да ги прибавя към колекцията си, когато изведнъж зърнах дупката на женски ерезус — тъкмо такава, каквато ми я бе описвал Теодор.

Извадих ножа си, много внимателно изкопах голям чим и го вдигнах. В него бе останал не само паякът, но и дупката му. Зарадван от успеха си, прибрах старателно чима в колекционерската си торба и забързах към вилата. Вече бях сложил мъжкия в малък аквариум, но ми се струваше, че женската заслужава по-добро отношение.

Безцеремонно изхвърлих две жаби и една новородена костенурка от най-големия си аквариум и го приготвих за женската. Украсих го със стръкове пирен и странни парченца мъх и когато приключих, внимателно сложих вътре

чима с паяка в дупката, след което оставих женската да се съвзема от внезапното и неочаквано преместване на къщата ѝ.

Три дни по-късно поставих при нея мъжкия. Отначало нямаше нищо интересно, защото държанието му съвсем не беше романтично — той просто сновеше из аквариума като оживяло въгленче и се опитваше да улови някое от множеството насекоми, които бях сложил вътре за храна. Но една сутрин рано, когато отидох да надникна, видях, че мъжкият е открил леговището на женската. Той го обикаляше, като правеше някакви любопитни и доста резки движения — раираните му крачка замръзваха, а тялото му трепереше и можеше да се направи само едно заключение — че е измъчван от страст. Минута — две важно щъка, обзет от голяма възбуда, след което се приближи до дупката и изчезна под покрива. Бях разочарован, защото вече не можех да го наблюдавам, но реших, че сигурно се съвкупява с женската. Стоя в дупката около час, а после наперено излезе и продължи безгрижно да преследва мухите месарки и скакалците, които му бях доставил. Аз обаче го отделих в друг аквариум, като предохранителна мярка, защото знаех, че сред някои паяци е разпространен канибализмът — женските не се гнусят да превърнат съпруга си в лека закуска.

Не успях да проследя с подробности последвалата част от драмата, но все пак донякъде я видях. По-късно женската снесе куп яйца, които внимателно загърна в паяжина. Прибра този паяжинен балон в тунела, но всеки ден го измъкваше навън и го окачваше под покрива. Нямах представа дали го правеше, за да могат яйцата да получат повече слънчева топлина, или за да имат достъп до по-чист въздух.

Маскираше яйцата, като прикрепваше отвън остатъци от изядени бръмбари или скакалци.

С течение на времето женската доизгради покрива над тунела и накрая построи мека стаичка над повърхността. Доста дълго наблюдавах това значително архитектурно постижение, но понеже не виждах нищо повече, започнах да ставам нетърпелив. С помощта на скалпел и дълга игла внимателно повдигнах мекия покрив. Очакваше ме изненада, тъй като открих, че около входа има пашкулчета с малки паячета, а в средата лежеше трупът на тяхната майка. Гледката беше ужасна, но и трогателна: паячетата сякаш бдяха над тленните останки на мъртвата си майка. Когато паячетата се излюпиха, наложи ми се да ги пусна на свобода. Снабдяването на осемдесет миниатюрни паячета с храна се оказа толкова труден въпрос, че дори един ентузиаст като мене не можа да го разреши.

Сред многобройните приятели, с които Лари смяташе за нужно да ни притеснява, имаше двама странни художници, които се казваха Лъмис Бийн и Хари Бъни. Бяха американци, при това толкова привързани един към друг, че само след двацет и четири часа всички в семейството започнаха да ги наричат помежду си Лъми Сладура и Хари Шоколада. Млади и много хубави, те имаха толкова плавни и грациозни движения, сякаш телата им бяха без кости — нещо, което човек очаква да види у цветнокожи, но рядко забелязва у европейци. Е, може би бяха накичени с прекалено много златни гривни и употребяваха, да речем, малко повече — soap — парфюм и помада за коса, но бяха приятни и за разлика от някои други художници, които ни гостуваха, работеха усилено. Както повечето американци, бяха очарователно наивни и престодушни, а тези качества, поне що се отнася до Лесли, ги превръщаха в чудесна мишена за дебелашки шеги. Обикновено и аз не стоях настрани, след което разказвах на Теодор какво се е случило и така той се забавляваше невинно също като мен и Лесли. Всеки четвъртък докладвах на Теодор докъде сме стигнали и понякога ми се струваше, че той очаква с по-голямо нетърпение разказите ми за погодените номера, отколкото какво се е случило в моя зверилник.

Лесли имаше дарба за дебелашки шеги и детинската невинност на гостите ни го вдъхнови да завоюва нови върхове. Скоро след тяхното пристигане той ги накара да поздравят особено тържествено Спиро, че най-после е успял да се снабди с документи за турско поданство. Спиро, за когото турците бяха по-лоши и от сатаната и който в продължение на няколко години бе воювал срещу тях, изригна като вулкан.

За щастие мама беше наблизо и побърза да застане между пребледнелите, озадачени и недоумяващи Лъми и Хари и мускулестото бъчвоподобно тяло на Спиро.

Приличаше донякъде на мъничка викторианска мисионерка, изправена пред нападащ носорог.

— Боже, госпожи Дарълс! — изрева Спиро. Чудовищно разкривеното му лице бе почервенияло от ярост, а подобните му на бутове ръце бяха готови да нанесат удар. — Ще ти ги светна тия!

— Успокой се, Спиро — каза мама. — Сигурна съм, че е станала грешка. Сигурна съм, че има някакво обяснение.

— Наричат ме тия гадно турчини — отново изрева Спиро. — Аз съм гърци, не гадно турчини.

— Разбира се, че си грък — утешаваше го мама. — Сигурно просто е станала грешка.

— Грешки, грешки! — извика Спиро, който от гняв започна бързо и сърдито да говори в множествено число. — Не позволявам проклетите педита да нарича мене гадни турчини, ако ме извини за думите, госпожи Дарълс!

Доста време мина, докато мама успее да укроти Спиро и да накара изпадналите в ужас Лъми Сладура и Хари Шоколада да ѝ разкажат ясно какво е станало. Случката ѝ докара тежко главоболие и мама много се разсърди на Лесли.

След няколко дни мама помоли гостите да се преместят от спалнята, където бяха настанени, защото искаше да прави ремонт. Настани ги временно в една от големите и мрачни тавански стаи. Това даде възможност на Лесли да им разкаже историята на звънарят от Контокали, който уж бил обезглавен и умрял на същия таван. През 1604 година или там някъде този звяр бил официален палач и мъчител в Корфу. Отначало измъчвал жертвите, а после, преди да им отреже главите, биел камбаната. Понеже дошъл до гуша на селяните от Контокали, една нощ те се вмъкнали във вилата и го посекли. И сега, като прелюдия към появяването на неговото безглаво привидение с кървящ врат, най-напред се чувал неистов камбанен звън.

Простодушните американци повярваха в тази измислица, защото накарахме Теодор да свидетелства за истинността ѝ, след което Лесли взе на заем петдесет и два будилника от един познат часовникар в града, разкърти две дъски от таванския под и внимателно нареди будилниците покрай напречните греди, като ги нагласи да звънят в три часа през нощта.

Ефектът от едновременното звънене на петдесет и два будилника в три часа през нощта надмина всички очаквания. Лъми и Хари не само че напуснаха светкавично тавана, като надаваха ужасени викове, но и в бързината се сблъскаха и здраво вкопчени в прегръдките си, тежко се изтърколиха надолу по стълбите. Последвалата суматоха вдигна на крак цялата къща и мина доста време, докато успеем да ги убедим, че всичко е било само шега, и да ги успокоим с коняк. На другия ден мама отново имаше силно главоболие заедно с гостите и може да се каже, че почти не разговаряше с Лесли.

Един ден, когато седяхме и пиехме чай на верандата, съвсем естествено се стигна до историята с невидимите фламинго. Теодор попита двамата американци как напредва работата им.

— Скъпи Тео — започна Хари Шоколада, — работата ни върви божествено, направо божествено, нали, миличък?

— Няма съмнение — потвърди Лъми Сладура, — няма съмнение. Светлината тук е фантастична, направо фантастична. Като че слънцето е по-близо до земята, нали разбирате, така изглежда.

— Няма съмнение, че е така — съгласи се Хари Шоколада. — Наистина изглежда като че слънцето е много по-ниско и свети право в нас, старчета.

— Аз ти го казах днес сутринта, миличък Хари, нали? — рече Лъми Сладура.

— Каза ми го, Лъми, каза ми го. Бяхме там, до малкия плевник, когато ми го каза, спомняш ли си...

— Налейте си още чай — прекъсна ги мама, защото от опит знаеше, че този вид аутопсии, доказващи близостта между двамата американци, можеха да продължат безкрайно дълго.

Разговорът се премести в областта на изкуството и аз почти не давах ухо, но изведнъж вниманието ми бе привлечено от думите на Лъми Сладура, който каза:

— Фламинго! Представи си, миличък Хари, фламинго! Любимите ми птици! Къде ги има, Лес, къде?

— Ами ей там! — отвърна Лесли и размаха ръка, като посочи Корфу, Албания и по-голямата част от континентална Гърция. — Има големи ята фламинго.

Забелязах, че Теодор е затаил дъх, както бях направил и аз, от страх, че мама, Марго или Лари може да кажат нещо, с което да опровергават тази скандална лъжа.

— Фламинго ли? — заинтересува се мама. — Не знаех, че тук има фламинго.

— Да, има стотици фламинго — сериозно рече Лесли.

— Теодор, ти знаеше ли, че тук има фламинго? — попита мама.

— Аз... хм... да ви кажа... съм ги мяркал на юг, край езерото Хакиопулос — отвърна Теодор, който не се отклони от истината, а само пропусна да спомене, че това е станало преди три години и че е било единственият път, когато на Корфу са се появили фламинго. За спомен от тогава имах шепа розови пера.

— Всемогъщи Боже! — възкликна Лъми Сладура. Не може ли и ние да ги мернем, скъпи Лес? Смяташ ли, че е възможно да се промъкнем наблизко?

— Разбира се — небрежно го увери Лесли. — Това е най-лесното нещо на света. Те мигрират по един и същи път всеки ден.

На следващата сутрин Лесли се появи в стаята ми, понесъл нещо, което приличаше на необикновена по форма тръба, направена от говежди рог. Попитах го какво представлява, а той се ухили и със задоволство отвърна:

— Мамец за фламинго.

Бях силно заинтригуван и казах, че за пръв път чувам, че фламингото се примамва.

— И аз за пръв път чувам — призна си Лесли. — Това е рог за барут, с който някога са тъпчели пушките. Краят обаче е счупен и може да служи за свирка.

И за да ми го демонстрира, Лесли вдигна заострената част на рога до устата си и го наду. Чу се проточен звънлив звук, нещо средно между параходна сирена и рашпила с множество резониращи обертонове. Изслушах го критично и заявих, че ни най-малко не напомня вика на фламинго.

— Вярно, но се ловя на бас, че Лъми Сладура и Хари Шоколада съвсем не знаят това — каза Лесли. — Единственото, от което имам нужда сега, е да ми дадеш на заем фламинговите пера.

Нямах особено желание да се разделя с тези толкова редки екземпляри от моята колекция, но Лесли ми обясни защо му трябват и ми обеща да ги пази.

Лъми и Хари се появиха в десет часа, преоблечени от Лесли за лов на фламинго. На главите си имаха големи сламени шапки и бяха обути с гумени ботуши, защото, както обясни Лесли, можело да се наложи да преследваме птиците в блатата. Лъми и Хари бяха зачервени и развълнувани от предстоящото приключение, а когато Лесли им демонстрира рога, възторгът им нямаше граници. Надуваха го с все сила и се чуваха такива грозни звуци, че кучетата като полудели започнаха да вият и да лаят, а Лари вбесен се показва от прозореца на спалнята си и заяви, че ако сме решили да продължаваме в духа на проклетите ловни дружини, ще си потърси друго жилище.

— Ти поне си на години и би трябвало да имаш ум в главата!

И той затръшна прозореца, отправяйки прощалната си реплика към мама, която тъкмо бе дошла при нас, за да види каква е тази връва.

Накрая поведохме нашите храбри ловци през полето и ги пуснахме да вървят около три километра, за което време въодушевлението им да ловят фламинго взе да се изпарява. После ги накарахме да се изкатерят до върха на един почти непристъпен хълм, настанихме ги сред някакъв къпинак и им поръчахме непрекъснато да свирят с рога, за да привлекат птиците. В продължение на половин час двамата се редуваха с рога и го надуваха в захлас, но започна да не им достига въздух. Накрая звукът, който се получаваше, по-скоро приличаше на ужасения вик, издаван от смъртно ранен слон, отколкото на какъвто и да е птичи глас.

Тогава дойде моят ред. Задъхан и развълнуван, аз тичешком се появих на върха и казах на нашите ловци, че усилията им не са отишли напразно. Птиците са отговорили, но за съжаление са се разположили в една долина на

изток, под друг хълм, на около километър оттук. Ако Лъми и Хари побързат, Лесли ще ги изчака.

Останах възхитен от американското им постоянство. Двамата затопуркаха с неудобните си ботуши и се понесоха в галоп към отдалечения хълм, като от време на време спираха според указанията, които им бях дал, и задъхани надуваха „мамеца“ за фламингото. Когато, плувнали в океан от пот, те се добраха до върха на другия хълм, завариха там Лесли. Заръча им да останат горе, като продължават да надуват рога, а през това време той щял да обиколи долината, за да подгони фламингото към тях.

Даде им пушката си и ловната чанта, за да може, както им обясни, да се промъква по-незабелязано. След което изчезна.

Точно в този миг нашият любим Филимон Контакосас — полицай, се включи в действието.

Няма съмнение, че от всички полицаи на остров Корфу, Филимон беше най-дебелият и най-сънливият. Служеше повече от трийсет години, но не го бяха повишавали, което се дължеше на факта, че никога не бе арестувал никого. Той ни бе обяснил надълго и нашироко, че всъщност е физически неспособен да извърши това. Само при мисълта да се държи грубо с някой престъпник тъмните му като пансетки очи се напълваха със сълзи, а когато имаше празненства, още при първите признаци за спречквания между развеселените от вино селяни, човек можеше да види как Филимон решително се отдалечава в обратната посока. Предпочиташе да си живее кротко и горе-долу на всеки две седмици ни посещаваше, за да се възхити от огнестрелната колекция на Лесли (за която нямахме разрешително) и да донесе подаръци: контрабанден тютюн за Лари, цветя за мама и Марго и захаросани бадеми за мене. На млади години беше работил като прост моряк на товарен параход и малко бе понаучил английски, а това, добавено към факта, че всички жители на Корфу обичаха дебелашките шегички, го правеше идеален за нашата цел. Той се справи със случая достойно и великолепно.

Дотътри се до върха на хълма, облечен с блестящата си униформа, и всеки негов килограм, олицетворение на закона и реда, правеше чест на службата. Завари нашите ловци да надуват нестройно фламинговия „мамец“. Запита ги благо какво правят. Готови като две палета да откликнат на добротата, Лъми Сладура и Хари Шоколада веднага се хванаха за възможността да го похвалят за несвързания му английски и да му обяснят какво е положението. Американците обаче се вцепениха от ужас, тъй като от любезен и закачлив, дебелият полицай се превърна в хладно и брутално олицетворение на властта.

— Не знае фламинго не стреля? — сопна им се той. — Забранено стреля фламинго!

— Но, любезни, та ние не стреляме по тях! — започна да заеква Лъми Сладура. — Само искаме да ги видим!

— Да. Вижте какво, погрешно сте ни разбрали умилкваше му се Хари Шоколада. — Нямаме намерение да убиваме горките пиленца, искаме само да ги видим. Разбирате ли, ние „не стреля“!

— Ако не стреля, защо има пушка? — попита Филимон.

— О, пушката ли... — започна Лъми и лицето му почервения. — Тя е на един наш приятел... наш амиго, нали разбирате?

— Да, да, на наш приятел е — поде Хари Шоколада. — На Лес Даръл. Може би го познавате? Той е добре известен по тия места.

Филимон продължи да ги гледа хладно и неумолимо.

— Аз не знае този приятел — каза накрая той. — Моля отвориш чанта.

— Чакайте, вижте какво — започна да протестира Лъми. — Тази чанта не е наша, господин полицай!

— Не е, не е — потвърди Хари Шоколада. — Тя е на приятеля ни, на Даръл!

— Пушка ти носиш, чанта ти носиш — подчерта Филимон. — Моля отвориш чанта.

— Е, трябва да кажа, че мъничко си превишавате правата, господин полицай.

— Наистина ги превишавате — рече Лъми Сладура, докато Хари Шоколада усилено кимаше в потвърждение на думите му. — Но щом това ще ви поуспокои, добре тогава, според мене нищо няма да се случи, ако надникнете вътре.

И след като се мъчи известно време с каишките, Лъми отвори чантата и я подаде на Филимон. Полицаят надникна, изсумтя победоносно и измъкна отвътре оскубаното тяло на заклано пиле, по което бяха залепени множество яркорозови пера. Двамата юначни ловци пребледняха от възмущение.

— Ама как... вижте какво... почакайте... — започна Лъми Сладура, но пред изобличителния поглед на Филимон гласът му взе да трепери.

— Забранено стреляш фламинго, казал вече! — повтори Филимон. — Аз арестува двамата!

И той ги поведе, уплашени и протестиращи, към селския участък. Задържа ги там няколко часа, през което време те едва не се побъркаха от писане на показания и дотолкова се заплетоха от нерви и притеснение, че поведоха безкраен спор, как точно е станало всичко. За да ги уплашим още повече, двамата с Лесли събрахме тълпа от приятели, които страшно викаха и

крещяха — така, както могат само гърците, и на равни промеждутъци от време ревяха в хор: „фламинго!“, след което замерваха с някой и друг камък участъка.

Най-накрая Филимон позволи на задържаните да изпратят бележка на Лари, който връхлетя в селото, каза на полицая, че ще е по-уместно да залови някои злосторници, вместо да взема участие в дебелашки шеги, след което върна двамата ловци на фламинго в домашното огнище.

— На това трябва да се сложи край! — сърдито се развика той. — Няма да позволя на двама малоумни братя да тормозят и да превръщат в посмешище гостите ми!

Трябва да кажа, че Лъми Сладура и Хари Шоколада се държаха чудесно.

— Не се ядосвай, миличък Лари — рече Лъми. Искали са просто да се повеселят. Ние сме виновни не по-малко от Лес.

— Да — присъедини се Хари Шоколада. — Лъми е прав. Ние сме виновни, че сме толкова лековерни, ама че сме глупаци!

И за да покажат, че не таят лоши чувства, двамата американци отидоха чак до града, откъдето донесоха каса шампанско, за да отпразнуваме случая, след което отидоха и до селото, за да поканят Филимон и да го доведат. Седнаха на верандата от двете страни на полицая и плахо вдигаха тостове в негова чест, докато Филимон, който беше изненадващо добър тенор, пееше любовни песни, а големите му тъмни очи блестяха от сълзи.

— Знаеш ли — сподели Лъми Сладура с Лари в разгара на забавлението, — ако Филимон пази диета, ще изглежда много добре. Но не казвай на Хари, че мисля така, миличък.

Трета глава

Градината на боговете

„Виж: горе се разтварят небесата. Към тази неестествена картина поглеждат боговете и се смеят.“

Шекспир, „Кориолан“

Островът се беше прострял като разкривен лък, който в двата си края почти докосва гръцкия и албанския бряг, а сините води на Йонийско море бяха уловени в извивката му като синьо езеро. Към вилата имаше просторна, застлана с плочи веранда, засенчена от много стара лоза, от която като полилеи висяха зелени гроздове. От верандата погледът на човек стигаше оттатък ниската градина, пълна с мандаринови дръвчета, над сребристо — зелените маслинови горички чак до морето, синьо и гладко като листец на цвете.

Когато времето бе хубаво, винаги се хранехме на верандата върху разклатената маса с мраморен плот и тъкмо там семейството вземаше всичките си по-важни решения.

Закуската бе моментът, който бе най-податлив на язвителност и разногласия, защото тогава се четяха писмата (ако имаше писма) и се правеха, променяха или отхвърляха плановете за деня; на тези ранни сутрешни заседания се обсъждаха семейните съдбини, макар и малко наслуки, така че от една молба да се приготви омлет можеше да се получи тримесечна експедиция с лагеруване под открито небе на някой отдалечен бряг — един път стана точно така. Затова, когато се събирахме в неукрепналата утринна светлина, ние никога не знаехме със сигурност как именно ще потръгне денят. Първоначално се държахме предпазливо, защото всеки се дразнеше и от най-малката дреболия, но постепенно под въздействието на чая, кафето, препечените филийки, домашно приготвени мармалад, яйцата и купите с плодове се усещаше как предишното напрежение отслабва и верандата бива обгърната от една по-доброжелателна атмосфера.

Сутринта, която бе предвестник, че сред нас ще пристигне графът, не се различаваше от другите сутрини. Бяхме стигнали до последния етап — пиехме кафе — и всеки бе зает със собствените си мисли: сестра ми Марго, вързала с кърпа русите си коси, се бе прехласнала по две книги с кройки и си тананикаше весело, но немелодично; Лесли, вече приключил с кафето, бе извадил от джоба си малък пистолет, бе го разглобил и разсеяно чистеше частите му с носната си кърпа; мама прелистваше една готварска книга в търсене на подходяща рецепта за обяд и беззвучно мърдаше устни, като от време на време се спираше и гледеше втренчено в пространството, докато си припомняше дали разполага с необходимите продукти; Лари, облечен с многоцветен халат, с едната си ръка ядеше череша, а с другата прехвърляше писмата, които четеше.

Аз бях зает с храненето на последната си находка — едно гардже, което ядеше изключително бавно, поради което го наричах Гладстон*, понеже бях научил, че държавникът сдъвква всичко по няколкостотин пъти, преди да го глътне. Докато го очаквах да погълне всяка поредна хапка, аз гледах надолу по хълма към примамливото море и си мислех какво да правя през деня. Дали

да не взема магаренцето си Сали и да предприема пътешествие към маслиновите горички във високата централна част на острова, където щях да опитам да уловя агами — гущерите, които живееха по блестящите от гипсови кристалчета скали, припичаха се на слънце и ме измъчваха, като въртяха жълтите си глави и издуваха оранжевите си гуши? Или пък да сляза до езерцето в долината зад вилата, където сигурно се бяха излюпили ларвите на водните кончета? Или да взема последната си придобивка (тази мисъл най-много ме блазнеше), да взема лодката си, и да потегля на голямо пътуване по море.

[* Английски премиер — министър (1809–1898), обявил се в защита на българския народ при потушаването на Априлското въстание. — Б.пр.]

Напролет заобиколеното почти отвсякъде със суша водно пространство, което отделяше Корфу от континенталния бряг, беше нежно, бледосиньо, а когато пролетта преминеше в горещо, изсушено от жегата лято, цветът на замрялото море сякаш ставаше по-наситен и по-необичаен, така че в зависимост от светлината изглеждаше лилаво — син като в небесна дъга или пък избледняваше до плътно нефритово зелено в плитчините. Вечер, когато слънцето залязваше, то сякаш прокарваше четка по морската повърхност и оставяше пурпурни ивици и петна, тук-там обагрени в златно, сребърно, оранжево и бледорозово.

Лятно време това кротко, сковано от сушата море изглеждаше благонравно — една синя морава, която диша леко и равномерно край брега. Трудно беше човек да повярва, че морето може да освирепява, но дори в тихите летни дни се случваше някъде сред оголените от ерозията хълмове на континента да се издигне горещ и буен вятър и да връхлети с вой острова. Морето потъмняваше толкова много, че ставаше почти черно, гребените на вълните се превръщаха в гейзери от бяла пяна, вятърът ги подемаше, неумолимо ги преследваше, и те — стадо обезумели от страх сини коне, тичаха, докато изтощени се разбият на брега и умрат сред покрива на кипящата пяна.

А през зимата, под стоманено сивото небе, отпуснатото тяло на морето се мърдаше едва-едва. Почти безцветните вълни бяха леденостудени и враждебни, изпъстрени тук-там с ивици кал и плавей, които дъждът, валял в долините, довлечаше в залива.

За мене синьото царство беше съкровищница със странни зверове, които мечтаех да събера и да наблюдавам. Отначало имаше доста неудобства, тъй като можех само да „кълва“ покрай брега като някаква самотна морска птица — ловях само дребосъци из плитчините и понякога се измъчвах при вида на нещо загадъчно и прекрасно, изхвърлено на сушата. След време обаче се сдобих с лодка — с „Тумбел-Нехранимайски“ — и цялото това царство се

разкри пред очите ми — от златисто червените скални замъци с техните дълбоки дупки и подводни пещери на север до дългите, блестящо бели пясъчни плажове на юг, чиито дюни приличаха на снежни преспи.

В този ден реших да предприема пътешествие по море и го обмислях толкова вгълбено, че съвсем забравих за Гладстон, който от възмущение хриптеше задъхано насреща ми като астматик, задушен от мъгла.

— Щом ти се налага да задържиш този покрит с пера хармониум — рече подразнилият се Лари, като вдигна поглед, — поне вземи го научи да пее както трябва.

По всичко си личеше, че Лари не е в подходящо настроение да му изнасям лекции за певческите способности на гаргите, затова си замълчах и запуших устата на Гладстон е една грамадна хапка.

— Маркос ни изпраща граф Росиньол за два-три дни — подхвърли Лари на мама.

— Кой е този Росиньол? — попита тя.

— Нямам представа — отговори Лари.

Мама намести очилата си и го изгледа.

— Какво искаш да кажеш, как така нямаш представа?

— Каквото казвам. Нямам представа, не го познавам — повтори Лари.

— Добре, а кой е Маркос?

— Нямам представа, и него не познавам. Обаче е добър художник.

— Скъпи Лари, не започвай да каниш на гости хора, които не познаваш — каза мама. — Достатъчно неприятно е, че трябва да забавляваме познатите ти, та да започнем да забавляваме и непознати.

— Какво значение има дали са познати, или не? — попита озадачен Лари.

— Ами ако са ти познати, поне знаят какво могат да очакват — обясни мама.

— Какво да очакват ли? — попита студено Лари. — Както я караш, човек би си помислил, че ги каня на гости в гето.

— Не, не, миличък, друго имам предвид — каза мама. — Имам предвид, че нашата къща рядко изглежда нормална. Наистина полагам усилия, но като че ли въпреки всичко не можем да живеем като другите хора.

— Е, щом идват на гости, ще трябва да ни понасят — заключи Лари. — При това аз нямам никаква вина, не съм го канил. Маркос го изпраща.

— Но аз точно това исках да кажа — не спираше мама. — Съвсем непознати хора ни изпращат други съвсем непознати. За хотел ли ни мислят, за какво ли?

— Бедата е, че си против общуването — рече Лари.

— И ти щеше да бъдеш, ако се занимаваше с готвенето — възмути се мама. — То стига, за да пожелае човек да живее като отшелник.

— Е, щом пристигне графът, можеш да станеш отшелничка, щом толкова искаш. Никой не те е спрял.

— Хм, много голяма възможност ми предоставяш за отшелничество с тия тълпи от гости, които каниш!

— Нищо подобно, можеш да се уединиш, стига да се заемеш сериозно — рече Лари. — Лесли ще ти изкопае пещера сред маслиновите горички, можеш да накараш Марго да съшие една за друга няколко от по-малко миризливите животински кожи на Джери, ще си набереш буркан с къпини и готово. Мога да вода хора, за да те гледат. „Това е майка ми — ще им казвам аз. — Напусна ни, за да стане отшелничка.“

Мама му хвърли свиреп поглед.

— Виж какво, Лари, понякога наистина ме ядосваш — рече тя.

— Отивам да видя бебето на Леонора — обади се Марго. — Искаш ли нещо от селото?

— О, вярно — каза Лари. — Добре, че ме подсети. Леонора ме помоли да стана кръстник на детенцето.

Леонора беше дъщеря на нашата прислужница Лугареция, която идваше в къщата да ни помага, когато канехме гости. Поради ненадминатата си „хубост“ тя беше любимка на Лари.

— Ти да ставаш кръстник? — изуми се Марго. — Мислех си, че от кръстниците се очаква да са добродетелни, религиозни и тям подобни.

— Много мило от нейна страна — със съмнение в гласа рече мама. — Но все пак е малко странно, нали?

— Много по-странно щеше да бъде, ако го бе по-молила да стане баща на хлапето — подхвърли Лесли.

— Миличък Лесли, не говори подобни неща пред Джери дори на шега — каза мама. — А ти ще приемеш ли, Лари?

— Защо не, какво пречи на клетото създание да получи благоволенieto на моите напътствия?

— Виж ти! — изсмя се Марго. — Е, ще обясня на Леонора, че ще дочака да станеш добродетелен и религиозен на куково лято.

— Ако можеш да го преведеш на гръцки, нямам нищо против! — каза Лари.

— Зная гръцки не по-зле от тебе — войнствено му се сопна Марго.

— Стига, милички, стига, не се карайте! — намеси се мама. — Лесли, много ми се иска да не чистиш пистолетите с носната си кърпа, петната от смазката не се изпират.

— Все с нещо трябва да ги чистя — обиди се Лесли.

В този миг съобщих на мама, че смятам през целия ден да изследвам крайбрежието, та дали може да си взема храна за излета.

— Добре, миличък — разсеяно каза мама. — Помоли Лугареция да ти даде нещо за ядене. Само че внимавай, не влизай надълбоко, гледай да не настинеш и... пази се от акули!

Дори ако е много плитко и доброжелателно, всяко море изглеждаше на мама неуправляема водна маса, въплъщаваща злото, пълна с приливни и отливни вълни, силни течения, тайфуни и водовъртежи, плътно населена с гигантски октоподи и сепии, както и с кръвожадни саблезъби акули, и всички те имаха една — единствена цел в живота: да убият и да изядат някое от нейните чеда. Като я уверих, че много ще внимавам, аз бързо отидох в кухнята, взех храна за мене и за животните, събрах колекционерските си принадлежности, свирнах на кучетата и се спуснах надолу по хълма към пристана, където бе закотвена лодката ми.

Тъй като представляваше първи опит на Лесли в корабостроенето, „Тумбел-Нехранимайски“ беше с почти кръгла форма и с плоско дъно, така че поради привлекателната си окраска (на оранжеви и бели ивици) може да се каже, че лодката приличаше на живописно целулоидно пате. Като плавателен съд тя ми служеше вярно и предано, но поради формата си и липсата на кил ставаше много неустойчива и при най-лекото вълнение, и заплашваше да се преобърне, и да си плава преобърната (в тревожни мигове винаги проявяваше тази своя склонност). Когато предприемах с нея дълги експедиции, винаги се запасявах добре с храна и вода от страх, че може да се отклони от курса и да се разбие, при това гледах да карам покрай брега, та ако „Тумбел-Нехранимайски“ внезапно бъде връхлетяна от сироко*, тутакси да се озова в безопасност. Не можеше да й се сложи висока мачта, защото поради формата си в такъв случай лодката се преобръщаше, а голямото й колкото носна кърпа платно успяваше да поеме и задържи едва мъничка шепа вятър, затова най-често се придвижвах с помощта на греблата. Когато на борда беше целият екипаж (три кучета, сова, а понякога и гълъб) и лодката бе натоварена докрай (приблизително с двайсетина съда, пълни с морска вода и животни), толкова трудно я помръдвах, че направо ме заболяваше гърбът.

[* Прашен бурен вятър, духащ от пустинята. — Б.пр.]

Роджър не ми създаваше главоболия в морето и пътуванията много му допадаха, при това той проявяваше дълбок и разумен интерес към морската фауна, и можеше да лежи часове наред с наострени уши, и да наблюдава странните гърчове на някоя крехка морска звезда в буркана. За разлика от него Пикльо и Посерко обаче, не бяха морски вълци и всъщност най-често си оставаха у дома, преследващи някоя доста безобидна плячка из миртовите гъсталаци. Когато ме придружаваха в морето, те се мъчеха да не ми пречат, но това рядко им се удаваше, а изпаднехме ли в бедствено положение, палетата започваха да вият или скачаха във водата. Ако пък бяха жадни, пиеха от морето, а после повръщаха върху краката ми тъкмо когато правех някоя сложна маневра. Не знаех със сигурност дали Одисей, моята сова, обича плаването — слагах го някъде, а той послушно стоеше с полузатворени очи и прибрани крила, приличащ донякъде на статуетка, изобразяваща източно божество, от ония, които имат по-зловещ вид. Гълъбът ми на име Куилп (син на първия ми гълъб, който се казваше Квазимодо) обожаваше морето: разполагаше се на мъничкия бак и се държеше така, сякаш това бе палубата за разходки на „Куин Мери“*, а не „Тумбел-Нехранимайски“. Крачеше напред-назад, като от време на време спираше и правеше няколко бързи валсови стъпки, а после издуваше гръд и изнасяше своя контраалтов концерт, при което странно напомняше на закръглена оперна певица по време на морско пътешествие.

[* Голям презокеански параход. — Б.пр.]

Ставаше неспокоен само ако се развалеше времето — литваше и кацваше в скута на капитана, за да потърси убежище.

В деня, за който става дума, аз реших да посетя едно заливче с малък остров в единия край и заобиколено с рифове, където живееха безброй пленителни създания.

Надявах се да открия някоя паунова морска кучка, защото знаех, че в плитчините се срещат купища от тези риби. Кучките изглеждат необичайно — източените им тела са дълги десетина сантиметра и по форма доста приличат на змиорка, а по изпъкналите си очи и дебелите устни имат нещо общо с хипопотама. По време на размножаването мъжките стават много живописни — зад очите им се вижда тъмно петно с небесносини краища, на главите си имат гребен като гърбица, на цвят матово оранжев, а черничкото им тяло е покрито с тъмносини или лилави петна. Гърлото им е бледозелено като морска вода, с тъмни ивици. За разлика от тях телата на женските са маслинозелени на цвят с бледосини петна, а перките им са тревисто зелени. Имах силно желание да улова някоя от тези живописни рибки, тъй като бе

размножителният им период, и се надявах да ги завъдя в един от аквариумите си, за да наблюдавам как се ухажват.

След половин час изнурително гребане стигнахме до залива със сребристо зелените маслинови горички покрай брега и високите златисти гъсталаци на зановеца, от който над все още чистите води се носеше тежък мускусен дъх. Закотвих „Тумбел-Нехранимайски“ в дълбоката две стъпки вода близо до рифа, а после се съблякох и въоръжен със сака за пеперуди и с широкогърлест буркан, стъпих в бистрото като джин море, топло като вода във вана.

Навсякъде имаше такова изобилие от живот, че ми се налагаше силно да се съсредоточа, за да не се отклоня от замисъла си. Сред разноцветните водорасли лежах хиляди морски краставици*1, подобни на огромни и пълчиви кафяви наденици. Върху скалите се виждаха тънморавите и черни игленици на морските таралежи, чиито бодли се обръщаха насам-натам като стрелки на компас. Тук-там, залепени за камъните като уголемени мокрици, се забелязваха хитони*2 и изпъстрените с ярки петна раковини на Калиосто*3, които се движеха по дъното, всяка приютила или законния си обитател, или похитител под формата на червенолик рак пустинник с алени щипци. Изпод краката ти изведнъж се изплъзваше някое покрито с водорасли камъче, което се оказваше морски паяк*4, върху чийто гръб имаше грижливо засадена градинка, която да му служи за маскировка пред неприятелите.

[*1 Бодлокожи, наричани още „трепанги“. — Б.пр.]

[*2 Клас мекотели с раковина. — Б.пр.]

[*3 Морски охлюв. — Б.пр.]

[*4 Рак, приличащ на паяк. — Б.пр.]

Скоро стигнах до тази част от залива, която, както знаех, бе любимо място на морските кучки. Не след дълго зърнах един красив мъжки екземпляр — тялото му блестеше от преливащите се багри на многоцветните му годешарски одежди.

Предпазливо насочих сака към него и той се дръпна, обзет от подозрение, като ме гледаше и начупените му бърни мърдаха, докато преглъщаше. Замахнах рязко с мрежата, но той бе прекалено нащрек и лесно я избегна. Направих още няколко опита, но все безрезултатни, и всеки път рибата се отдръпваше малко по-далече.

Накрая моето внимание й досади и тя се стрелна към убежището на своя дом — към счупената половина на глинен съд, от онези, които залагат рибарите, за да уловят някой непредпазлив октопод. Макар рибата да имаше чувството, че вече е извън опасност, всъщност тъкмо това я погуби, защото аз

просто гребнах със сака и я извадих заедно с чирепа, след което прехвърлих и нея, и къщичката ѝ в една от по-големите съдини в лодката.

Опиянен от успеха си, продължих да ловувам и към пладне вече бях хванал за моя пленник две зелени съпруги, както и новородена сепия, и интересни екземпляри морски звезди, каквито не бях виждал до тогава. Слънцето започна жестоко да прежурия и повечето морски обитатели се изпокриха под скалите, за да си отдъхнат на сянка. Аз излязох на брега и седнах в маслиновата горичка, за да изям обедата си.

Въздухът бе натежал от аромата на зановеца и трептеше от жуженето на пеещите цикади. Докато се хранех, наблюдавах как един огромен и зелен като дракон гущер с яркосини, подобни на очи петна по тялото, предпазливо издебна и улови една лястовича опашка с бели крила на черни напречни петна. Постижението му не беше малко, тъй като тези пеперуди рядко се задържат неподвижни на едно място, а като летят, често сменят посоката и е трудно тя да бъде предугадана. Нещо повече, гущерът хвана лястовичата опашка в полет и при това направи около четиридесет сантиметров отскок от земята, за да я стигне.

Скоро приключих с обедата, натоварих лодката и като вкарах вътре и кучешкия екипаж, започнах да гребам към дома, за да настаня морските кучки в аквариума. Когато се прибрах във вилата, сложих мъжката риба заедно с чирепа в средата на един от по-големите си аквариуми, след което внимателно пуснах вътре и двете женски. Макар че до края на следобедата стоях и ги наблюдавах, те не направиха нищо забележително. Мъжкият лежеше на входа на чирепа, преглъщаше и се цупеше, а женските преглъщаха и се цупеха със същото въодушевление в другия край на аквариума.

Когато станах на следващата сутрин, с голяма досада открих, че рибите явно се бяха раздвижили на зазоряване, тъй като върху горната част на чирепа имаше хвърлен хайвер. Не знаех на коя от женските се дължи това, но бащата се беше превърнал в много храбър пазител и когато вдигнах чирепа, за да разгледам яйцата, яростно се хвърли към пръста ми.

Твърдо бях решил да не изпускам останалата част от представлението, така че хукнах да взема закуската си и я изядох клекнал пред аквариума, втренчил поглед в морските кучки. Близките ми, които дотогава гледаха на рибите като на възможно най-безобидните създания сред животните ми, с които не се случват бели, започнаха да изпитват съмнения относно морските кучки, защото часовете на утрото се нижеха, а аз дотягах с молби на всеки член от домакинството, който минеше, да ми донесе портокал, чаша вода или да ми подостри молива, защото убивах времето, като рисувах рибите в дневника си. Донесоха ми обедата при аквариума и докато дългият и горещ следобед приближи края си, налегна ме дрямка. Кучетата, на които отдавна им

бе доскучало да стоят на стража, без да им е ясно защо, потеглиха към маслиновите горички и ме оставиха да си блъскам главата с морските кучки.

Мъжката риба се бе пъхнала навътре в чирепа и едва се виждаше. Едната женска се бе намърдала зад някакви камъчета, а другата седеше и преглъщаше върху пясъка.

Заедно с рибите в аквариума бях настанил и две морски паячета, украсени с водорасли, а върху главата на едното от тях имаше малка розова морска анемона, подобна на кокетна капела. Тъкмо това паяче стана причина да се обърне наопаки любовната идилия на морските кучки. То обикаляше пода на аквариума и поднасяше с щипци парченца храна към устата си така изящно, че напомняше на префинена стара мома, която яде сандвичи с краставица. Малко по малко паячето стигна до входа на чирепа. Мъжката риба веднага се показа — с блеснала преливаща се окраска, готова за битка.

Спусна се към морското паяче и започна методично и ожесточено да го напада. След няколко неуспешни опита да прогони рибата с щипците си, рачето плахо подви опашка и побягна заднишком. Така рибата се озова в положението на победител и с невинен вид самодоволно се разположи пред дома си.

А после се случи нещо много неочаквано. Женската край пясъка бе проследила спречкването с рачето и сега доплува, като се спря на десетина сантиметра от мъжкия. Щом я видя, той стана много неспокоен и окраската му сякаш заблестя още по-ярко. След това внезапно я връхлетя. Спусна се към нея и я ухапа по главата, а междувременно извиваше тялото си като лък и ѝ нанасяше удари с опашката.

Наблюдавах изумен поведението му, докато не се усетих, че през цялото време, докато мъжкият биеше и блъскаше женската, тя стоеше напълно безучастна и не направи никакъв опит да му го върне. Бях станал свидетел не на безпричинно нападение, а на войнствено демонстрирана любовна игра. Гледах внимателно и забелязах, че като побутваше женската с опашката си и я хапеше по главата, мъжкият всъщност я насочваше към своя дом така, както овчарското куче подбира стадото.

Разбрах, че щом влязат в чирепа, ще ги изгубя от очите си, затова се втурнах в стаята си и се завърнах с едно приспособление, което обикновено използвах, когато изследвах птичи гнезда. Представляваше бамбукова пръчка с малко огледалце, закрепено под ъгъл в края ѝ. Ако не можех да стигна до гнездото, огледалцето ми служеше като перископ и така успях да проуча яйцата или новоизлюпените пиленца. Сега го използвах по същия начин, само че в обратната посока. Докато се върна обаче, рибите се бяха скрили в чирепа. Много предпазливо, за да не ги смутя, аз потопих във водата бамбука с огледалцето и го придвижих, докато стигнах до входа на чирепа. Щом го

наместих, открих, че не само виждам добре вътрешната част на чирепа, но и че тя е красиво осветена от слънчевите лъчи, отразени от огледалцето.

Като начало двете риби стояха близо една до друга, мърдаха неудържимо перките си и толкова. След като бе успял да хване женската натясно в чирепа, мъжкият не я нападаше и изглеждаше по-приятелски настроен към нея. След десетина минути женската вече не беше редом с него — премести се и скоро изхвърли малък прозрачен грозд хайвер, който прилепна към гладката повърхност на чирепа като жабешки яйца. Сетне женската се отдръпна и мъжкият се разположи върху хайвера.

За съжаление женската го закри от погледа ми, така че всъщност не видях как точно беше оплоден хайверът, но нямаше съмнение, че мъжкият върши тъкмо това.

Женската, усетила, че нейното участие в начинанието е приключило, изплува от чирепа и прекоси аквариума, като оттук нататък не прояви интерес към яйцата.

Мъжкият обаче известно време се суети около тях и накрая застана на стража във входа на чирепа.

С нетърпение очаквах да се появят малките морски кучки, но изглежда, нещо не беше наред (сигурно водата не е била достатъчно наситена с въздух), защото се родиха само две. За мой ужас едното от миниатюрните създания беше изядено от собствената си майка пред очите ми. И понеже не исках на съвестта ми да тежи втори случай на детеубийство, качих се на лодката и гребях покрай брега до мястото, където бях уловил родителите на рибката. Бях я преместил в буркан и я носех със себе си. Пуснах я в бистрата топла вода, край която растеше златният зановец, и я благослових да има собствено потомство — безчет многоцветни рибки.

Три дни по-късно се появи графът. Беше висок и строен, със златиста като пашкули на копринена буба коса на ситни къдрици, лъщящи от помада, с изящни вълнисти мустаци в същата гама и леко изпъкнали воднисти очи с неприятен зелен цвят.

Уплаши мама, защото багажът му се намираще в огромен сандък и тя бе убедена, че се готви да стои при нас цяло лято. Скоро обаче открихме причината — графът намираще себе си за толкова привлекателен, че смяташе за необходимо да се преоблича по седем — осем пъти на ден, за да си отдаде дължимото. Дрехите му бяха такива елегантни изделия, прекрасно ушити на ръка и от такива изящни платове, че Марго се разкъсваше между обзелата я завист към неговия гардероб и чувство на отвращение към женствеността му.

Освен че графът самовлюбено се занимаваше само със собствената си особа, той притежаваше и други не по-малко неприемливи черти. До такава степен бе плувнал в парфюмена миризма, та човек имаше чувството, че я вижда — само миг да останеше графът в стаята, и въздухът се просмукваше, а от възглавниците, на които се бе облягал, и от столовете, където бе сядал, дни наред се носеше воня. Графът владееше английски слабо, но това не му пречеше да се разпростира, върху която и да е тема — държеше се презрително и догматично, а всички ние се наежвахме. Философските му възгледи, доколкото въобще ги имаше, могат да бъдат сумирани във фразата „Във Франция го правим по-добре“, която той повтаряше непрекъснато и използваше по отношение на всичко. Имаше толкова типично галски интерес към ядливостта на всяко нещо, с което влизаше в допир, че човек можеше да бъде извинен, ако го възприемеше като превъплътен козел.

За съжаление графът пристигна тъкмо преди да седнем да обядваме и докато приключихме, без особено да се старае, той бе успял да настрои против себе си всички, включително и кучетата. Само два часа след пристигането си съумя да раздразни петима души, които бяха съвсем различни по характер, и то изобщо без да се усети, така че от определена гледна точка това бе направо *tour de force**. По време на обед, веднага щом изяде ефирното като облак суфле, в което бяха потънали бледорозовите телца на съвсем пресните скариди, той заяви, че главният готвач на мама явно не е французин. Когато откри, че главният готвач е самата тя, вместо да се притесни, той само каза, че в такъв случай присъствието му ще е добре дошло за нея, защото той ще има възможност да ѝ даде някои насоки в кулинарното изкуство. Мама така се ядоса, че загуби дар слово, а графът се прехвърли на Лари, когото благоволи да осведоми, че единствените добри писатели са френските. При споменаването на Шекспир досадникът сви рамене и подхвърли: „*Le petit roseur***“. На Лесли предложи мнението, че всеки, който се интересува от лов, положително притежава престъпни наклонности; при това било добре известно, че най-хубавите пушки, мечове и тям подобните противни оръжия се произвеждат от французи. Марго посъветва да се пази красива за мъжете и особено да внимава с лакомията, защото яде прекалено много неща, които развалят фигурата.

[* Голямо усилие (фр.). — Б.пр.]

** Дребен фукльо (фр.). — Б.пр.]

Понеже по това време Марго донякъде беше все още по детски закръглена и по тази причина пазеше строга диета, забележката му далеч не беше посрещната добре. В моите очи графът си издаде присъдата, като нарече кучетата „селски псета“ и направи неблагоприятно за тях сравнение със собствените му лабрадори, сетери, басети и спаниели — разбира се, всичките специално развъдени във Франция. Нещо повече, графът бе озадачен, че

отглеждам толкова много животни, които не стават за ядене. „Този вид неща само ги убиваме във Франция“ — каза той.

Нищо чудно, че когато обедът свърши и графът се качи горе, за да се преоблече, семейството приличаше на вулкан, който се готви да изригне. Възпря ни само златното правило на мама — че един гост не бива да бъде обиждан още на първия ден. Но нервите ни бяха в такова състояние, че ако някой бе започнал да си свирука „Марсилезата“, щяхме да го разкъсаме на парчета.

— Виждаш ли! — с укор каза мама на Лари. — Ето какво се получава, когато позволяваш на хора, които не познаваш, да изпращат гости, които също не познаваш. Този човек е непоносим!

— Е... не е чак толкова лош — каза Лари, като направи безуспешен опит да оспори мнение, което всъщност подкрепя. — Струва ми се, че някои от забележките му бяха основателни.

— Кои например? — заплашително попита мама.

— Да, кои? — попита и Марго, вече разтреперана.

— Ами... — помъчи се да се измъкне Лари, — суфлето май бе прекалено мазно, а Марго придобива все по-кръгла форма.

— Животно! — извика Марго и избухна в сълзи.

— Е, Лари, съвсем го прекали — каза мама. — Просто не знам как ще изтърпим това... това твой напарфюмиран паркетен кавалер цяла седмица.

— Чакай, не забравяй, че и на мене ми се налага да го понасям! — раздразнено рече Лари.

— Е, нали е твой приятел... тоест, приятел на твой приятел... тоест... какъвто и да е, твой е — заключи мама. — От тебе зависи така да направиш, че колкото може по-рядко да ни се мярка пред очите.

— Или ще надупча задника му със сачми — рече Лесли. — Нищожно миризливо...

— Лесли, стига толкова — прекъсна го мама.

— Точно това е той — упорстваше Лесли.

— Зная, миличък, но не бива да му го казваш — обясни му мама.

— Ще се помъча да бъда с него — обеща Лари, — но после няма аз да съм крив, ако дойде в кухнята да те учи как се готви.

— Предупреждавам те — започна мама, готова да избухне, — че ако кракът на този човек стъпи в кухнята, аз ще си изляза... ще си отида. Ще си отида и ще...

— И ще станеш отшелничка, а? — опита се да ѝ помогне Лари.

— Не. Ще замина и ще се настаня в хотел, докато той не си отиде — изрече мама любимата си заплаха. — И този път не се шегувам.

Трябва да бъдем справедливи към Лари и да признаем, че следващите няколко дни той мъжествено прояви усилия по отношение на граф Росиньол. Заведе го в града до библиотеката и до музея, показа му лятната резиденция на краля с всичките ѝ отвратителни статуи, заведе го дори до най-високата точка на Корфу — връх Пантократор* — и му показа изгледа. Графът направи неблагоприятно сравнение на градската библиотека с Националната библиотека в Париж, каза, че музеят не струва пет пари в сравнение с Лувъра, отбеляза, че по размери, архитектура и обзавеждане кралската резиденция отстъпва на къщичката, където той бил настанил главния си градинар, и накрая подхвърли, че да се говори за изгледа от връх Пантократор е сквернословие в сравнение с неописуемия изглед, откриващ се, от който и да е връх, на която и да е височина във Франция.

[* Вседържател (гр.), Зевс. — Б.пр.]

— Този човек е нетърпим — каза Лари, докато се подкрепяше с коняк в спалнята на мама, където се бяхме събрали, за да избегнем компанията на графа. — Франция му е идея — фикс, чудя се защо изобщо е заминал. Дори телефонните им услуги смята за най-добрите в света! И дотолкова му липсва чувство за хумор във всяко едно отношение, че човек би го взел за швед.

— Както и да е, миличък — успокояваше го майка. — Нали няма да стои дълго.

— Не съм сигурен, че ще издържа през цялото време — продължи Лари. — Засега само дето не е обявил и Господ за французин.

— Не е, но положително във Франция са по-набожни — изтъкна Лесли.

— Няма ли да е чудесно, ако му скроим някой истински гаден номер? — попита Марго с копнеж в гласа. — Нещо направо ужасно!

— Не, Марго — твърдо се противопостави мама. — Никога не сме правили гадни номера на гостите си... тоест, ставало е само на шега или случайно. Няма да започваме сега. Просто ще трябва да го изтърпим. В крайна сметка ще е само за още няколко дни. Бързо ще минат.

— Мили Боже! — възкликна Лари. — Току-що си спомних. Проклетото кръщение е в понеделник!

— Много ми се иска да не ругаеш чак толкова — каза мама. — Какво общо има кръщението с графа?

— Представяш ли си какво ще е да го заведа там? — попита Лари. — Не, графът ще трябва да отиде някъде сам.

— Не мисли, че е редно да се скита сам, без нас — рече мама, сякаш говореше за някакъв опасен звяр. — Искам да кажа, може да попадне на някой от приятелите ни.

Всички седяхме, замислени по този въпрос.

— А защо Джери не го заведе някъде? — изтърси Лесли. — В крайна сметка и Джери не е умрял за проклетото кръщение.

— Гениално! — зарадва се мама. — По-добре не може и да бъде!

Тутакси всичките ми инстинкти за самосъхранение се съживиха. Казах, че всъщност държа да отида на кръщението, че с нетърпение съм го очаквал, че това е единствената възможност да видя Лари в ролята на кръстник, че той сигурно ще изтърве бебето или ще направи нещо друго, което не искам да изпусна, че графът не обича змии, костенурки, птици и всякакви животни, така че какво бих могъл да правя с него? Последва тишина, в която членовете на семейството разгледаха състоятелността на моя казус, като че бяха съдебни заседатели.

— Сетих се, ще отидете някъде с лодката! — хрумна й на Марго.

— Отлично! — каза Лари. — Сигурен съм, че освен шивашките шедьоври той непременно си носи сламена шапка, както и моряшка фланелка. Може да намерим отнякъде и едно банджо.

— Идеята е чудесна — каза мама. — В края на краищата, миличък, ще е само за няколко часа. Е, голяма работа.

Заявих по най-категоричен начин, че за мен това наистина е голяма работа.

— Виж какво — започна Лесли, — в понеделник на езерото ще има риболов. Ако придумам човека, който го урежда, да те пусне с другите, ще вземеш ли графа?

Не можах да устоя, защото отдавна мечтаех да присъствам на такъв риболов. Така и така беше ясно, че цял следобед щях да се занимавам с графа, затова въпросът беше поне да имам някаква полза.

— А после ще видим какво може да се направи за новото шкафче, което искаш за пеперудите — каза мама.

— А ние с Марго ще ти дадем малко пари за книги — подхвърли Лари, като великодушно присъедини Марго към подкупа.

— Аз пък ще ти дам сгъваемия нож, който ми искаше — каза Лесли.

Съгласих се. Щом щях да търпя графа цял следобед, поне можеше да бъде сравнително добре възнаграден.

Същия ден, когато вечеряхме, мама обясни на графа положението и се впусна в такива хвалебствени речи за риболова, та човек би си помислил, че тя лично го е създала.

— И горещо има? — попита графът.

— Да, ще има топла храна — потвърди мама. — Рибите се наричат кефали и са страшно вкусни.

— Не, и горещо ли на езерото? — уточни графът. — И горещо ли на слънце?

— О... разбирам — каза мама. — Да, много е горещо. Непременно си сложете шапка.

— И отива с яхта на дете? — попита графът, който обичаше да си изяснява нещата.

— Да.

В чест на експедицията графът се докара с бледосини ленени панталони, елегантни светлокафяви обувци, бяла копринена риза, с небрежно вързано на врата златисто синьо шалче и с изискана капитанска шапка. Макар че „Тумбел-Нехранимайски“ отговаряше чудесно на моите нужди, веднага бих се съгласил, че не притежаваше нищо от лукса на океанските яхти. Графът също бързо се ориентира, когато го поведох през лабиринта на старите венециански солници към канала под къщата, където бях закотвил лодката.

— Това... яхта? — попита той учуден и малко уплашен.

Отговорих му, че това наистина е нашият плавателен съд — устойчив, солиден, и както той ще забележи, с плоско дъно, поради което придвижването вътре става по-лесно. Дали графът ме разбра, или не, нямам представа. Може би си помисли, че „Тумбел-Нехранимайски“ е само лодката, с която ще доплаваме до яхтата.

Въпреки всичко графът изящно се прехвърли през борда, суетливо постла носната си кърпа върху седалката и плахо се разположи. Скочих на борда и с помощта на прът започнах да отблъсквам лодката надолу по канала, който на това място беше двајсетина стъпки широк и не по-дълбок от две стъпки. Поздравих се с откритието си от предния ден, когато бях решил, че от „Тумбел-Нехранимайски“ се носи задушлива смрад почти колкото от графа, защото от известно време под дъските се бяха насъбрали много умрели скариди, водорасли и други отпадъци. Затова бях потопил лодката в две педи морска вода и бях изтъркал трюма й така старателно, че сега тя блестеше от чистота и от нея лъхаше приятната миризма на сгорещен от слънцето катран, на боя и на солена вода.

Старите солници се намираха в края на соленоводното езеро и представляваха гигантска шахматна дъска, чиито квадрати се образуваха от пресичащите се под прав ъгъл тихи канали, някои от които бяха широки колкото стол, а други — трийсетина стъпки. Повечето от тези водни пътеки бяха дълбоки само две-три стъпки, но под водата лежеше почти бездънен нанос от лепкава черна тиня. Поради формата си и плоското дъно „Тумбел-Нехранимайски“ се придвижваше сравнително лесно нагоре-надолу по тези канали сред сушата, защото тук поривите на вятъра не причиняваха затруднения на лодката, нито се случваше да я подмятат изникнали изневиделица вълнички — двете неща, които винаги я застрашаваха.

Неудобството обаче се криеше в това, че отстрани каналите бяха обрасли с високи и плътни бамбукови гъсталаци, които, макар да хвърляха сянка, спираха достъпа на вятъра, така че въздухът бе застоял, тежък, горещ и ужасно вонеше — като от торище. Известно време изкуственият аромат, носещ се от графа, съперничеше на естествените миризми, но накрая природата победи.

— Смердливо — подхвърли графът. — Във Франция вода има хигиена.

Обясних му, че скоро ще излезем от канала и като стигнем до езерото, вече няма да мирише.

— И горещо — беше следващото откритие на графа, който бършеше лицето и мустаците си с напарфюмирана кърпичка. — И горещо много.

Бледото му лице обаче бе придобило лек виолетов оттенък. Тъкмо се готвех да му отговоря, че и това затруднение ще бъде превъзможнато с пристигането ни в свързаното с морето езеро, когато се стреснах, защото забелязах, че нещо не е наред с „Тумбел-Нехранимайски“. Лодката се беше плъоснала в мътната вода и почти не помръдваше като я отблъсквах с пръта. Първоначално не се сецах какво може да ѝ е станало — не беше опряла в дъното, защото знаех, че в канала няма натрупан пясък. Изведнъж обаче забелязах, че отдолу се просмуква вода, върти се в кръг и вече почти е покрила дъските. „Не е възможно! — помислих си аз. — Не е възможно лодката да се е пробила!“

Не можех да откъсна очи от водата, която се покачваше и стигна до обувките на графа, който нищо не подозираше. Изведнъж се сетих какво се бе случило. Когато мих дъските, бях отпуснил дупката в дъното на лодката, за да влиза морска вода. Явно след това не съм я запушил достатъчно старателно и сега през нея влизаше вода от канала. Първата ми мисъл беше да вдигна дъските и да запуша плътно дупката, но краката на седналия граф вече бяха по-топени в около педя вода, така че ми се видя наложително да насоча лодката към брега, докато все още можех донякъде да я управлявам, и да сваля изискания пътник на сушата. Не се вълнувах, че „Тумбел-

Нехранимайски“ щеше да ме остави в канала — и без това непрекъснато влизах и излизах от каналите, като че бях воден плъх, когато търсех водни змии, костенурки, жаби и разни други гадинки, но ми беше ясно, че графът няма да погледне благосклонно на перспективата да газни две стъпки вода, под която има неопределено количество тиня. Усилията ми да обърна към брега тежката като олово лодка, пълна с вода, бяха направо свръхчовешки. Постепенно усетих, че неподвижната маса започна да помръдва и носът на лодката неохотно се обръща към сушата. Сантиметър по сантиметър я намествах по посока на бамбука и едва на пет — шест крачки от брега графът забеляза какво става.

— Mon Dieu!* — извика той с писклив глас. — Ние потъва! Мой обувка потъва! Лодка, тя също потъва!

[* Боже мой! (фр.). — Б.пр.]

За миг задържах пръта, за да успокоя графа. Казах му, че не го заплашва опасност, че трябва само да седи неподвижно, докато го сваля на брега.

— Мой обувка! Погледни мой обувка! — извика той, като сочеше загубилите цвета си подобия на обувки, от които се стичаше вода. Имаше такъв разярен вид, че едва успях да сдържа смеха, който ме напуши.

Обясних му, че само след миг вече ще се намирана твърда земя. И ако ме беше послушал, точно така щеше да стане, защото успях да докарам „Тумбел-Нехранимайски“ на две крачки от бамбука. Графът обаче прекалено много се безпокоеше за състоянието на обувката си и това го подтикна към голяма глупост.

Независимо че извиках, за да го предупредя, той погледна през рамо и като видя, че сушата е съвсем наблизко, стана и скочи върху мъничката палуба на „Тумбел-Нехранимайски“. Намерението му явно беше оттам пък да скочи на безопасния бряг, щом като лодката се доближи още повече, но не беше взел предвид нейния характер.

Обикновено лодката имаше кротък нрав, но проявяваше и някои капризи, един, от които бе, че не търпеше човек на палубата. В подобен случай се извърташе и рязко се отместваше, като че беше обучен кон от каубойски филм, и хвърляше човека зад борда. И сега постъпи по същия начин с графа.

Той падна с вик в канала, разперил ръце и крака, сякаш бе тровава жаба, а кокетната му капитанска шапка се понесе към бамбуковите корени, докато той се мятеше из гъстата като овесена каша тинеста вода. Обзе ме смесено чувство на боязън и задоволство. Доволен бях, че графът се намокри, макар да знаех, че семейството никога няма да повярва, че това не е нагласено от мене. Боях се обаче, защото се мятеше. Когато е на плитко, човек инстинктивно се мъчи да се изправи, но в случая всяко усилие караше графа да затъва все по-

дълбоко в лепкавата кал. Веднъж по време на лов Лари падна в един от тези канали и потъна толкова дълбоко, че се наложи Марго, Лесли и аз да обединим усилията си, за да го измъкнем. Ако графът се заклещеше надълбоко в тинята, нямаше да ми стигнат силите да го извадя сам, а докато доведа помощ, той можеше направо да изчезне в мазната тиня. Оставих лодката и скочих в канала, за да му помогна. Умеех да се придвижвам в тинята, пък и тежах четири пъти по-малко от графа, така че не хлътнах като него. Извиках му да не мърда, докато не стигна до него.

— Merde!* — каза графът, от което разбрах, че все още държи устата си над водата.

[* Обичайна френска ругатня. — Б.пр.]

Опита да се изправи, но ужасната лакома кал го държеше в прегръдките си и като нададе отчаян вик, подобно на осиротяла чайка, графът замря. Дотам се беше уплашил от тинята, че когато стигнах до него и се помъчих да го изтегля към брега, той започна да кряска, да пищи и да ме обвинява, че искам да го натикам още по-надълбоко. Детинското му поведение ми се видя толкова неподходящо за случая, че щеше да ми стане зле от смях, а това само навреди на графа. Беше превключил на френски и говореше бързо като картечница, а аз, понеже владеех езика съвсем слабо, нему разбирах. Накрая успях да възпра неприличния си смях, отново го хванах под мишниците и започнах да го влача към брега. Тогава изведнъж ми хрумна колко нелепо би се видяло на един страничен наблюдател положението, в което бяхме изпаднали — дванайсет годишно момче се мъчи да спаси един двуметров мъж — и тогава пак ме напуши смях, седнах в тинята и се превивах, докато ми излязоха сълзи на очите.

— Защо се смее? Защо се смее? — пищеше графът, като се опитваше да се извърти, за да погледне през рамо към мене. — Не се смее, а дърпа, vite*, vite!

[* Бързо (фр.). — Б.пр.]

В крайна сметка, като хълцах от смях, аз започнах отново да влача графа, докато не стигнахме сравнително близо до сушата. Тогава го оставих и се изкачих на брега.

Това предизвика нов истеричен пристъп.

— Не си отива, не си отива! — виеше той, обзет от паника. — Аз потъна, не си отива!

Не му обърнах внимание. Избрах седем от най-дългите бамбукови стебла наблизко и започнах да ги навеждам едно по едно, докато се разцепиха по дължина, без обаче да се пречупят. После ги извих, за да стигнат до графа. Представляваха нещо като зелен мост между него и сушата. Следвайки моите

указания, графът се обърна и започна да се изтегля по тях, докато стигна брега. Когато най-подир неуверено се изправи на нозе, изглеждаше така, сякаш долната част на тялото му е била потопена в размекнат шоколад. Понеже знаех, че лепкавата кал изсъхва без време, предложих му да изстържа част от нея с бамбукова клонка. Графът ми хвърли убийствен поглед и каза, обзет от бяс:

— *Espere de con!**

[* Груба френска ругатня, в смисъл „кучи син“. — Б.пр.]

Несигурните ми познания по езика не ми позволиха да си превода думите му, но въодушевлението, с което ги изрече, ме караше да предполагам, че си струва да ги запомня добре. Тръгнахме към къщи. Графът кипеше като сярна киселина. Както и очаквах, тинята по краката му засъхна с едва ли не магическа скорост и не след дълго той изглеждаше така, като че бе обут със светлокафяви панталони, представляващи мозаична главоблъсканица. Гледан отзад, до такава степен напомняше бронираната задница на индийски носорог, че без малко отново да прихна.

Може да се каже, че такъв ни бил късметът: двамата с графа стигнахме до вилата точно когато огромният „Додж“, натоварен със зачервените от виното мои роднини и каран от нашия начумерен бъчвоподобен и самоизбрал се за целта ангел — хранител Спиро Хакиаопулос, намали ход пред портата. Колата спря и всички втренчиха невярващи очи в графа. Пръв се съвзе Спиро.

— Божке, госпожо Дарълс! — рече той, завъртя масивната си глава и радостно погледна мама. — Господинчо Джерис наредил копелетата!

Той, изглежда, изразяваше чувството на цялото семейство, но мама премина към нападение.

— За Бога, графе! — започна тя с добре престорени нотки на ужас в гласа. — Какво сте си позволили да направите със сина ми?!

Графът беше дотолкова слисан от дързостта на укора ѝ, че я гледаше с отворена уста.

— Миличък Джери — продължи мама, — бъди добро момче, иди и свали от себе си тия мокри дрехи, преди да си хванал настилка!

— Добро момче ли?! — повтори графът с писклив глас, като не вярваше на ушите си. — *C'est un assassin! C'est un espere de...**

[* Той е убиец, той е кучи... (фр.). — Б.пр.]

— Чакай, чакай, добри ми приятелю — рече Лари, като прегърна графа през калните рамене. — Сигурен съм, че е станала грешка. Ела да пиеш един коняк и да се преоблечеш. Да, да, бъди спокоен, брат ми ще си изпати за това.

Разбира се, че ще го накажем. И Лари въведе гласовития граф в къщата, а останалата част от семейството ме наобиколи.

— Какво си му направил? — попита мама.

Отговорих, че нищо не съм му направил, че единствено графът и никой друг е виновен за собственото си състояние.

— Не ти вярвам — рече Марго. — Винаги така казваш.

Възразих, че ако аз бях причината, щях с гордост да си призная. Логиката на тази моя мисъл направи силно впечатление на семейството.

— Пет пари не давам дали е заради Джери, или не — заяви Лесли. — От значение е само крайният резултат.

— Е, върви си сложи други дрехи, миличък — помоли ме мама, — а после ела в моята стая да ми разкажеш подробно как успя да го направиш.

Ала историята с „Тумбел-Нехранимайски“ не доведе до последствията, на които всички ние се надяхахме... Графът беше непреклонен и остана, сякаш за да накаже всички ни, като започна да се държи двойно по-нахално от преди. Аз обаче вече не бях обладан от мисълта да му отмъщавам — всеки път, когато си представях как се мятеше в канала, ме обземаше неудържим смях, който струваше повече, от каквито и да е обиди.

При това графът неволно беше добавил нов чудесен израз към френския ми речник. Използвах го един ден, когато бях направил грешка в съчинението си на френски език, и установих, че не е трудно да се произнесе. Но ефектът върху учителя ми господин Кралевски беше доста неочакван. Той тъкмо крачеше напред-назад из стаята с ръце на гърба и ми приличаше на гърбаво джудже, изпаднало в унес. Когато ме чу, сепна се изведнъж и очите му широко се отвориха, като че джуджето бе пипнало гъба, по която тече електрически ток.

— __Какво каза?__ — попита ме той шепнешком. Повторих ругатнята. Господин Кралевски притвори очи. Ноздрите му се издуваха, а тялото му трепереше.

— И къде си го чул? — попита той.

Обясних, че съм научил израза от един граф, който ни гостува.

— О... Както и да е, никога вече не бива да го повтаряш, разбираш ли? — каза господин Кралевски. — Никога вече. Трябва... трябва да знаеш, че в този живот дори от устата на аристократи, изпаднали в мигове на притеснение, може да се изплъзне някой неподходящ израз. Не ни прилича да им подражаваме.

Разбрах добре какво имаше предвид Кралевски. Допуснах, че едно падане в канал може да се наречен „миг на притеснение“, ако човекът е аристократ.

Но с това сагата на графа не беше приключила. Около седмица след като той си беше заминал, една сутрин на закуска Лари сподели, че не се чувства добре. Мама си сложи очилата и го изгледа изпитателно.

— Как така не се чувстваш добре? — попита тя.

— Не се чувствам както обикновено, решителен и пълен с енергия.

— Боли ли те нещо?

— Не — призна си Лари. — Всъщност нищо не ме боли. Просто усещам, че съм отпаднал, че ми е противно, усещам се отпуснат, нямам сили, сякаш съм прекарал нощта с граф Дракула. А имам чувството, че при всичките си недостатъци нашият доскорошен гост не беше вампир.

— Обаче не изглеждаш зле — рече мама, — макар че най-добре ще бъде да се прегледаш. Доктор Андручели е на почивка, затова ще изпратя Спиро да доведе Теодор.

— Добре — съгласи се равнодушно Лари. — Няма да е зле също така, ако поръчаш на Спиро да прескочи и да уведоми Британската погребална служба.

— Лари, не говори такива неща! — каза мама, която започна да се плаши. — Върви сега да си легнеш и много те моля да не ставаш повече.

Ако за Спиро можеше да се каже, че е нашият ангел — хранител, за когото нито едно наше искане не бе неизпълнимо, то доктор Теодор Стефанидис беше нашият оракул, който ни напътстваше във всичко. Той пристигна, седнал невъзмутимо отзад в „Доджа“ на Спиро, облечен безупречно, с костюм от твид, нахлупил меката си шапка точно под нужния ъгъл, а брадата му проблясваше на слънцето.

— Хм... наистина... това е много любопитно — каза Теодор, след като се ръкува с всички. — Тъкмо седях и си мислех... какво приятно време за пътуване... хм... денят е изключително хубав... и не е... хм... да речем, прекалено горещо, нали... и изведнъж Спиро се появи в лабораторията. Късмет, че не бях... хм... тръгнал.

— Толкова се радвам, че мъките ми са донесли полза на някого! — рече Лари.

— Така... И... хм... какво всъщност има? — попита Теодор, като гледаше с любопитство Лари.

— Нищо определено — призна си Лари. — Само едно най-общо чувство, че смъртта ми е предстояща. Всички сили сякаш са ме напуснали. Сигурно както обикновено съм давал прекалено много от себе си на семейството.

— Не мисля, че _тъкмо от това_ ти е зле — решително се намеси мама.

— Според мене напоследък преяждаш — каза Марго. — Една добра диета ще те оправи.

— Има нужда от чист въздух и физическо натоварване — даде своя принос и Лесли. — Ако поне малко излиза с лодката...

— Добре, както и да е, Теодор ще ни каже какво му има — рече мама.

Теодор отиде с Лари да го прегледа и се появи след половин час.

— Не намирам никакви... хм... функционални промени, така да се каже — съобщи Теодор преценката си, като се поклащаше ту на пети, ту на пръсти. — Само дето малко е наддал на тегло.

— Видяхте ли! Казах ви, че трябва да пази диета! — победоносно извика Марго.

— Тихо, миличка — спря я мама. — И какво трябва да се направи, Теодор?

— Бих препоръчал ден-два да пази стаята — каза Теодор. — Да остане на лека храна, нали разбирате, нищо много мазно... А пък аз ще му изпратя някакво лекарство... хм... нещо тонизиращо. Ще дойда вдругиден да видя как е.

Спиро закара Теодор до града и съвременно се върна с лекарството.

— Няма да го пия — заяви Лари, като хвърли подозрителен поглед на шишето. — Прилича ми на екстракт от яйчници на прилеп.

— Не говори глупости, миличък — каза мама, като сипа от лекарството в една лъжица. — Ще ти помогне.

— Няма да ми помогне. Същото е вземал и моят приятел доктор Джекил и затова е стигнал дотам.

— Докъде? — попита мама, без да се замисли.

— Намерили го да виси от полилея, да се почесва и да твърди, че е господин Хайд.

— Стига, Лари, престани да се глезиш — твърдо каза мама.

И след много врява Лари се предаде, изпи лекарството и се оттегли в леглото.

На следващата сутрин всички бяхме събудени в прекомерно ранен час от яростни викове, които се носеха от стаята на Лари.

— Мамо, мамо! — ревеше той. — Ела да видиш какво си направила!

Заварихме го да скача гол из стаята, с голямо огледало в ръка. Обърна се войнствено към мама и като го видя, тя зяпна от учудване. Лицето му бе

подуто, придобило двойно по-големи размери от обикновено, и имаше съвсем доматен цвят.

— Какво си направил, миличък? — едва чуто попита мама.

— Какво съм направил ли? Не аз, а ти го направи! — извика Лари, който мъчително трудно произнасяше думите. — Ти, проклетият Теодор и гадното му лекарство! Подействало е на хипофизата ми! Погледни ме! По-зле е, отколкото е Джекил и Хайд!

Мама си сложи очилата и се втренчи в Лари.

— Прилича ми на заушка — каза озадачена тя.

— Глупости! Заушката е детска болест! — нетърпеливо избухна Лари. — Не, всичко е от проклетото лекарство на Теодор. Казвам ти, подействало е на хипофизата ми! Ако не приема веднага противоотрова, ще се превърна във великан!

— Глупости, миличък. Сигурна съм, че е заушка — успокояваше го мама. — Много странно обаче, защото съм сигурна, че си карал заушка. Чакай сега... Марго изкара морбили в Дарджилин през 1920 година... Лесли се разболя от тропическа диария в Рангун... Не, греша, в Рангун бяхме през 1900 година и ти хвана диария, а Лесли изкара варицела в Бомбай през 1911 или може би 1912 година... Не си спомням точно. После на тебе ти извадихме сливиците в Раджапутана през 1922 или може би през 1923 година, не си спомням точно. А след това Марго се разболя от...

— Не ми е приятно, че трябва да прекъсна списъка на семейните заболявания, достоен за енциклопедичен справочник — хладно се намеси Лари, — но няма ли у някого желание да отиде за противоотрова, преди да се уголемя дотолкова, че да не мога да излизам през вратата на стаята?

Когато Теодор пристигна, той потвърди диагнозата, поставена от мама.

— Да... хм... точно така, това е ясен случай на заушка — каза той.

— Какво значи „ясен случай“, шарлатанин такъв? — попита Лари, като го гледаше сърдито със сълзящите си и подути очи. — Защо вчера не знаеше какво ми е? Все едно, това не може да бъде заушка, заушката е детска болест!

— Не, не — възпротиви се Теодор. — Обикновено боледуват децата, но често и възрастните я изкарват.

— А защо не можа да разпознаеш една толкова често срещана болест, когато я видя? — не се предаваше Лари. — Можеш ли въобще да разпознаваш заушка? Трябва публично да ти забранят лекарската практика заради некадърност!

— Диагностицирането на заушката е много трудно в... хм... началния стадий — каза Теодор. — Докато не се появят отоци.

— Типично за медицинската професия! — с горчивина в гласа каза Лари. — Да не могат да разберат заболяването, докато размерите на пациента не се уголемят двойно! Безобразие!

— При положение, че не засегне... хм... нали разбираш, долните ти части — замислено каза Теодор, — след няколко дни нищо няма да ти има.

— Долните ми части ли? — попита заинтригуван Лари. — Кои долни части?

— Ами... нали разбираш, заушката предизвиква подуване на жлезите — обясни му Теодор, — и ако се разпростре надолу и засегне жлезите в... хм... долната част на тялото, става много болезнено, така е.

— Искаш да кажеш, че ще се подуя и ще заприличам на мъжки слон? — попита ужасен Лари.

— Хм... да — отговори му Теодор, който не намери думи за по-добро описание.

— Това е заговор, за да ме направят безплоден! — изкрещя Лари. — Ти и твоята проклетата тинктура от кръв на прилепи! Завиждаш на мъжествеността ми!

Меко казано е, ако вземем да определим Лари като лош пациент. Беше сложил до леглото си огромен хлопатар. Дрънчеше с него непрекъснато, за да му се обърне внимание, и мама трябваше да оглежда долните му части по двайсет пъти на ден, за да го уверява, че ни най-малко не са засегнати. Когато се разбра, че Лари се е заразил със заушка от бебето на Леонора, той заплаши да го отлъчи от църквата!

— Нали аз съм му кръстник — каза Лари. — Защо да не мога да отлъча от църквата неблагодарното копеле?

Към четвъртия ден всички започнахме да усещаме, че се изнервяме. Тогава на посещение при Лари дойде капитан Крийч. Пенсионирани морски вълк с развратни наклонности, капитан Крийч беше *hete noire** за мама. Преследваше всяко същество от женски пол и по-специално мама, независимо от своите седемдесет и няколко години, и упоритостта му се бе превърнала в постоянен източник на досада за нея, към което се добавяха съвършено невъздържаното му поведение и еднопосочната му умствена нагласа.

[* Най-омразният човек (фр.). — Б.пр.]

— Ехей! — извика той, като влезе олюлявайки се в спалнята. Разкривената му челюст трепереше, редицката му брада и косите му стърчаха, а зачервените му очи сълзяха. — Ехей, къде сте? Изнесете мъртъвците!

Мама, която за четвърти път този ден правеше оглед на Лари, се изправи и погледна сърдито капитана.

— Ако нямате нищо против, излезте — каза му хладно тя. — За ваше сведение, това не е кръчма, а стая на болен.

— Най-после те хванах натясно в спалнята! — зарадвано извика капитанът, без да обръща внимание на нейните думи. — И ако момчето се попремести, можем да се гушнем!

— Благодаря, прекалено съм заета, за да се гушкам — каза мама с леден глас.

— Тъй, тъй — рече капитанът, докато седнаше на леглото. — Каква е тая заушка-саушка, дете си я хванало, момче? Детска му работа! Щом искаш да се разболяваш, разболявай се както си му е редът, като мъж. Като бях на твоите години, само от любовни похождения...

— Капитане, ще ви бъда благодарна, ако не се впускате в спомени пред Джери — твърдо се намеси мама.

— Не е засегнало мъжките ти качества, нали? — попита загрижено капитанът. — Ужасно е, като те удари в чатала. Заушката в чатала може да погуби сексуалния живот на един мъж.

— Няма нужда да се безпокоите, с Лари всичко е наред — каза мама с достойнство.

— И понеже стана дума за чатали — започна капитанът, — знаете ли историята на младата девственица, за която се разказва, че държала змии в своята пазва? И се чудела, дете не привлича мъжете: не харесвали нейната пазва. Ха-ха-ха!

— Прекалявате, капитане! — вбеси се мама. — Предпочитам да не декламирам стихове пред Джери!

— Взех ти писмата, като минавах край пощата — продължи капитанът и без да обръща внимание на мамините забележки, измъкна от джоба си няколко писма и картички и ги хвърли на леглото. — Да знаеш, там сега работи едно много сладко бърбече. Ако имаше кулинарна изложба, щях да й дам първа награда!

Но Лари не го слушаше. Беше измъкнал една от картичките, донесени от капитана, и като я прочете, започна да се смее гръмогласно.

— Какво има, миличък? — попита мама.

— Имам картичка от графа — отвърна Лари, като бършеше сълзите от очите си.

— А, така ли? — намуси се мама. — Е, не ме интересува тогава.

— Нищо подобно, интересува те — каза Лари. — Струваше си да се разболея, само за да получа такава картичка. Вече започвам да се чувствам по-

добре. И той взе картичката, за да ни я прочете. Графът явно беше накарал някого да я напише вместо него, някой човек, който едва знаеше английски, но имаше въображение.

„Достигащият до Рим — бе началото. — И се намира в клиника пострада от болест на име задушка. Целия поразен. Открива, че не може да се подреди. Няма глад и невъзможно да седне. Пазиш се от задушка. Граф Росиньол.“

— Горкият! — каза мама не твърде убедително, след като спряхме да се смеем. — Всъщност не е редно да се смеем.

— Не е — каза Лари. — Ще му пиша и ще го попитам дали гръцката „задушка“ отстъпва по сила на френската „задушка“.

Четвърта глава

Стихиите на пролетта

„И ще бъде селение на чакали, двор на камилоптици.“

Исаия, 34:13

Когато ѝ дойде времето, пролетта се развихри като пристъп на треска — сякаш целият остров, който неспокойно се мяташе и въртеше в топлото и влажно зимно легло, внезапно потрепери, широко отвори очи и в него започна да пулсира живот под синьото като неразцъфнал зюмбюл небе, в което щеше да се издигне забуленото в мъгла слънце, бледожълто и крехко като току-що изпреден пашкул на копринена буба. За мене пролетта бе един от най-хубавите сезони, защото целият животински свят на острова се движеше и въздухът бе пропит с надежда. Може би тъкмо този ден щях да уловя най-голямата водна костенурка, която бях виждал, или пък щях да проникна в дълбините на загадката как новородена сухоземна костенурка, която излиза от яйцето смачкана и набраздена като орех, само след час е станала двойно по-голяма и поради това почти цялата се е загладила. Навсякъде из острова цареше оживление, чуваше се звънлив екот. Ставах рано, закусвах надве-натри под мандариновите дръвчета, от които вече се носеше аромат, изтръгнат от първите лъчи на топлото слънце, събирах саковете и колекционерските си кутии, свирвах на Роджър, Пикльо и Посерко и потеглях да изследвам своето царство.

Горе из хълмовете, сред миниатюрните горички от пирен и зановец, където затоплените от слънцето скали приличаха на престарели тюлени, по които бяха плъзнали странни лишеи, костенурките, напуснали зимните си леговища, разбутваха пръстта, под която бяха спали, и бавно, на тласъци изскачаха на огряната от слънце земя. Премигваха и преглъщаха, докато съберат сили и се стоплят, а после бавно потегляха към първата си храна — детелина или млечка, или към някоя едра и бяла прахавица. Както и на някои други места от принадлежащата ми територия, и на хълмовете с костенурките не правех никакви случайни наблюдения: всяка костенурка имаше куп отличителни знаци, по които можех да следя къде се е преместила.

Старателно бях белязал всяко гнездо на ливадарче или черноглаво коприварче, за да следя какво се случва. Белязал бях и всеки тънък като хартия яйчен пашкул на богомолка, всяка паяжина и всеки камък, под който се спотайваше някоя близка на сърцето ми животинка.

Но едва тежкото настъпление на костенурките идваше да ме увери, че пролетта е дошла, защото чак когато зимата наистина си отидеше, костенурките започваха да трополят и да си търсят другари. Движеха се тромаво в тежките си доспехи като средновековни рицари, тръгнаха да се притекат на помощ на изпаднала в беда дама.

Щом успееш да утолят глада си, те се оживяваха — ако въобще е възможно с такава дума да се описват костенурките. Мъжките се придвижваха на пръсти, с протегнати вратове, като от време на време спираха и рязко изпищяваха, изненадващо силно и настойчиво. Никога не ми се случи да чуя как някоя женска отговаря на този звънлив вик, наподобяващ лай на пекинез*, но по някакъв начин мъжкият откриваше женската и тогава, все така пищящ, започваше битка с нея: блъскаше я с корубата си, като се мъчеше да я вразуми, за да му се подчини, а между всеки два разтърсващи я удара тя невъзмутимо гледаше да се върне към яденето си.

[* Порода дребни кучета. — Б.пр.]

Хълмовете отекваха от резките писъци на чифтосващи се костенурки, клюновете на ливадарчетата непрестанно чукаха и тракаха като в миниатюрна каменоломна, писукането на розовогърдите сипки беше като капчици вода, падащи на равни интервали в локва, а кадънките весело пееха с хрипливи гласове, докато се въргаляха като шарени клоуни из жълтия зановец.

Долу, под хълмовете с костенурките, под старите маслинови горички с килим от виненочервени съсънки, бърдуни и розови циклами, където гнездяха свраки, а сойките стряскаха човек с внезапните си отчаяни крясъци, се намираха старите венециански солници, ширнали се като голяма шахматна дъска. Квадратите, някои от тях не по-големи от стаичка, бяха очертани от

широки, плитки и тинести канали с доста солена вода. Между каналите като в малка джунгла растяха лози, царевица, смокини, домати с острата миризма на вонещици, дини, приличащи на огромни зелени яйца, снесени от някоя митична птица, черешови, сливови, кайсиеви и локуотови дървета, ягоди и сладки картофи. Те съставляваха хранителните припаси на острова. Всеки соленоводен канал беше обрасъл откъм морето с тръстики и рогоз, като че там имаше въоръжена с остри копия армия, но навътре в сушата, където се стичаха потоците от хълмовете с маслинови горички, водата в каналите беше сладка и имаше пищна растителност — водни лилии красяха спокойната повърхност, а край брега се жълтееха лютичета.

Точно там през пролетта двата вида водни костенурки (едните — черни на златисти петна, а другите — на тесни ивици с бледосив цвят) писукаха пронизително, почти като птици, в търсене на другар. Жабите — зелени и кафяви, с петнисти като леопардова кожа бутчета — имаха вид на прясно боядисани.

Прегръщаха се така страстно и пламенно, че очите им щяха да изхвъркнат, или пък квакаха безспирно в хор и снасяха във водите огромни гроздове яйца. На местата, където край каналите хвърляха сянка тръстики, смокини или други плодни дръвчета, миниатюрните дървесни жабки, яркозелени на цвят и с мазна кожа, мека като кадифе, издуваха жълтите торбички на гърлата си, докато стигнеха размерите на орех, и пееха монотонно с тенорови гласове. Яйцата си — жълтеникави купчинки с размерите на дребна слива — дървесните жабки снасяха във водата, където лекото течение плавно полюшваше преплетените стебла на водораслите.

От едната страна на селските градини имаше ливади, които пролетните дъждове наводняваха и превръщаха в голямо езеро, десетина сантиметра дълбоко, обрасло по края с трева. Тук, в топлата вода, се събираха тритоните — със светлокафяви гърбове и жълти кореми. Мъжкият заставаеше точно срещу женската, прилепил извитата си опашка към тялото, след което лицето му придобиваше много съсредоточено изражение, което бе направо смешно, и тритонът започваше свирепо да върти опашка, изхвърляше сперма и я насочваше към женската. Тя на свой ред оставяше оплодените яйца — бели и прозрачни почти като водата, с черния и лъскав като мравка зародиш в средата — върху някое листо, а после с помощта на задните си крака прегъваше листото и го слепваше така, че яйцата да бъдат добре увити.

Напролет из тези потопени под вода ливади идваше да пасе странен добитък. Огромни, шоколадово кафяви на цвят, с тежки, закривени назад рога, които пък бяха бели като гъби, тези животни приличаха на говеда от Централна Африка, но сигурно са били докарани отнякъде по-наблизо, може би от Персия или Египет. Отглеждаха ги странни и диви хора, вероятно цигани, които разпрягаха дългите си и ниски каруци край ливадите. Мъжете

бяха свирепи на вид, мургави като врани, а красивите жени и момичета имаха кадифено черни очи и коса като кожухче на къртица. Те седяха около огъня на приказки или плетяха кошници, като разговаряха на език, който не разбирах, а опърпаните момчета, слаби, почернели от слънцето, пискливи като сойки и недоверчиви като чакали, пасяха стадото. Когато огромните говеда нетърпеливо започваха да се хранят, всяко се мъчеше да измести другото, а когато се сблъскваха, пращането на рогата им приличаше на изстрели от мускет. Сладникавата миризма на кафявите им козини оставаше в топлия въздух подире им, както остава ароматът на цветя. Ливадата дни наред стоеше празна, но ето че един ден заварвах безредно разположения лагер, сякаш винаги си е бил там — непрекъснато забулен в паяжинния дим от розовите блещукащи огньовете. Стадата говеда бавно газеха из плитката вода, муцуните им се потапяха и късаха трева, копитата им шляпаха и това нашествие на великани плащеше тритоните и обръщаше жабите и новородените костенурки в ужасен бяг.

Много си мечтаех за едно от тези огромни кафяви говеда, но знаех, че близките ми при никакви обстоятелства не биха позволили да притежавам нещо, което е толкова грамадно и с такъв свиреп вид колкото и да им се молах, колкото и да обяснявах, че животните са много кротки и ги пасат шест — седемгодишни дребосъци.

Но ако питате семейството ми, аз почти се бях сдобил с едно такова говедо.

Въртях се край ливадите наскоро, след като циганите бяха заклали един бик — проснали бяха все още окървавената кожа, а група момичета я остъргнаха с ножове и втриваха в нея дървесна пепел. Наблизо беше струпано нарязаното на кървави късове туловище, по което вече блестяха и жужаха мухите, а редом с него бе оставена масивната глава с космати уши, прилепнали назад, с полузатворени, сякаш замислени очи и струйка кръв, потекла от едната ноздра. Разклонените бели рога бяха дълги поне четири стъпки, дебели колкото бедрото ми, и аз ги гледах с ненаситния копнеж на млад ловец, тръгнал за едър дивеч.

Реших, че не си струва да купувам цялата глава, макар че бях сигурен в способностите си на препаратор, семейството не споделяше мнението ми. При това напоследък имаше малко неприятности, свързани с една мъртва костенурка, която аз, без да се замисля, бях подложил на дисекция не другаде, а на верандата, така че всички вече имаха предубеждение към анатомичните ми интереси. Всъщност беше много жалко, защото, закачена внимателно, главата на бика щеше да изглежда внушително над вратата на спалнята ми и да се превърне в *piece de resistance** от колекцията, превъзхождаща дори препариранията ми летяща риба и почти довършения скелет на козел. Но понеже знаех колко непреклонни можеха да бъдат близките ми, с неохота

реших да се задоволя с рогата. След разгорещени пазарлъци (циганите знаеха достатъчно гръцки, за да се пазарим), платих за рогата десет драхми, като добавих към тях и ризата си.

[* В смисъл „най-значителният екземпляр“ (фр.). — Б.пр.]

За липсата на ризата предложих на мама обяснението, че толкова лошо съм я скъсал, понеже съм паднал от едно дърво, че не е имало смисъл да връщам парцалите. Подир което, победоносно отнесох грамадните рога в стаята си и след като цяла сутрин ги търках и лъсках, заковах ги за една дъска и я закачих много внимателно на един пирон над вратата.

Отдръпнах се, за да се насладя на гледката, и в същия миг чух, че Лесли крещи ядосано:

— Джери! Къде си?

Сетих се, че бях взел от стаята му една консервена кутия със смазка, за да лъскам рогата, с намерението да му я върна, преди да се усети. Но не успях да се справя, защото вратата се отвори и Лесли се появи войнствено настроен.

— Джери! Да си вземал проклетата смазка?

Като противовес на стремителното му влизане, вратата се затръшна с трясък. Внушителните рога скочиха от стената, сякаш бяха понесени от духа на бика, комуто принадлежаха, и паднаха право върху главата на Лесли, при което той се строполи като посечен с брадва.

Първото, което ме уплаши, беше, че прекрасните рога може да са се счупили.

Второто — че брат ми може да е мъртъв. И за двете грешах. Рогата бяха цели — целенички, а брат ми, макар и с размътен поглед, се повдигна, приседна и се вторачи в мен.

— Господи! Главата ми! — простена той, като притискаше с ръце слепоочията си и се поклащаше напред-назад. — По дяволите!

В желанието си преди всичко да го омилостивя, отидох да потърся мама. Намерих я в спалнята ѝ — дълбокомислено разглеждаше леглото, върху което сякаш имаше изложба от модели за плетене. Обясних ѝ, както си беше, че рогата ми случайно са промушили Лесли. Както обикновено мама възприе всичко откъм лошата му страна и реши, че тайно съм вмъкнал в стаята си бик, който е изкормил Лесли. Облекчението ѝ, когато видя, че Лесли седи на пода и не си личи да е ранен, беше значително, но в него имаше и примес на раздразнение.

— Миличък Лесли, какво пак си правил?

Лесли я гледаше втренчено и лицето му бавно придобиваше цвета на узряваща на слънцето слива. С известна мъка си възвърна гласа.

— Това пусто хлапе... — каза накрая той и макар, че говореше приглушено, все едно че се чуваше рев. Опита се да ми пръсне черепа... Цапардоса ме с проклетите рога на някакъв огромен елен...

— Недей да ругаеш, миличък — машинално му направи забележка мама. — Сигурна съм, че е станало случайно.

Аз потвърдих, че не съм искал Лесли да пострада, но че в интерес на истината трябва да изясня, че рогата не са еленови, защото формата им е съвсем различна, а принадлежат на порода говедо, която все още не съм идентифицирал.

— По дяволите проклетата му порода! — озъби се Лесли. — И рога на посран бронтозавър да са, все тая!

— Лесли, миличък — каза мама, — никаква нужда няма да ругаеш!

— Как да няма?! — изкрещя Лесли. — И върху твоята глава да беше паднало нещо като гръден кош на кит, и ти щеше да ругаеш!

Помъчих се да обясня, че гръдният кош на кита всъщност по нищо не прилича на моите рога, но млъкнах, защото Лесли ме погледна така заплашително, че лекцията по анатомия ми заседна на гърлото.

— Разбери, миличък, не бива да ги държиш над вратата — каза ми мама. — Много е опасно. Можеше да паднат върху Лари.

При мисълта, че Лари можеше да бъде повален от рогата, кръвта замръзна в жилите ми.

— Ще трябва да ги окачиш другаде — продължи мама.

— Не — възпротиви се Лесли. — Щом ще му оставяме проклетите рога, ще му забраним да ги окачва.

Да си ги прибере в някой шкаф.

С неохота се съгласих с това ограничение, така че оттам нататък рогата стояха опрени на перваза, където не правеха бели, само дето всяка вечер, когато прислужницата ни Лугареция затваряше капациите, рогата редовно падаха върху краката ѝ. Но понеже беше професионална хипохондричка, при това доста спокойна, Лугареция изпитваше радост от получените синини. За известно време обаче това произшествие влоши отношенията ми с Лесли и стана пряката причина неволно да вбеся Лари.

В началото на пролетта откъм тръстиките гъсталаци около солниците бях чул да отеква и кънти странният, наподобяващ мучене глас на големия воден бик. Това неимоверно ме развълнува, защото никога не бях виждал тази птица и се надявах, че ще открия гнезда, но беше трудно да се определи къде точно се движат водните бикове, защото пространството, обрасло с тръстики, беше много обширно. И все пак, след като прекарах доста

време високо в клоните на едно маслиново дърво, издигащо се на хълма над тръстиките, успях да сведа мястото за претърсване до един-два акра. Скоро гласовете на големите водни бикове престанаха да се чуват и аз бях сигурен, че вече гнездат. Рано една сутрин се отправих нататък, този път без кучетата. Скоро стигнах до солниците и се пъгнах в тръстиките. Движех се напосоки, като гонче, поело по следа, и твърдо устоявах на изкушението да бъда отклоняван от целта си от внезапно извила се водна змия, цопване на скокнала жаба или мъчително привлекателен танц на новоизлюпена пеперуда. Скоро вече се намирах сред прохладата на шумолящата тръстика и за свой ужас открих, че тръстиката се разпростира толкова нашироко и е толкова висока, че съм се изгубил. Отвсякъде ме заобикаляше стена от тръстикови стебла, а през трептящото зелено покривало на листата над главата ми се виждаше само яркосиньото небе. Не се тревожех, че съм се изгубил, защото знаех, че в каквато и посока да тръгна, накрая ще изляза на морския бряг или на пътя. Тревожех се обаче от факта, че не мога да установя дали това е мястото, което трябва да претърся. Докато размишлявах върху въпроса, извадих от джоба си няколко бадема и седнах да ги изям.

Тъкмо свършвах бадемите и бях решил, че най-добре ще е да се върна при маслиновите дървета и отново да се ориентирам, когато открих, че без да забележа, вече от пет минути седя на две-три крачки от един голям воден бик. Птицата стоеше нащрек като часовой, протегнала шия, дългата ѝ зеленикаво — кафява човка сочеше към небето, а от двете страни на сплесканата ѝ глава свирепо ме наблюдаваха тъмните ѝ изпъкнали очи. Тялото ѝ, светлокафяво, по което имаше тъмнокафяви петна, се сливаше съвършено с играта на сенките върху покращащите се тръстики, а като допълнение на илюзията, че птицата е част от променящ се фон, тя самата леко се полюшваше. Стоях, гледах я в захлас и не смеех да си поема дъх. После сред стеблата изведнъж настъпи някакво раздвижване, големият воден бик се сепна, престана да бъде част от тръстиката и тежко се издигна във въздуха, а пред мене с трясък се появи Роджър — изплезил език, с грейнали от добросърдечност очи.

Разкъсвах се между две желания: да сгълча Роджър, задето уплаши големия воден бик, и да го похваля, защото несъмнено бе извършил подвиг, като ме бе открил по миризмата по един труден път, дълъг около два километра. Роджър обаче изглеждаше толкова доволен от успеха си, че сърце не ми даде да му се скарам. Напипах в джобовете си два пропуснати бадема и му ги връчих за награда. След това се заловихме за работа — трябваше да открием гнездото. Скоро го намерихме — купчинка от грижливо струпани листа с първото зеленикаво яйце в средата.

Зарадвах се и реших да го наблюдавам често, за да разбера как ще пораснат пиленцата. След това тръгнах подир късата опашка на Роджър, като огъвах внимателно тръстиките, за да бележа пътя до гнездото. Роджър явно

можеше да определя вярната посока много по-добре от мен, защото след стотина метра вече стигнахме до пътя, кучето отърси водата от гъстата си козина и започна да се въргала в прахта — суха, ситна и бяла.

Когато свърнахме от пътя и тръгнахме нагоре по склона през трепетливата шарена сянка на маслиновите горички, където растяха стотици цветя, аз се спрях да набера букет съсънки за мама. Докато късах виненочервените цветя, размишлявах върху въпроса с големия воден бик. Когато женската отгледаше малките до положението да се оперушинят, бих дал мило и драго, за да открадна две птичета и да ги добавя към доста големия си зверилник. Бедата беше, че разходите за рибата, с която се хранеха сегашните ми питомци — черногърба чайка, двайсет и четири водни костенурки и осем водни змии — бяха значителни и ми се струваше, че мама ще погледне, меко казано, със смесени чувства, ако добавя още две гладни гърла. Погълнат от такива мисли, трябваше да мине известно време, докато усетя, че някой настойчиво и призивно свири на овчарски кавал.

Погледнах надолу към пътя под нас и видях Човека със златките. Това беше един странен пътуващ амбулантен търговец, когото срещях често при походите си из маслиновите горички. Строен, с остро лисиче лице и ням, той ходеше облечен в най-живописни одежди: на главата с огромна широкопола шапка, към която бе прикачил множество конци с вързани за тях златистозелени златки, а по дрехите му имаше безброй шарени крѳпки, така че приличаха на юрган, ушит от разноцветни парцалчета. Тоалетът му завършваше с дълго яркосиньо шалче. Носеше на грѳб торби, кутии и клетки с гълѳби, а от джобовете си можеше да измѳкне всичко — от дървена пищялка, издялкани фигурки на животни и гребени, до късчета от свещената дреха на свети Спиридон.

Едно от най-привлекателните неща у този човек според мене се криеше в това, че понеже беше ням, налагаше му се да разчита на изключителните си способности като подражател. Използваше свирката си вместо език. Когато разбра, че съм го забелязал, той махна свирката от устата си и ми направи знак да се приближа.

Забързах надолу по склона, защото знаех, че понякога Човека със златките носи невероятно интересни неща. Тѳкмо той например набави най-голямата мидена черупка за колекцията ми, при това вътре все още имаше две паразитни рачета, големи колкото грахови зърна.

Спрях пред него и го поздравих с добро утро. Той се усмихна, показа загубилите цвета си зѳби и като свали широкополата си шапка, престорено ми отправи дълбок поклон, при което вързаните за шапката златки забрѳмчаха сънливо в края на конците, като шепа хвърлени във въздуха изумруди. После човекът се осведоми за здравето ми, като се наведе напред и

се взря изпитателно и тревожно с широко отворени очи в лицето ми, и ми съобщи, че самият той е добре — изсвири бърза, весела и скоклива мелодия, след това дълбоко вдиша, за да напълни дробовете си с топъл пролетен въздух, а когато издишаше, притвори блажено очи. И едва след като си разменихме любезности, ние се заловихме за работа.

Попитах го за какво му трябва. Той вдигна свирката до устата си и се чу жалостив, треперлив, продължителен и тъжен звук, наподобяващ гласа на сова. Сетне човекът свали свирката от устата си, отвори широко очи и изсъска, като се полюшваше настрани и от време на време тракаше със зъби. Подражаваше на сърдита сова така безподобно, че според мен малко оставаше след миг да полети. Сърцето ми се разтуптя от вълнение, защото отдавна търсех другар за моята сова Одисей, който прекарваше дните си като издялан от маслиново дърво тотем над моя прозорец, а нощем покосяваше мишето население около вилата. Но когато го попитах дали носи сова, Човека със златките се засмя, за да покаже колко презира моето банално предположение. Отдели от множеството вързопи, с които бе натоварен, голяма платнена торба, развърза я и внимателно изсипа съдържанието ѝ в нозете ми.

Меко казано е, че изгубих и ума, и дума, защото в бялата прах се търкулнаха три поотраснали бухалчета — съскаха, поклащаха се и тракаха с човки, сякаш бяха пародия на Човека със златките, а смесицата от гняв и страх правеше златисто — оранжевите им очи да изглеждат огромни. Бяха малките на Vibo Maximus, поради което представляваха толкова изключителна рядкост, че надминаваха и най-смелите ми мечти. Знаех, че трябва да станат мои. Фактът, че сдобиването ми с три дебели и лакоми бухала щеше да се отрази толкова зле на разходите за месо, колкото прибавянето на големите водни бикове към моята колекция на парите, харчени за риба, и през ум не ми мина. Големите водни бикове принадлежаха на бъдещето и можеше и да не осъществя замисъла си, докато бухалите, подобни на големи сивкавобели снежни топки, които потракваха с човки и танцуваха румба в прахта, бяха налице.

Клекнах до тях и ги галих, докато изпаднаха в полусънно състояние, а през това време започнах да се пазаря с Човека със златките. Той беше опитен търговец, от което всичко ставаше още по-интересно, но от друга страна, пазаренето с него минаваше кротко, защото се извършваше при пълна тишина. Седяхме един срещу друг и сигурно приличахме на двама големи познавачи на картини, които спорят в изложбената зала пред триптих на Рембранд. Всяко повдигане на брадичката и най-малкото накланяне или лекото поклащане на главата бяха достатъчни, а имаше и дълги промеждутъци, през които Човека със златките се опитваше да ме разколебае с помощта на музиката или с някаква несмилаема нуга халва, която извади от джоба си. Но аз бях истински купувач и човекът го знаеше — надлъж и нашир

да обходеше острова, нямаше да намери друг луд, който да купи не един, а цели три бухала. Накрая се споразумяхме.

Тъй като имах временни финансови затруднения, обясних на Човека със златките, че ще трябва да изчака със заплащането до началото на следващия месец, когато щях да получа джобните си пари. Самият той често бе изпадал в същото положение, така че напълно ме разбра. Обясних му, че ще оставя парите на нашия общ приятел Яни в кръчмата на кръстопътя, откъдето Човека със златките можеше да си ги прибере по време на някое от странстванията си, когато минава през околността. И така, като приключихме с неприятната търговска страна на сделката, изпихме заедно едно голямо шише джинджифилова бира, която Човека със златките измъкна от обемистия си багаж. След това внимателно прибрах скъпоценните бухали в торбата и продължих към къщи, а Човека със златките остана да лежи край пътя сред вещите си и пролетните цветя и да надува свирката си.

Бодрите крясъци, които бухалчетата надаваха по пътя към вилата, изведнъж ме накараха да прозира кулинарните затруднения, които щях да имам с новите си придобивки. Явно Човека със златките не ги беше хранил. Нямах представа от колко време бяха при него, но по шума, който вдигаха, можеше да се съди колко са изгладнели. Помислих си, че е много жалко, дето отношенията ми с Лесли все още бяха малко опънати, защото иначе можеше да го уговоря да застреля няколко врабчета или един-два плъха за новите мъничета. А при сегашното положение беше ясно, че ще трябва да разчитам на присъщото на майка ми добросърдечие.

Заварих я в лоното на кухнята — с една ръка бъркаше като обезумяла съдържанието на огромен казан, от който се вдигаше ароматна пара, а в другата си ръка държеше готварска книга. Стъклата на очилата ѝ бяха запотени, а устните ѝ беззвучно мърдаха, докато четеше. Извадих бухалите като човек, обзет от чувството, че поднася подарък с неоценимо висока стойност. Мама нагласи очилата си и погледна трите съскащи и поклащащи се пухени топки.

— Много хубаво, миличък — рече тя и по гласа ѝ личеше, че мисли за друго. — Много хубаво. Ще ги прибереш на някое сигурно място, нали?

Казах ѝ, че ще ги държа затворени в стаята си, така че никой да не научи за тях.

— Добре си решил — съгласи се мама и боязливо погледна бухалите. — Знаеш, че Лари не е съгласен да има още животни.

Знаех, разбира се, и възнамерявах на всяка цена да запазя съществуването им в тайна от него. Обясних ѝ, че остава само един дребен въпрос: бухалите са много гладни, всъщност са гладни до смърт.

— Горкичките — каза мама, която веднага изпита състрадание към пилетата. — Дай им малко хляб и мляко.

Обясних ѝ, че бухалите се хранят с месо, а съм изразходвал и последните си запаси. Попитах я дали няма парче месо, което да ми даде на заем, за да не умрат бухалите.

— Ами и аз малко съм закъсала с месото — отговори ми тя. — На обед ще ядем котлети. Иди да видиш какво има в хладилния сандък.

Отидох в килера при масивния хладилен сандък, където държахме нетрайните продукти, и надникнах в ледената влага вътре. Единственото, което успях да открия, бяха десетте котлета за обед, а и те едва ли биха стигнали на три ненаситни бухала.

Върнах се в кухнята да съобщя новината.

— Втасахме я — рече мама. — Сигурен ли си, че няма да ядат хляб и мляко?

Не отстъпих от думите си. Бухалите ядат само месо.

В този миг едното бухалче се залюля толкова силно, че се прекатури, а аз бързо дадох това на мама като пример, че силите на птичетата са на изчерпване.

— Ами тогава сигурно е най-добре да вземеш котлетите — обезпокои се мама. — Ще трябва да обядваме къри* със зеленчуци.

[* Индийско ядене, с едноименна подправка, приготвяна главно от корените на растението куркума — Б.пр.]

Победоносно отнесох бухалите и котлетите в стаята си и натъпках горките птици с месо. Като следствие от пристигането на бухалите, седнахме да обядваме доста късно.

— Извинявайте, че се забавих — каза мама, като отхлупи супника и от него се вдигна пара с миризмата на къри. — Кой знае защо, картофите се вариха ужасно дълго.

— Мислех, че за обед ще има котлети — каза Лари с огорчение в гласа. — Цяла сутрин си мислех за тях и подготвих вкусовете си луковици. Къде са котлетите?

— За съжаление отидоха за бухалите, миличък извини му се мама. — Имат невероятен апетит.

Лари замръзна с лъжица къри на половината път до устата си.

— Бухали? — попита той и втренчи поглед в мама. — Какви бухали? Какво значи това?

— О! — притесни се мама, защото усети тактическата си грешка. — Най-обикновени бухали... птици... не се безпокой, нищо особено няма.

— Нападнати сме от бухали, така ли? — искаше да знае Лари. — Вмъкнали са се в килера и са излетели от там с купа котлети в ноктите си, а?

— Не, не, миличък, тези бухали са малки. Не са способни на такова нещо. Не можеш да си представиш какви красиви очи имат. Умираха от глад, горкичките.

— Ловя се на бас, че Джери е донесъл някакви нови животни — кисело подхвърли Лесли. — Усетих го, че замисля нещо преди обед.

— Ако е донесъл, ще ги изхвърли — озъби се Лари.

Обясних, че не мога да го направя, тъй като птиците са съвсем малки.

— Съвсем малки са, миличък — успокои го и мама. — Не са виновни.

— Как така не са виновни? — не се предаваше Лари. — Проклетите дяволи са си напълнили гушите с моите котлети...

— С нашите котлети — прекъсна го Марго. — Не разбирам как можеш да си такъв егоист.

— Трябва да се сложи край на това — продължи Лари, без да обръща внимание на Марго. — Прекалено много си разглезила момчето.

— Котлетите са колкото твои, толкова и наши — повтори Марго.

— Какво говориш! — каза мама на Лари. — Ужасно преувеличаваш. Заради някакви си бухалчета.

— Някакви си бухалчета, а? — заядливо рече Лари. — Той вече има един бухал и всички добре знаем какво ни струва.

— Одисей е много мила птица и не прави бели — защити ме мама.

— Е, към тебе може и да е мил — рече Лари, — понеже не е влизал и не е повръщал върху леглото ти всичките парченца храна, които вече не му трябват.

— Но това беше толкова отдавна, миличък, и оттогава не го е правил!

— И какво общо има Одисей с нашите котлети? — попита Марго.

— Да са само бухалите — рече Лари. — Както я караме, един Господ знае дали всички няма да заприличаме на богинята Атина. Изглежда, въобще не можеш да се справиш с него. Спомни си за историята с костенурката миналата седмица.

— Стана грешка, миличък. Джери не го направи нарочно.

— Грешка ли? — И Лари ми хвърли смразяващ поглед. — Беше оплескал цялата веранда, докато изкорми тая гадост. Стаята ми смърдеше като каютата

на капитан Ахав. Трябваше да мине цяла седмица и да излея сто кофи одеколон, за да убия миризмата до такава степен, че да мога да си вляза в стаята, без да изгубя съзнание.

— И ние се вмирисахме не по-малко от тебе — възмути се Марго. — Човек би си помислил, че само ти си бил засегнат.

— Така е! — възкликна Лесли. — В моята стая миришеше още по-лошо. Наложих се да спя на задната веранда. Не ми е ясно защо винаги ти си единственият, който е пострадал.

— Не става въпрос за мене — вбеси се Лари. — Просто не ми харесват страданията на по-нисшите същества.

— Бедата е в това, че си егоист — каза Марго, като се придържаше към първоначалната си диагноза.

— Добре! — сопна се Лари. — Не ме слушайте. Самите вие скоро ще се оплаквате, защото, като си легнете в креватите, ще плувате в бухалски бълвоч. А аз ще замина и ще отседна в хотел.

— Струва ми се, че говорихме достатъчно за бухалите — твърдо каза мама. — Кой няма да е вкъщи за следобедния чай?

Оказа се, че всички ще си бъдем вкъщи.

— Ще опека кифлички — каза мама и на масата се чу въздишка на облекчение, защото кифличките на мама, залети с домашно сладко от ягоди, масло и сметана, бяха лакомство, по което всички примираха. — Поканила съм госпожа Вадрудакис, така че искам да се държите прилично.

Лари простена:

— Коя, по дяволите, е госпожа Вадрудакис? — попита той. — Сигурно ще е някоя стара досадница.

— Не започвай пак — сурово го порица мама. — Струва ми се, че е много приятна жена. Толкова хубаво писмо ми е написала, иска да се посъветва с мене.

— По какъв въпрос? — попита Лари.

— Много била разстроена от начина, по който селяните се отнасят към домашните си животни. Знаеш колко мършави са кучетата и котките, какви рани има по горките магарета. Искане да се основе дружество за премахване на жестокото отношение към животните на остров Корфу, нещо като Кралското дружество за защита на животните в Англия. И се надява на нашата помощ.

— Аз лично нищо няма да ѝ помогна — твърдо каза Лари. — Не възнамерявам да помагам на никакво дружество да се бори против

жестокостите към животните. Бих помогнал, ако някой иска да засили тези жестокости.

— Стига, Лари, не говори чак такива неща — сгълча го мама. — Сам знаеш, че нямаш това предвид.

— Разбира се, че тъкмо това имам предвид — уточни Лари. — Ако въпросната Вадрудакис прекара една седмица в нашата къща, и тя ще мисли същото. Ще тръгне да души бухали с голи ръце, ако иска да оцелее.

— Както и да е, искам да се държите възпитано твърдо — повтори мама. И добави: — А ти, Джери, не й споменавай за бухалите. Може да си помисли, че не сме наред.

— Не сме — с готовност потвърди Лари.

След обедата установих, че както обикновено Лари беше пренебрегнал в кампанията против бухалите двамата си възможни съюзници: Марго и Лесли.

Като видя птичетата, Марго изпадна във възторг. Тъкмо бе усвоила плетаческото изкуство и с щедро великодушие ми предложи да оплете на бухалчетата каквото си поискам. Известно време се забавлявах с мисълта да ги видя облечени с еднакви раирани пуловерчета, но я отхвърлих като непрактична и неохотно отказах любезното ѝ предложение.

По-практична беше помощта, предложена ми от Лесли. Той каза, че ще ме осигури с врабци, които ще застреля. Попитах го дали ще може да го прави всеки ден.

— Е, не всеки ден — отговори ми той. — Може някой път да не съм тук, да ида до града, да се случи нещо. Но когато съм у дома, можеш да разчиташ на мен.

Предложих му да ми натрупа запаси — да застреля толкова врабци, колкото, да речем, стигат за една седмица.

— Идеята ти не е лоша — съгласи се той, поразен от досетливостта ми. — Прецени колко ще ти трябват за седмица, а аз ще ти ги осигуря.

С много труд, тъй като математиката винаги е била слабото ми място, изчислих колко врабчета (към които щеше да се добавя и месо) ще ми бъдат нужни за една седмица и занесох резултата на Лесли в спалнята му, където той чистеше последното попълнение на колекцията си: стара турска пушка, която се пълни откъм дулото.

— Да... Добре! — рече той, като погледна цифрите. — Имаш ги от мене. По-хубаво ще е да използвам въздушната пушка; ако стрелям с другата, Лари ще започне да се оплаква от шума.

И така, въоръжени с въздушната пушка и една книжна кесия, ние отидохме зад вилата. Лесли зареди пушката, облегна се на една маслина и започна да стреля.

Ставаше лесно, като стрелба по мишена, защото тази година врабчетата се бяха превърнали в напаст и покривът на вилата гъмжеше от тях. Лесли ги уцелваше безпогрешно, те се търкулваха надолу и падаха на земята, където аз ги прибирах в кесията.

След първите няколко изстрела врабчетата взеха да стават неспокойни и се оттеглиха по-далече, докато застанаха най-отгоре на покрива. Лесли ги улучваше и там, но те се катурваха на другата страна, търкулваха се надолу и падаха върху предната веранда.

— Почакай да застрелям още няколко и после върви да ги събереш — каза Лесли и аз търпеливо зачаках.

Известно време той стреля, почти винаги точно в целта, и глухото пукане на изстрела съвпаднаше с катурването и изчезването на врабчето от върха на покрива.

— По дяволите — каза внезапно Лесли, — обърках им сметката. Колко станаха дотук?

Казах му, че и аз не съм броил.

— Е, върви да събереш ония от верандата и ме чакай там. Ще застрелям още шест. Сигурно ще бъдат достатъчно.

Стиснах книжната кесия, заобиколих, излязох отпред и направо се вцепених от ужас, защото видях поканената на чай госпожа Вадрудакис, за която бяхме забравили.

Двете с мама седяха на верандата някак неловко, с чаши чай в ръка, заобиколени от окървавените тела на безброй врабчета.

— Да — каза мама, която явно се надяваше, че госпожа Вадрудакис не е забелязала дъжда от умрели птици, — да, ние всички много обичаме животните.

— Чувала това — доброжелателно се усмихна госпожа Вадрудакис. — Чувала винаги вие обича животни както аз.

— О, да — потвърди мама. — Толкова много животни отглеждаме. Те са наша страст, така да се каже. И тя се усмихна притеснено на госпожа Вадрудакис, а в същия миг едно убито врабче цопна в конфитюра от ягоди.

Нямаше никакъв начин нито да се скрие конфитюра, нито да се преструва човек, че нищо не се е случило. Мама се втренчи в него като хипнотизирана. Накрая облиза устни и се усмихна на госпожа Вадрудакис, която държеше маниерно чашката си, а по лицето ѝ бе изписан ужас.

— Вrabче — едва чуто рече мама. — Изглежда, има мор по вrabчетата тази година.

В този миг от къщата излезе Лесли с въздушната пушка в ръка.

— Достатъчно ли застрелях? — попита той.

През следващите десет минути кипяха бурни чувства. Госпожа Вадрудакис заяви, че никога в живота си не е била по-разстроена и че всички ние сме дяволски изчадия в човешки облик. Мама непрекъснато повтаряше, че Лесли не е искал да я оскърби преднамерено и че поне е сигурна, че вrabчетата не са се мъчили. Лесли гръмогласно и войнствено все така повтаряше, че се вдига много шум за нищо и хич не му пука, след като бухалите така или иначе се хранят с вrabчета — нали и самата госпожа Вадрудакис не би искала бухалите да умрат от глад? Госпожа Вадрудакис обаче не прие да бъде успокоявана. Натъжена и оскърбена, тя се загърна в наметалото си и като потръпваше, си проправи път сред вrabешките трупове, качи се на файтона си и конете бодро се понесоха в тръс през маслиновите горички.

— Много ми се иска, деца, да не вършите такива работи — каза мама и с разтреперани ръце си наля чаша чай, докато аз събирах вrabчетата. — Лесли, беше много... много неразумно от твоя страна.

— А откъде можех да зная, че тая изкуфяла глупачка е на верандата? Не се предполага, че мога да виждам през къщата, нали?

— По-внимателен трябва да бъдеш, миличък — каза мама. — Един Господ знае за какви ни мисли госпожа Вадрудакис.

— Мисли ни за диваци — каза Лесли и се изсмя от удоволствие. — Чухте, като го каза. Ще минем и без тая изкуфяла глупачка.

— От цялата работа ме заболя глава. Моля те, иди и кажи на Лугареция да направи още чай — обърна се към мене мама.

След още два чайника и няколко аспирина мама се почувства по-добре. Аз седях на верандата и изнасях лекция за бухалите, а тя почти не ме слушаше, но казваше „Да, миличък, много интересно!“ на равни промеждутъци от време. Изведнъж мама подскочи като ужилена, защото от вилата се чу рев.

— Божичко, не мога вече да издържам — простена тя. — Какво пък има сега?

На верандата изскочи Лари.

— Мамо! — изкрещя той. — Трябва да се сложи крайна това! Няма да го търпя повече!

— Успокой се, миличък, недей да викаш. Какво е станало? — попита го мама.

— Все едно, че живея в гаден природонаучен музей!
— Защо, миличък?
— Така, заради живота тук! Непоносимо е. Няма да го търпя повече! — изкрещя Лари.
— Но какво се е случило, миличък? — попита озадачена мама.
— Отидох до хладилния сандък, за да си взема нещо за пиене, и знаеш ли какво открих там?
— Какво, миличък? — попита го мама с интерес.
— Врабчета! — изрева Лари. — Отвратителни огромни кесии с разлагащи се по най-нехигиеничен начин врабчета!
Нямах късмет този ден.

Пета глава

Факири и фиести

„От благородно потекло е принцът на Тъмната.“

Шекспир, „Крал Лир“

Винаги към края на пролетта животните, които отглеждах, ставаха толкова много, че се случваше дори мама да се стресне. По това време всичко се раждаше или се излюпваше, а в крайна сметка е много по-лесно да се сдобиеш с млади екземпляри, отколкото с възрастни. Тогава пристигаха и птиците, за да гнездят и да отглеждат малките си, а местните господа ги преследваха с пушки, независимо от факта, че не е ловен сезон. Всичко се превръщаше в мливо за мелницата на тия градски спортисти, защото, докато селяните се придържаха към така наречения „дивеч“ — дроздове, косове и тям подобни — ловците от града стреляха по всичко, дето лети. Завръщаха се победоносно, натоварени с пушки и патрондаши, а ловните им чанти бяха препълнени с лепкави и кървави пернати купчини, съставени от какво ли не — от червеношийки до червеноопашки, от горски зидарки до славеи.

Затова през пролетта в моята стая, както и на специално отделена за тази цел част от верандата, винаги имаше поне пет — шест клетки и кутии, където се виждаха зинали пиленца или отрасли птици, които бях успял да

спася от спортмените и сега те се възстановяваха с импровизирани шини по крилата или краката.

Единствената полза от това пролетно клане беше, че така получавах щогоде добра представа какви птици се намират на острова. Съзнавах, че не мога да спра избиването им, затова поне се помъчих да извлека полза от него. Проследявах някой храбър и достоен Нимрод* и го карах да ми покаже съдържанието на чантата си. Правех списък на убитите птици и като удрях на молба, успявах да спася живота на ранените. Тъкмо по този начин получих Хайауата**

[* Прочут библейски ловец. — Б.пр.]

[** По името на индианския герой от поемата „Песен за Хайауата“ на американския поет Х. Лонфелоу (1807–1882). — Б.пр.]

Бях прекарал една интересна и дейна сутрин с кучетата. Станахме рано и се озовахме сред маслиновите горички още преди да се вдигне росата и да изчезне нощният хлад. Бях установил, че това е най-хубавото време за събиране на насекоми, защото студът ги правеше сънливи и не им се летеше, така че лесно ги улавях. Вече разполагах с две пеперуди и с една мушица, каквито нямах в колекцията си, както и с два неизвестни за мен бръмбара и със седемнайсет скакалеца, с които щях да нахраня малките пиленца. Докато слънцето се издигне в небето и стане малко по-топло, безуспешно бях преследвал заедно с кучетата една змия и един зелен гущер, после, без знанието на Агати, издоих козата ѝ в един от колекционерските си буркани, понеже и аз, и кучетата бяхме ожаднели, и накрая се отбих у моя приятел козаря Яни, който ни даде да се подкрепим, като донесе хляб, смокинов сладкиш и сламена шапка, пълна с диви ягоди.

Спуснахме се до едно заливче, където кучетата или почиваха задъхани, или гонеха раци из плитчините, а аз, разперил ръце като крила на птица, се бях проснал ничком в топлата прозрачна вода. Сдържах дъха си и гледах морския пейзаж, а вълните леко ме полюшваха. Когато наближи пладне и стомахът ми ме уведоми, че обедът скоро ще бъде готов, излязох да изсъхна на слънце — солта изби по кожата ми на петна като лъскави фигури от фина дантела и аз потеглих към къщи. Докато криволичехме из сенчестите маслинови горички и от едрите стволоче лъхаше прохлада като от кладенец, чух пукотевица откъм миртовите гъсталаци далече вдясно. Тръгнах нататък, за да проуча въпроса, като гледах кучетата да са около мен, защото гръцките ловци са припрени и в повечето случаи стрелят веднага, преди да установят в какво са се прицелили. Опасността важеше и за мен, затова като предпазна мярка взех да говоря на висок глас с кучетата: „Роджър, тук, ела тук! Браво! Пикльо, Посерко! Посерко, тук! Тук ела, браво! Пикльо, върни се!“ Забелязах

ловеца, седнал на един огромен маслинов корен. Бършеше потта от челото си и щом разбрах, че ме е видял, аз се приближих.

Беше закръглен човечец с бяла кожа на лицето и продълговати черни мустаци като четка за зъби над начупената устица, а зад слънчевите очила се криеха очите му, кръгли и воднисти като на птица. Облеклото му представляваше върха на ловната мода: излъскани високи ботуши, нов брич с бял кант и жълтеникавозелен жакет от туид с отвратителна кройка и украсен с толкова много джобове, че приличаше на стряха, по която са налепени лястовичи гнезда. Зелената тиролска шапка със сноп яркочервени и оранжеви пера беше килната назад върху къдрокосата му глава и той бършеше бялото си като слонова кост чело с голяма кърпа, от която се носеше силната миризма на евтин одеколон.

Калимера*, калимера! — поздрави ме той зарадван, като изпухтя. — Добра среща! Пфу! Ама че горещ ден!

[* Добър ден (гр.). — Б.пр.]

Съгласих се с него и му предложих да си вземе от ягодите, които бяха останали в шапката ми. Той ги изгледа доста изпитателно, сякаш се боеше, че може да са отровни, внимателно хвана една ягодка с дебелите си пръсти и се усмихна с благодарност, като я пъхаше в устата си. Останах с впечатлението, че за пръв път му се случваше да яде с пръсти ягоди от шапка и не е съвсем сигурен как е прието да се върши това.

— Случих с лова тази сутрин — похвали ми се гордо той и посочи ловджийската си чанта, която лежеше злокобно издута, с петна от кръв и полепнали пера. Навън се подаваха едното крило и главата на чучулига — толкова разкъсани и смачкани, че с труд разпознах птицата.

Попитах човека дали има нещо против да разгледам съдържанието на чантата му.

— Не, разбира се, че не — каза той. — Ще видиш, че съм отличен стрелец.

Видях, и още как. В чантата му имаше четири черни коса, един златен кос, два дрозда, осем чучулиги, четиринайсет врабчета, две червеношийки, едно ливадарче и едно мушитрънче. Последното, довери ми ловецът, наистина е мъничко, но става много вкусно, ако се сготви с червен пипер и чесън.

— Обаче тук е най-хубавото — каза ми гордо той. — Внимавай, защото още не е умряло.

И той ми подаде една окървавена носна кърпа, която внимателно разгънах. Вътре, едва дишащ и изтощен, със засъхнал съсирек кръв върху едното крило, лежеше папуняк.

— Е, разбира се, не става за ядене — обясни ми той, — но перата ще седят добре на шапката ми.

Отдавна ми се искаше да притежавам една от тези прекрасни птици с благородна осанка, които имат чудесни ветрилообразни качулки и ръждивокафяви тела с черни опашки. Бях търсил упорито гнездата им, с надеждата да отгледам саморъчно някое птиче. А сега държах в ръцете си истински жив папуняк, по-скоро — полумъртъв.

Разгледах го внимателно и установих, че всъщност не е толкова зле, колкото ми се беше видяло, защото само едното му крило бе счупено, и то така, че според мене лесно можеше да зарасне. Въпросът беше как да накарам надутия дебеланко да се раздели с него.

Изведнъж ми дойде вдъхновение. Започнах с думите колко съм огорчен и ядосан, че в този миг майка ми не е с нас, защото тя, както обясних, е световноизвестен авторитет по птиците. (Истината е, че мама трудно различаваше врабче от щраус). Тя всъщност е написала най-точния справочник за пернатия дивеч, който използват английските ловци. И като доказателство измъкнах от колекционерската си чанта един раздърпан от честата употреба екземпляр на „Джобна книга за птиците“ от Едмънд Сандърс, която винаги носех със себе си.

Това направи силно впечатление на дебелия приятел. Започна да прелиства страниците, като одобрително си мърмореше под нос. Каза, че майка ми сигурно е забележителна жена, след като е написала такава книга. Аз продължих: причината, поради която исках тя да е тук в този миг, беше, че не е виждала папуняк. Виждала е всяка друга птица на острова, включително и рядко срещаното синьо рибарче — и като доказателство извадих и сложих пред него скалпа на умрялото синьо рибарче, което бях намерил и държах като талисман в колекционерската си чанта. Ловецът беше удивен от малката качулка с яркосини пера. Казах, че като си помисли човек, тези пера са доста по-красиви от перата на папуняка. Мина известно време, докато ловецът схвана мисълта ми, и скоро той взе да ме моли да занеса папуняка на майка си в замяна на нищожните меки сини пера. Умело се престорих, че съм неприятно изненадан и не ми се иска, но скоро това премина в благодарно раболепие, пъхнах ранения папуняк в пазвата си и забързах към къщи. Моят ловен приятел остана седнал на маслиновия корен — приличаше на Туидълдъм и щастлив се мъчеше да прикачи качулката на синьото рибарче към шапката си.

Когато се прибрах у дома, занесох новата придобивка в стаята си и внимателно я огледах. Изпитах облекчение, че дългата, извита и мека човка, приличаща на тъничък ятаган, не е пострадала, защото знаех, че ако не може да използва този свой крехък орган, птицата ще загине. Като оставим

настрани изтощението и уплахата, единственото, което открих да не е наред, беше счупеното крило. Счупването беше високо в горната част и когато още по-подробно и спокойно го разгледах, видях, че костта се е пречупила чисто, като суха, а не като зелена клонка — не беше смачкана и разцепена в краищата. Внимателно отрязах перата с дисекционната ножичка, измих съсирената кръв и перушината с топла вода и дезинфекционно средство, наместих костта в две извити бамбукови трески и бинтовах здраво мястото.

Свърших работата съвсем професионално и изпитах гордост от това. Единствената беда беше, че шината се оказа прекалено тежка и когато пузнах птицата, тя се катурна на една страна, теглена надолу от бамбука. След няколко опита успях да изработя от бамбук и лейкопласт една много по-лека шина и с тънка ивица бинт здраво привързах крилото към тялото на птицата. След това дадох на папуняка вода с пипетка и го сложих в мукавена кутия, покрита с парче плат, където да се съвзема.

Нарекох папуняка Хайауата и семейството посрещна пристигането му сред нас с непрекословно одобрение, защото всички харесваха папуняците, пък и това бяха единствените екзотични птици, които всички разпознаваха отдалече. Търсенето на храна за Хайауата поглъщаше времето ми през първите няколко дни от възстановяването на птицата, защото тя беше капризен болник, ядеше само живи насекоми и проявяваше претенции. Наложих ми се да я пускам в стаята и да ѝ подхвърлям вкусни хапки месести нефритово зелени скакалци, прелетни скакалци с тлъсти крачка и хрускави като бисквити крила, гущерчета и мънички жаби.

Птицата ги захапваше и ги удряше силно в някоя подходяща твърда повърхност — в крака на стола или на леглото, върху вратата или крайчеца на масата докато се увереше, че са мъртви. После бързо преглъщаше няколко пъти и беше готова за следващото ястие. Един ден, когато всичките ми близки се бяха събрали в стаята, за да гледат как се храни Хайауата, аз ѝ дадох двадесетинасантиметров слепок. Птицата изглеждаше много свенлива с тънката си човка, с изящно нашарената светлокафява и черна окраска на тялото. Чувството се засилваше, понеже обикновено качулката на птицата бе прилепнала към главата. Сега обаче тя хвърли само един поглед на слепока и се превърна в хищно чудовище. Качулката ѝ се надигна, разпери се и се залюля като паунова опашка, гърлото ѝ се изду и дълбоко отвътре се чу странно и глухо сумтене, после тя бързо и целенасочено заподскача към мястото, където слепокът влачеше лъскавото си медночервено тяло, без да подозира какво го очаква. Хайауата се поспря и като разпери крилата си — едното шинирано, другото здраво — наведе се напред и клъвна слепока: мушна го с човката си като с рапира така светкавично, че почти убягна от погледа. Като усети нападението, безкракият гущер започна да се мята и се

изви в осморка. За мое учудване забелязах, че още с първия си удар Хайауата е смазала крехкия му като яйчена черупка череп.

— Боже Господи! — възкликна Лари, изумен не по-малко от мене. — Това се казва полезна птица, струва си да я държим в къщата! Двайсет — трийсет папуняка и змиите ще престанат да ни безпокоят.

— Според мене няма да се справи с голяма змия дълбокомислено подхвърли Лесли.

— Е, съгласен съм да ликвидира поне малките — рече Лари. — Ще е добро начало.

— Говориш така, като че къщата е пълна със змии, миличък — намеси се мама.

— Пълна е — неумолимо потвърди Лари. — Какво ще кажеш за сплетените като косите на Горгона змии, които Лесли завари в банята?

— Но те бяха водни — уточни мама.

— Все ми е едно какви са били. Щом като на Джери му се разрешава да пълни ваната със змии, тогава аз ще разнасям навързани папуняци.

— О, я го вижте сега! — изпищя Марго.

Хайауата беше нанесъл бързо ред удари по дългото тяло на слепока, а сега, клъвнал все още гърчещия се дълъг безкрак гущер, го размахваше и ритмично го удряше в пода — така рибарите удрят октоподите в скалите, за да омекнат телата им. След малко слепокът вече не даваше признаци на живот. Хайауатаго гледаше втренчено с наежена качулка, наклонил главата си на една страна. Постигнатото задоволи папуняка и той клъвна главата на гущера. Като преглъщаше бавно и отмяташе назад глава, птицата го погълна сантиметър по сантиметър. След няколко минути от човката ѝ се подаваше само крайчецът на опашката.

Всъщност Хайауата изобщо не се опитоми напълно и винаги беше неспокоен, но се научи да понася човешките същества, които се намират в непосредствена близост.

Когато посвикна, започнах да го извеждам на верандата, където държах разни други птици, и Хайауата се разхождаше в сянката на лозата. Мястото напомняше на болнично отделение, защото по това време шест врабчета се възстановяваха след гръбначни контузии, причинени от капаните за мишки, залагани от селските момчета; четири коса и един дрозд бяха пострадали от куките с примки, каквито слагаха из маслиновите горички, и още пет — шест различни птици — от речна рибарка до сврака — се съвземаха след огнестрелни рани. Като добавка имаше и гнездо с новоизлюпени кадънки, както и мъничка зеленика, която още не можеше да се храни сама. Папунякът,

изглежда, не се вълнуваше от близостта на всички тези птици, но се държеше настрани и бавно крачеше нагоре-надолу по плочите, премрежил унесено очи, надменно аристократичен като красива кралица, затворена в някоя крепост.

Разбира се, щом видеше червей, жаба или скакалец, държанието на птицата преставаше да бъде изискано, тъкмо обратното.

Около седмица след като Хайауата постъпи в птичата лечебница, една сутрин излязох, за да посрещна Спиро. Пристигането му се бе превърнало във всекидневен обред: когато приближеше имението, чиято площ бе към петдесет акра, Спиро започваше да натиска силно клаксона и тогава аз и кучетата се спускахме тичешком през маслиновите горички, за да го пресрещнем някъде по алеята към вилата.

Останал без дъх, изскачах от горичката, предвождан от кучетата, които се скъсваха да лаят, и заставахме пред огромния лъскав „Додж“. Гюрукът му беше свален, а зад кормилото, с фуражка на главата, се бе разположил Спиро — едър, почернял от слънцето и намръщен. Заемах мястото си на стъпалото, като се държах здраво за предното стъкло, и Спиро продължаваше пътя си, докато кучетата се преструваха на разярени и се мъчеха да ухапят предните гуми. Всяка сутрин провеждахме разговор, който също представляваше обред и никога не се променяше.

— Добро утро, господинчо Джерис — казваше Спиро. — Как си вие?

След като се увереше, че не съм бил повален от някоя коварна болест през нощта, Спиро се интересуваше как са със здравето близките ми.

— А как са семейства? — питаше той. — Как са ваши майки? И господинове Лари? И господинове Лесли? И госпожици Марго?

Докато се осведомяваше за здравето им, пристигахме във вилата, където Спиро, като се движеше тронаво, ходеше поред при всеки член от семейството, сякаш за да провери дали сведенията ми са верни. Всекидневният, едва ли не журналистически интерес на Спиро към здравето на семейството ми се виждаше доста досаден, като че ни смяташе за кралски особи, но Спиро беше непреклонен, сякаш през нощта можеше да ни е сполетяла ужасна участ. Един ден, обзет от пакостлив дух, в отговор на сериозния въпрос на Спиро му казах, че всички са мъртви. Автомобилът излезе от пътя и се блъсна право в един олеандров храст, който засипа двама ни със Спиро с розови цветчета, а аз едва не паднах от стъпалото.

— Божке, господинчо Джерис! Бива ли да казваш таквиз неща? — прогърмя гласът на Спиро и той удари с юмрук по кормилото. — Изпонаплашил си ме, като казваш таквиз неща! Изпотил си ме! Нивгаш вече не го казваш!

Тази сутрин, за която стана дума, след като се осведоми за здравето на всеки член от семейството, Спиро вдигна от седалката до себе си една кошничка за ягоди, покрита със смокинова шума.

— Заповядай — рече ми той смръщено. — Подаръци носил за тебе.

Магнах шумата. Вътре клечаха две отвратителни наглед голишарчета. Гледах ги като омагьосан и обсипах Спиро с благодарности, защото това бяха новоизлюпени сойки, както си личеше по наболите пера върху крилата им. Не бях имал сойки дотогава.

Толкова им се зарадвах, че ги взех със себе си, когато отидох на урок при господин Кралевски. Използвах удобното обстоятелство, че моят учител беше побъркан на тема птици не по-малко от мене. Наместо да се посветим на славната и величава английска история, която трябваше да запаметя, прекарахме една вълнуваща и интересна сутрин, като се мъчехме да накараме птичетата да отворят човки и да погълнат храна. Голишарчетата обаче бяха необичайно глупави и не приеха нито Кралевски, нито мен като заместител на майка си.

По обед ги отнесох у дома и чак до вечерта се опитвах да ги вразумя, но не постигнах успех. Поглъщаха храна само ако отварях насила човките им и я натиквах с пръст в гърлата — действие, на което упорито се противопоставяха. Накрая, след като им дадох поне толкова, че да не умрат от глад, оставих ги в кошничката и отидох да доведе Хайауата, понеже папунякът беше изразил предпочитание яденето да му се поднася на верандата, а не насаме в стаята ми. Оставих птицата на плочите и започнах да ѝ хвърлям уловените специално за нея скакалци. Хайауата чевръсто подскочи, клонът ѝ щракна и първият убит скакалец изчезна в гърлото на птицата някак неприлично бързо.

Докато Хайауата седеше и преглъщаше като някаква възрастна и недодялана херцогиня на бал, която си придава важност, а пък току-що неволно е изсърбала шумно шербета си, двете сойчета, с поклащащи се глави и зачервени очи, се подадоха от кошницата и забелязаха папуняка. Тутакси се разнесоха дрезгавите им гласчета, птичетата зинаха, а главите им взеха да се полюшват наляво — надясно, като че бяха две старчета на преклонна възраст, които надничат над ограда. Хайауата наежи качулката си и се втренчи в сойчетата. Не мислех, че ще им обърне особено внимание, защото дотогава сякаш не забелязваше другите малки птичета, когато пицяха, за да ги нахраня. Сега обаче папунякът се приближи с подскоци до кошничката и загледа с интерес голишарчетата. Хвърлих му един скакалец. Хайауата го хвана, уби го и после за моя голяма изненада скокна до кошничката и натъпка насекомото в зиналата уста на едното пиле. И двете сойчета дрезгаво запицяха, като размахваха крилца от радост, а папунякът изглеждаше не по-

малко изумен от мене от собствената си постъпка. Хвърлих на Хайауата още един скакалец, който също бе убит и послужи за храна на другото птиче. Оттогава нататък най-напред давах на папуняка да яде в стаята ми, а после на равни промеждутъци от време го извеждах на верандата, където той изиграваше ролята на майка за двете сойчета.

Всъщност Хайауата никога не показва никакви други майчински чувства към пиленцата — например не хващаше малките, увити на топчета изпращения от задниците на голишарчетата, когато те ги пускаха от ръба на гнездото си. Задачата да се чисти беше предоставена на мене. Щом като нахранеше пиленцата и те спираха да пищят, папунякът губеше всякакъв интерес към тях. Стигнах до заключението, че нещо в тембъра на гласовете им пробуждаше родителските инстинкти на Хайауата, защото правих опити и с други новоизлюпени птици, които се раздираха от пищене, но папунякът не им обръщаше никакво внимание. Постепенно сойчетата решиха да позволят и на мене да ги храня, така че скоро спряха да надават глас при появяването на Хайауата и папунякът съответно престана да ги забелязва. Не само че не им обръщаше внимание, просто сякаш не знаеше за съществуването им.

Когато крилото на Хайауата зарасна, свалих шината и установих, че макар костта да е била наместена добре, мускулите на крилото са отслабнали, понеже не са били използвани, и папунякът щадеше това крило, като предпочиташе да ходи, а не да лети. За да го упражнявам, носех го до маслиновите горички и там го подхвърлях нагоре, та да е принуден да размахва крила, за да се приземи успешно. Постепенно крилото заякна, птицата започна да прелита къси разстояния и тъкмо си мислех, че вече ще мога да я пусна на свобода, когато тя загина. Един ден я бях изнесъл на верандата и докато хранех различните си питомци, Хайауата литна, или по-скоро се спусна към близката маслинова горичка, за да се упражнява или да си направи лека закуска с някой от конските комари*, които тъкмо сега се излюпваха.

[* Дългопипални мухи. — Б.пр.]

Бях зает изцяло с храненето на птичетата и не обръщах особено внимание какво става, но изведнъж чух дрезгавия, отчаян писък на Хайауата. Прескочих парапета на верандата и хукнах през дърветата, но пристигнах твърде късно. Заварих една огромна, красива и белязана от битки подивяла котка. От устата ѝ се подаваше отпуснатото светлокафяво телце на папуняка, а зелените котешки очи ме гледаха втренчено. Извиках и се спуснах към нея, но котката се извърна, подвижна като живак, и скочи сред миртите, без да изпуска телцето на Хайауата. Хукнах да я гоня, но стигнала веднъж до убежището на гъстия храсталак, не беше възможно да бъде открита. Върнах се ядосан и разстроен в маслиновата горичка. Единственото, което напомняше за Хайауата, бяха няколко светли пера и капки кръв, пръснати

като рубини по зелената трева. Заклех се, че ако ми се случи отново да видя котката, ще се опитам да я убия. Като оставим настрана станалото, тя представляваше заплаха за събраните от мене птици.

Тъгата ми по Хайауата обаче скоро заглъхна, понеже сред нас се появи нещо още по-екзотично, което причини и много повече неприятности. Лари обяви внезапно, че отива да погостува на свои приятели в Атина, където ще си върши някакви проучвания. След суетнята около заминаването му във вилата се възцари спокойствие. Лесли прекарваше по-голямата част от времето си, като се скиташе с пушка в ръка, а Марго, която в този момент не беше обладана от никакви вълнуващи сърдечни терзания, ваеше скулптури от сапун. Разположила се беше на тавана, където изработваше леко разкривени и хлъзгави фигурки от неприятно миришещия жълт сапун и слизаше да се храни облечена в работна престилка на цветя и изпаднала в артистичен унес.

За да използва неочакваното затишие, мама бе решила да свърши нещо, което отдавна отлагаше. Предишната година се роди изключително много плод и мама прекара часове наред в приготвянето на сладка и лютеници, някои по индийски рецепти от началото на XIX век, използвани още от баба й. Всичко вървеше добре и големият хладен килер светеше от строените батальони буркани. За жалост обаче, при една много свирепа буря през зимата покривът на килера беше протекъл и вследствие на това, когато мама влязла една сутрин, видяла, че всички етикети са се отлепили. Имаше налице неколкостотин стъкла, чието съдържание не можеше да се определи, освен ако не се отворят. И сега, получила възможност малко да си отдъхне от семейството, мама се бе заловила да свърши тази неотложна работа. Понеже бурканите трябваше да се опитват, предложих й своята помощ. Седнахме на кухненската маса, разделени от около сто и петдесет буркана. Бяхме се въоръжили с лъжици и нови етикети и тъкмо се канехме да започнем колосалното опитване, когато пристигна Спиро.

— Добър ден, госпожи Дарълс. Добър ден, господинчо Джерис — прогърмя гласът му, когато той тронаво се вмъкна в кухнята като шоколадово кафяв динозавър. — Понесъл съм телеграмите за вас, госпожи Дарълс.

— Телеграма ли има, Спиро? — потръпна мама. От кого ли ще е? Дано не са никакви лоши вести.

— Не, не се безпокой, не са лоши вести, госпожи Дарълс — каза той, като й подаваше телеграмата. — Накарал съм човек в поща да ми ги прочетеше. От господинови Ларис е.

— О, Боже! — възкликна обзета от предчувствие мама.

Телеграмата гласеше: „Забравих да кажа Принц Джиджибой пристига единайсети кратък престой. Атина прекрасна. Целувки Лари.“ И толкова.

— Е, Лари наистина се държи много досадно! — ядоса се мама. — Къде е тръгнал да кани принц тука? Знае, че нямаме подходящи стаи за кралски особи. А самият той няма да е у дома, за да го забавлява. Какво ще правя с тоя принц?

И тя ни погледна съвсем обърквана, но нито Спиро, нито аз можехме да ѝ дадем разумен съвет. Не можехме дори да телеграфираме на Лари и да настояваме да се върне, понеже както си му беше обичаят, той замина и пропусна да ни остави адреса на приятелите си.

— Единайсети е утре, нали? Той сигурно ще пристигне с корабчето от Бриндизи. Спиро, нали ще отидеш да го посрещнеш и да го доведеш? И нали ще купиш агнешко месо за обед? Джери, върви и кажи на Марго да сложи цветя в стаята за гости и да провери дали не се е напълнила с бълхи от кучетата. А на Лесли предай да слезе до селото и да каже на Червения Спиро, че ни трябва риба. Е, Лари наистина прекалява. Като се върне, ще му дам да разбере. На моята възраст не мога да мисля и за разни принцове, които трябва да се забавляват.

И мама сърдито и безцелно взе да се щура из кухнята, като дрънчеше с тенджерите и тиганите.

— Ще ви донесеш от моите гергини за масите. Да вземеш ли и шампанско? — попита Спиро, който явно смяташе, че един принц следва да се посрещне както подобава.

— Не, ако тоя човек смята, че ще плащам една лира за бутилка шампанско, много е сбъркал. Ще пие узо* и вино като нас, няма значение, че е принц твърдо отсече мама. — И после добави: — Какво да се прави, по-добре е все пак да донесеш една каса. И да не му го предложим, все ще ни влезе в работа.

[* Гръцка ракия, подправена с анасон. — Б.пр.]

— Не се безпокойте, госпожи Дарълс — утеши я Спиро. — Аз урежда всичко кое вие поиска. Вие поиска аз доведе кралски иконом както преди?

Всеки път, когато канехме много гости, Спиро измъкваше потъналия в забвение кралски иконом — един престарял и изискан човечец.

— Не, не, Спиро, няма да си правим такъв труд. В крайна сметка принцът идва неочаквано и ще трябва да ни приеме такива, каквито сме. Ще се задоволи, с каквото дал Господ... Наравно с нас. А пък ако не му хареса, тогава... остава си за негова сметка — каза мама, като лющеше шушулките от граха с треперещи ръце и повечето зърна падаха на пода, а не в решетото. — А ти, Джери, иди попитай Марго дали не може да изкара новите пердета за гостната. Платът е в спалнята ми. Откакто Лес подпали ония пердета, те са заприличали на нищо.

И така вилата се превърна в оживен пчелен кошер. Търкаха дъсчения под на свободната стая, докато цветът му стана бледожълт, от страх, че кучетата може да са насадили бълхи там. Марго уши новите пердета за рекорден срок и подреди навсякъде вази с цветя. Лесли изчисти пушките и лодката си, да не би принцът да пожелае да отиде на лов или на разходка по море. Мама, с аленочервено от горещината лице, препускаше из кухнята и правеше кифлички, сладки, щрудели, бисквити с конячена есенция, компоти, баници, желирани плодове и плодови салати с крем. На мен само ми поръчаха да преместя всичките си животни от верандата и да гледам да не плъзнат навсякъде, да отида да се подстрижа и да си сложа чиста риза.

И ето че на следващия ден всички ние, облечени в съответствие с указанията на мама, седяхме на верандата и търпеливо очаквахме принца, който щеше да бъде доведен от Спиро.

— А на коя страна е принц? — попита Лесли.

— Да си кажа право, не зная — призна си мама. — Предполагам, че е принц на някоя държавица, която има махараджа.

— Името му е много странно. Джиджибой... Сигурна ли си, че това е истинското му име? — попита Марго.

— Разбира се, миличка — отвърна мама. — Джиджибой е много разпространена фамилия в Индия. Носи го един стар род, стар като... като...

— Като рода Смит, да речем? — подхвърли Лесли.

— Не, не, това съвсем не е обикновено име. Родът Джиджибой е влязъл в историята. Сигурно е съществувал в Индия много преди моят дядо да пристигне там.

— Положително неговите прадеди са организирали Бунта* — с доволство подхвърли Лесли. — Хайде да го попитаме дали неговият працядо е измислил Черната калкутска дупка.

[* Има се предвид Сипайското въстание (1851–1859 г.), индийско национално въстание против английското господство. — Б.пр.]

— Много хубаво, ще го попитаме — подхвана Марго. — Мислиш ли, че го е направил працядо му? Какво е представлявала тая дупка?

— Лесли, миличък, не бива да го казваш — намеси се мама. — Нали трябва да прощаваме и да забравяме?

— Какво да прощаваме и да забравяме? — попита озадачен Лесли, понеже не следеше нишката на мисълта ѝ.

— Всичко! — твърдо изрече мама и добави доста объркано: — Сигурна съм, че са имали добри намерения...

Преди Лесли да проучи въпроса по-подробно, чу се бученето на автомобила по алеята към къщата и след внушително изскърцване на спирачките колата спря пред верандата. Отзад седеше облечен в черно човек с красиво вързан, бял като напъпило кокиче тюрбан. Беше строен, дребен индиец с грамадни блестящи и продълговати като бадеми очи, които приличаха на езерца от течен ахат, заобиколени от гъсти мигли, пухкави като персийски килим. Той ловко отвори вратата и изскочи навън.

Приятелска усмивка блесна като бяла светкавица върху мургавото му лице.

— Е, най-после пристигнахме — извика развълнувано той, разпери тънките си мургави ръце като криле на пеперуда и затанцува по верандата. — Вие, разбира се, сте госпожа Даръл. Моите почитания. А вие сте ловецът на семейството... Лесли. А това без съмнение е Марго, красавицата на острова. А ето го Джери, младият учен, ненадминатият натуралист. Нямам думи, за да изразя радостта си от срещата с вас.

— О... ами... да... Да, радваме се да се запознаем с Вас, Ваше височество!
— започна мама...

Джиджибой нададе вик и се плесна по челото.

— По дяволите! — рече той. — Пак глупавото ми име! Скъпа ми госпожо Даръл, как ли ще мога да ви се извиня? Принц е първото ми име. Приумица от страна на майка ми, за да изглежда скромното ни потекло кралско, нали разбирате? Какво не прави майчината любов. Мечтае синът да достигне златни висоти, нали? Клетата жена, трябва да ѝ бъде простено. Името ми е Принц, Принц Джиджибой. На вашите услуги.

— О! — възкликна мама, защото се почувства малко измамена, след като се беше приготвила да се справя с кралска особа. — Е, и как да се обръщаме към Вас?

— Приятелите ми, а аз имам безброй много приятели — каза сериозно новодошлият, — ме наричат Джиджи. Искрено се надявам, че и вие ще ме наричате така.

И Джиджи се настани у нас. През малкото време, когато ни гостува, направи куп поразии, но се привързахме към него повече, отколкото към който и да е гост.

Говореше английски педантично, беше сериозен и внимателен по характер и проявяваше такъв неподправен интерес към всичко и всекиго, че не устояхме на очарованието му. На Лугареция даваше разни бурканчета с гадно миришещи лепкави мехлеми, с които да облекчава множеството си въображаеми болести. С Лесли обсъждаше съсредоточено и подробно въпросите на лова в света и разказваше живописни, но сигурно измислени

случки от ловни походи за тигри и глигани, в които бил участвал. За Марго измъкна от багажа си няколко метра плат, направи й сари и я научи как се носи. Омагьосваше Спиро с разкази за богатствата и вълшебствата на Изтока — разказваше му за двубои между обсипани със скъпоценни камъни слонове и за махараджи, които имали толкова чисто злато, колкото тежали. Боравеше умело с молива, и понеже проявяваше дълбок и неподправен интерес към всичките ми животни, завинаги ме спечели, защото им правеше изящни малки скици, които да залепвам в природонаучния си дневник — един документ, който според мен беше значително по-важен от Магна харта*, Келтското евангелие** и библията на Гутенберг, взети заедно, и нашият гост се бе ориентирал съвсем правилно. Мама обаче беше тази, която Джиджи успя да плени — той не само че знаеше кулинарните рецепти на безброй вкусни ястия, които тя си записваше, не само че разполагаше със запас от легенди и истории с духове, но неговото посещение даде възможност на мама да говори непрекъснато за Индия, където е родена и е отрасла; тази страна мама смяташе за истинската си родина.

[* Великата харта на свободите (1215 г.) — документ, който ограничава властта на краля и едрите феодали в Англия. — Б.пр.]

[** Древна книга, която сега се пази в Дъблин. — Б.пр.]

Вечер се задържахме дълго на масата — тя беше дълга и скърцаше, а в ъглите на голямата стая имаше скупчени газени лампи, окъпани във вировете на жълтата като иглика светлина.

Рояци мушици пърхаха и се носеха към лампите като снежинки, кучетата лежах на прага (сега, когато броят им бе нараснал на четири, вече не ги пускахме в трапезарията), прозяваха се и въздишаха, отегчени, че не си лягаме, но ние бяхме забравили за тях. Звънливата песен на шурците и квакането на дървесните жаби навън оживяваха черния като кадифе мрак. На светлината от газените лампи очите на Джиджи изглеждаха още по-големи и по-черни, като на бухал, а в тях гореше необикновен течен огън.

— Разбира се, госпожо Даръл, по ваше време нещата са стояли различно. Не е било допустимо човек да общува извън своя кръг. Не, не, кастовото разделение задължително се е спазвало. Но сега нещата стоят по-добре. Най-напред махараджите прекрачиха прага, а сега дори на нас, по-обикновените индуси, е позволено да общуваме извън кръга си и така да извлечем полза от предимствата на цивилизацията — каза Джиджи една вечер.

— По мое време — каза мама, — най-много се противопоставяха на евроазиатците. Баба не ни разрешаваше дори да играем с децата им. Обаче ние естествено не я слушахме.

— Децата определено не проявяват усет кое поведение се приема за правилно в една цивилизация — усмихна се Джиджи. — И все пак, нали

разбирате, отначало имаше известни трудности. Както се казва, Рим не е бил построен за един ден. Разправих ли ви историята за поангличанчения индус от моя роден град, когото поканиха на бал?

— Не. И какво станало?

— Ами той забелязал, че когато танцът свърши, кавалерите изпращат дамите до техните места и ги разхлаждат с ветрилата им. Затова, след като изпълнил един игрив валс с някаква сравнително знатна европейка, той я завел успешно до мястото ѝ, грабнал ветрилото и казал: „Мадам, ще ми разрешите ли да ви пусна газове в лицето?“

— Спиرو говори такива работи — рече Лесли.

— Спомням си нещо, което се случи, когато мъжът ми беше главен инженер в Рурки... — И мама с удоволствие се върна назад в миналото. — Врълхлетя страшен циклон. Тогава Лари беше още бебе. Живеехме в дълга и ниска къща и си спомням, че тичахме от стая в стая, като се мъчехме да подпираме вратите, за да не ги блъска вятърът. И както тичахме от стая в стая, къщата подире ни просто се сгромоляса. Накрая се озовахме в килера на иконома. След това ремонтираха къщата и поангличанченият предприемач ни изпрати сметката, която бе надписана така: „Относно ремонтиране задната част на главния инженер.“

— Сигурно тогава в Индия е било прекрасно — каза Джиджи — защото, за разлика от повечето европейци, вие сте били част от страната.

— Така е — съгласи се мама. — Дори баба ми е родена там. Когато повечето хора говореха за дома, имаха предвид Англия, докато нашето семейство имаше предвид Индия.

— Сигурно много сте пътували — каза Джиджи със завист в гласа. — Сигурно познавате моята родина по-добре от мен.

— Нито едно кътче не ми е убягнало — рече мама. — Естествено, понеже мъжът ми беше строителен инженер и му се налагаше да пътува. Винаги го придружавах. Ако трябваше да строи мост или железопътна линия наред джунглата, пак отивах с него и живеехме в лагер.

— Сигурно е било приятно — подхвърли Лесли с въодушевление. — Първобитен живот под брезент.

— Приятно беше. Обичах лагерния живот. Помня, че най-напред вървяха слоновете с големите палатки, килимите и мебелите, следвани от слугите в теглените от волове каруци, където бяха чаршафите и сребърните...

— И наричаш това лагеруване? — Лесли не вярваше на ушите си. — Какви са тия големи палатки?

— Бяха само три — каза в своя защита мама. — Спалня, трапезария и гостна. При това палатките се правеха от килими.

— Е, за мене това не е лагеруване — рече Лесли.

— Лагеруване беше — продължи мама. — Насред джунглата. Чувахме рева на тигрите и слугите се плашеха. Веднъж убиха кобра под масата, на която се хранехме.

— Това е станало, преди да се роди Джери — допълни Марго.

— Трябва да запишете спомените си, госпожо Даръл — сериозно каза Джиджи на мама.

— А, не — засмя се мама. — Едва ли бих се справила. Пък и как ли бих ги кръстила?

— Харесва ли ти „Нужни бяха четиринайсет слона“? — предложи Лесли.

— Или „През гората с килим за палатка“? — предложи Джиджи.

— Бедата е там, момчета, че никога към нищо не се отнасяте сериозно — порица ги мама.

— Да — намеси се Марго. — Смятам, че мама е проявила голяма храброст, като е лагерувала само с три палатки при тия кобри и какво ли не още.

— Хм, лагерувала е! — подигравателно изсумтя Лесли.

— Наистина лагерувахме, миличък. Спомням си, че веднъж един от слоновете се заблуди и цели три дни нямахме чисти чаршафи. Баща ви много се ядоса.

— За пръв път чувам, че и голямо животно, каквото е слонът, може да се заблуди — изненада се Джиджи.

— О, така е — потвърди Лесли. — Слоновете лесно се губят.

— Както и да е, и вие нямаше да се радвате, ако останехте без чисти чаршафи — с достойнство изрече мама.

— Разбира се, че не би им харесало — намеси се Марго. — Много ми е интересно да слушам за древна Индия, дори ако те не искат да слушат.

— Но и аз се просвещавам по този начин — възпротиви се Джиджи.

— Ти непрекъснато се подиграваш на мама — рече му Марго. — Не намирам причини да я гледаш отвисоко, само защото баща ти е измислил онова нещо, Черната дупка ли се казваше?

За да си състави човек мнение за Джиджи, стига и фактът, че той едва не падна под масата от смях, а кучетата се разляха гръмогласно, като го видяха, че не е в състояние да се спре.

Но може би най-приятното нещо у Джиджи беше неговото силно въодушевление при всичко, с което се заловеше, дори когато нямаше и капчица съмнение, че дейността му в дадена област не би се увенчала с успех. Когато Лари се запознал с него, Джиджи възнамерявал да стане един от най-великите индийски поети и заедно с някакъв свой съотечественик, който поназнайвал английски („Той беше моят словослагател“ — обясни ни Джиджи), започнали да издават списание, наречено „Поезия за народа“ или „Поезия за народа“, или „Поезия за народада“ — в зависимост от това, дали Джиджи наглежда слогослагателя, или не. Списанийцето излизало веднъж в месеца със средства, които Джиджи събирал от всичките си познати без изключение, и някои броеве представляваха странно четиво, както сами се уверихме, понеже багажът на Джиджи беше пълен с неясно отпечатани страници, които той раздаваше на всеки, проявил интерес.

Като ги разглеждахме, открихме любопитни теми, например „Поезията на Стойвън Спендрън — кретическа оцента“. Слогослагателят, приятел на Джиджи, явно набираше думите, както му се чуват в даден момент. Имаше и една дълга хвалебствена статия от Джиджи със заглавие „Пст Елот*, въровен пует“. Правописните нововъведения на слогослагателя, към които се прибавяха печатните грешки, неминуеми при подобна дейност, превръщаха четенето в доста забавно, макар и изискващо съсредоточаване внимание. Например заглавието „Зашто няма чрен пует-лореат?“ поставяше въпрос, на който едва ли може да се отговори, и явно бе написан с езика на Чосър**, докато статията със заглавие „Рой Камила, брец за топка и пует“ караше човек да се замисли докъде е стигнала поезията.

[* Има се предвид големият английски поет Т. Ст. Елиът (1888–1965). — Б.пр.]

[** Велик английски поет хуманист (ок. 1340–1400), създател на средноанглийския литературен език. — Б.пр.]

Джиджи обаче не се отчайваше от затрудненията, включително и от факта, че слогослагателят никога не произнасял звука „х“, затова и никога не пишеше буквата „х“.

Последното увлечение на Джиджи беше да се залови с ново списание (набирано от същия небрежен слогослагател и отпечатано на същата примитивна машина), посветено на новозародилото се учение, което Джиджи наричаше „Факийо“. Това учение се описваше в първия брой на „Факийо за всички“ като: „Амалгума на загадъчания Исток, свързващо най-доброто от йогата и от факирството, с потропности и обесванения за ората“. Мама беше много заинтригувана от Факийо, докато Джиджи не започна да го практикува. С набедрена препаска и посипан с пепел, той медитираше часове наред на верандата или пък се движеше в добре симулиран транс из къщата, ръсейки

подире си пепел. Джиджи пости фанатично четири дни, а напетия уплаши мама до смърт, тъй като припадна и се изтърколи надолу по стълбите.

— Не бива така, Джиджи — разсърди се мама. — Трябва да спреш. Тялото ти не позволява да постиш.

И като го сложи на легло, мама му приготви огромни порции свръхпитателно кърри, а Джиджи взе да се оплаква, че нямало „бомбайска патица“ — сушената риба, която е пикантна и подходяща добавка към всяко кърри.

— Но тук не може да се намери бомбайска патица — питах — оправдаваше се мама.

Джиджи размахваше ръце, приличащи на светли бронзови мушици върху белия чаршаф.

— Според „Факийо“ в живота се намират заместители на всичко — не отстъпваше той.

И когато се възстанови донякъде, посети рибния пазар в града и закупи огромни количества пресни сардини. Завърнахме се, след като бяхме прекарвали една приятна утрин в пазаруване из града и заварихме кухнята, и околностите ѝ необитаеми.

Джиджи размахваше ножа, с който изкормяше рибите, преди да ги изнесе да съхнат на слънце пред задната врата, и водеше война с хвъркатите пълчища — сякаш се бяха събрали всички мухи месарки и оси от Йонийските острови. Бяха го ужилили поне пет пъти — едното му око имаше такава подутина, че почти се бе затворило.

Всичко бе пропито от миризмата на бързо разлагащите се сардини, а подът на кухнята и масата бяха покрити от преспи сребристи люспи и разкъсани вътрешности.

Едва когато мама показа на Джиджи статията за бомбайската патица в „Британската енциклопедия“, той с неохота се отказа от идеята, че сардините могат да я заместят. На мама ѝ бяха нужни два дни, много кофи с гореща вода и дезинфекционни средства, за да премахне вонята от кухнята, но дори и след това се намираше някоя оса, която с надежда се вмъкваше през прозорците.

— Може би е най-добре да ви потърся заместител в Атина или Истанбул — не губеше вяра Джиджи. Може би омарите, печени и стрити на прах...

— На твое място не бих се притеснявала, Джиджи — побърза да му отговори мама. — Доста време сме минавали и без бомбайска патица и не ни е навредило.

Джиджи се беше спрял при нас, преди да мине през Турция на път за Персия, където възнамеряваше да посети някакъв известен факир.

— От него ще науча много неща, които да добавя към „Факийо“ — каза Джиджи. — Той е велик човек. Най-често показва как сдържа дъха си и изпада в транс. Веднъж стоял заровен сто и двайсет дни.

— Изключително! — възкликна мама, дълбоко заинтригувана.

— Искаш да кажеш, жив погребан? — попита Марго. — Жив погребан цели сто и двайсет дни? Какъв ужас! Вижда ми се някак противоестественно.

— Но той е бил в транс, мила Марго, и не е усещал нищо — обясни й Джиджи.

— Не съм съвсем убедена — замислено рече мама. — Точно затова искам да бъда кремирана. Защото може да съм изпаднала в транс и никой да не е забелязал.

— Не говори нелепости, мамо — каза й Лесли.

— Това не са нелепости — не отстъпваше мама. В наше време хората проявяват небрежност.

— А на какво друго са способни факирите? — попита Марго. — Могат ли да направят така, че манговото дърво да израсне от семе? И то веднага? Гледах веднъж как го правеха едни факири в Симла.

— Било е обикновена магия — каза Джиджи. — Андравати върши много по-сложни работи. Той е авторитет в областта на левитацията например и това е едно от нещата, заради които искам да се срещна с него.

— А пък аз си мислех, че левитацията е фокус с карти — каза Марго.

— Бъркаш — обади се Лесли. — Левитацията е издигане във въздуха, нещо като летене, нали, Джиджи?

— Да — потвърди той. — Изумителна способност. Много от първите християнски светии са я владеели. Аз самият още не съм постигнал вещина и тъкмо затова искам да се уча при Андравати.

— Колко ли е прекрасно да се реши като птица! — зарадва се Марго. — Ще ти бъде много приятно.

— Смятам, че ще преживея нещо изключително — каза Джиджи с грейнали очи. — Човек чувства, че се издига към небесата.

На следващия ден, точно преди да обядваме, Марго, обзета от паника, се втурна в гостната.

— Бързо елате! Бързо! — пищеше тя. — Джиджи се кани да се самоубие!

Изтичахме навън и видяхме Джиджи кацнал на перваза в стаята си. Беше гол, само с набедрена препаска.

— Отново го е прихванал някой транс — каза Марго, като че трансът е заразна болест.

Мама нагласи очилата си и вдигна поглед. Джиджи започна леко да се олюлява.

— Качи се горе и го хвани, Лес — каза мама. — Побързай, а пък аз ще поддържам разговора с него. Фактът, че Джиджи е в унес и мълчи, не й дойде на ум. Лесли се втурна в къщата.

Мама се изкашля, след което се чу мелодичният ѝ глас:

— Миличък Джиджи! Струва ми се, че не е много разумно от твоя страна да стоиш там горе. Защо не слезеш, за да обядваме?

И Джиджи слезе, но не съвсем както го мислеше мама. Той весело прекрачи в празното пространство и под съпровода на ужасените викове от страна на мама и Марго полетя надолу. Падна с трясък в лозницата, която растеше на десет стъпки от земята под прозореца му, и върху плочите на верандата се посипа дъжд от гроздови зърна. За щастие лозницата, стара и жилава, издържа тежестта на слабичкия Джиджи.

— Боже! — извика той. — Къде съм?

— В лозницата! — развълнувано изпищя Марго. От агитацията стигна до там.

— Не мърдай, докато не донесем стълба — едва събра сили да каже мама.

Донесохме стълба и измъкнахме разрошения Джиджи от лабиринта на лозата. Беше натъртен и изподран, но иначе нищо му нямаше. Всички пийнаха коняк, за да успокоят нервите си, след което седнахме със закъснение да обядваме. Докато се свечери, Джиджи вече си беше внушил, че всъщност е постигнал левитацията.

— Ако пръстите на краката ми не се бяха заплели в пагубната лоза, щях да се понеса около къщата каза той, докато лежеше бинтован, но щастлив, върху канапетото. — Голям успех!

— Да, но ще бъда по-доволна, ако не правиш повече опити, докато си тук — каза мама. — Нервите ми не издържат.

— Ще се върна от Персия, за да отпразнувам с вас рождения си ден, скъпа ми госпожо Даръл — каза Джиджи. — И тогава ще видите колко съм напреднал.

— Не искам обаче, днешният ден да се повтори сурово каза мама. — Можеше да се пребиеш.

Два дни по-късно Джиджибой, все още облепен с лейкопласт, но неустрашим, потегли за Персия.

— Кой знае дали ще се върне за рождения си ден — каза Марго. — Ако се върне, ще направим празненство в негова чест.

— Да, добре си го намислила — съгласи се мама. — Толкова мило момче е, обаче има такива... приумици... Много са опасни.

— Е, поне е единственият ни гост, за когото може да се каже, че не се е задържал, а е прелетял — каза в заключение Лесли.

Шеста глава

История с крал

„Кралете и мечките често създават грижи на пазачите си.“

Шотландска поговорка

За тихото и кратко време, което прекарахме на остров Корфу, може да се каже, че всеки ден беше необикновен — имаше собствена окраска, собствена подредба, така че се различаваше напълно от останалите триста шейсет и четири дни и по тези причини се превръщаше в паметен. За мене обаче сред всичките дни има един, за който си спомням с особено чувство, защото в него взеха участие не само близките ми и техните познати, но и цялото население на Корфу.

Това беше денят, когато крал Георгиос се завърна в Гърция, и по колорит, вълнение и тайнственост това преживяване не може да се сравни с нищо случвало се на острова. Дори ежегодните затруднения при организирането на шествието, посветено на свети Спиридон, бледнееха пред това събитие.

Първият, от когото чух каква чест ще бъде оказана на Корфу, беше моят учител господин Кралевски. Беше обзет от такова вълнение, че не прояви почти никакъв интерес към мъжкото конопарче, което му бях осигурил с много мъки.

— Големи новини, мило момче, големи новини! Добро утро, добро утро! — поздрави ме Кралевски. Огромните му разнежени очи се бяха насълзили от

възбуда, красивите му ръце мърдаха неспокойно, а главата му над гърбицата потрепваше от вълнение. — Господи, какъв честит ден за острова! А всъщност честит ден и за цяла Гърция, но най-честит за нашия остров. Какво? Хм... А, конопарчето ли? Хубава птичка. — И той изчурулика. — Значи така, голяма радост е за нашето малко господарство сред морето от синева, както казва Шекспир, че ще бъдем удостоени с посещение от краля.

„Е — рекох си аз, — това горе-долу се ядва.“ Можех да наподобя някакъв що-годе приличен ентусиазъм, щом ставаше въпрос за истински крал, ако не за друго, то поне заради дребните изгоди, които бих извлякъл.

— Кой е този крал — попитах аз, — и ще имам ли ваканция, когато пристигне?

— Как кой? Гръцкият крал, крал Георгиос! — възкликна Кралевски, потресен от невежеството ми. Нима не знаеш?

Обясних му, че не се радваме на съмнителното преимущество да притежаваме радиоапарат, така, че почти непрекъснато се намираме в състояние на блажено невежество.

— Да... — погледна ме доста разтревожено господин Кралевски, сякаш смяташе себе си за виновен, че аз не съм осведомен. — Да, както знаеш, преди ни управляваше Метаксас, а той беше диктатор. Сега, със завръщането на Негово величество, слава Богу, се отървахме от този отвратителен човек.

Попитах го кога са се отървали от Метаксас, след като аз нищичко не зная?

— Как така, не може да си забравил! — извика Кралевски. — Не може да не си спомняш! Нали имаше революция и пекарницата за сладкиши пострада ужасно от картечния огън! Според мене картечниците са много опасно нещо.

Вярно, спомнях си „революцията“, защото благодарение на нея бях получил три дни блажена почивка без уроци, а пък пекарницата беше едно от любимите ми места. Не бях свързал обаче всичко това с Метаксас. Обнадежден, попитах дали по случай идването на краля няма да издънят с картечница още някое място.

— Какво говориш! — Кралевски беше потресен. — Не, това ще бъде радостно събитие. Както се казва, всеки ще бъде *en fete**. Е, това е толкова вълнуваща вест, че сигурно ще ни е простено, ако отменим сутрешните занимания, за да я отпразнуваме. Ела с мене горе, ще ми помогнеш да нахраня птиците.

[* На празник (фр.). — Б.пр.]

И ние се изкачихме на огромния таван, където Кралевски държеше колекцията си от диви птички и канарчета. Хранихме ги цяла сутрин и

прекарахме чудесно. Кралевски си тананикаше Марсилезата, танцуваше из помещението и размахваше тенекията с вода, а нападалите семенца хрущяха под нозете му като ситни морски камъчета.

По време на обеди споделих вестта за пристигането на краля. Всеки член от семейството я възприе по свой начин.

— Много хубаво — каза мама. — Трябва още от сега да измисля менюто.

— Но той, слава Богу, няма да отседне у нас! — подчерта Лари.

— Зная, миличък — каза мама. — Но сигурно ще има доста... хм... празненства и гости, нали?

— Не виждам причини за това — не отстъпваше Лари.

— О, тъкмо обратното — рече мама. — Когато бяхме в Индия, винаги канехме гости по време на приема, който даваше за индийските махараджи представителят на английския крал.

— Тук не е Индия — уведоми я Лари, — така че нямам намерение да си губя времето, като осигурявам място за настаняването на слоновете. Помнете ми думата, цялата тая работа без друго ще има доста унищожителни последствия за мирния ни живот.

— Щом ще каним гости, може ли да си купя нови дрехи, мамо? — попита нетърпеливо Марго. — Наистина нямам какво да облека.

— Чудя се дали ще го поздравят със салют — замисли се Лесли. — Имат само стари венециански топове, а според мене те са изключително опасни. Чудя се дали да не прескоча до коменданта на форта.

— Стой настрана — посъветва го Лари. — Те искат да го приветстват, а не да го застрелят.

— Оня ден видях великолепна червена коприна — продължи Марго. — В малкото магазинче... нали се сещаш, точно където се завива вдясно до лабораторията на Теодор.

— Да, миличка, много хубаво — каза мама, без да я чува. — Чудя се дали да не поръчам на Спиро да купи няколко пуйки?

Ала последствията, които кралското посещение имаше върху семейството, бледнееха пред травматизиращите му последствия за целия остров. Някой беше изтъкнал, без да се замисли, че Корфу не само ще се радва на благоволенieto да бъде посетен от монарха, но и че самото събитие е особено символично: когато кралят пристигне в Корфу, той ще стъпи на гръцка земя за пръв път след изгнанието си. При тази мисъл жителите на Корфу пощуряха и развиха трескава дейност, така че не след дълго пригответленията станаха толкова сложни и ожесточени, че ние се видяхме

принудени всеки ден да ходим в града и да седим на площада заедно с населението, та да бъдем в течение на последния скандал.

Платия — главният площад, където се издигаха високи арки по подобие на Рю де Риволи в Париж, проектирани от френски архитекти в началото на френската окупация на острова — беше центърът на Корфу. Човек сядаше на масичките под арките или под шарената сянка на дърветата и рано или късно виждаше всеки жител на острова и чуваше всяка скандална история от всички страни. Човек кротко си пиеше питието, а рано или късно най-важните участници в драмата биваха изхвърлени от вълнението право на неговата маса.

— Аз съм Корфу — каза графиня Малинопулос. — Затова на моите плещи лежи дългът да съставя комитет, който да уточни програмата за посрещането на нашия милостив крал.

— Да, наистина, разбира се — нервно се съгласи мама.

Графинята, която приличаше на пияна черна гарга с оранжева перука, без съмнение имаше страшна власт, но въпросът беше прекалено важен, за да я оставят да изпотъпче сама всичко живо.

Не мина много време и бяха създадени поне шест комитета за посрещането и всеки от тях се мъчеше да убеди губернатора, че неговият план трябва да бъде предпочетен пред другите. Носеха се слухове, че губернаторът се пази от въоръжена охрана и спалнята му се заключва, след като една членка от женския организационен комитет решила да пожертва своето целомъдрие, за да му повлияе да одобри замисъла на нейната група.

— Отвратително! — протръби гласът на Лена Маврокондас, която въртеше черните си очи, облизваше червените си устни и сякаш съжаляваше, че не се е сетила за такова нещо първа. — Представете си, мили мои, жена на нейната възраст да се опитва да се вмъкне в стаята на губернатора гола!

— Наистина е намерила любопитен начин да го принуди да я изслуша — невинно подметна Лари.

— Не, това минава всички граници — продължи Лена, като ловко пъхаше маслини в аленочервената си уста, сякаш зареждаше пушка. — Запознах се с губернатора и съм сигурна, че той ще се съгласи с мене: комитетът, в който съм аз, е официалният. Колко жалостно, че британската флота не е в пристанището, щяхме да организираме почетен караул. Ах, тези прекрасни матроси в униформи винаги изглеждат толкова чисти и толкова мъжествени!

— Честотата на инфекциозните заболявания в Кралската флота... — започна Лари, но мама побърза да го прекъсне.

— Кажи ни какви са плановете ви, Лена — рече тя, като хвърли сърдит поглед на Лари, който беше на осмото си узо и започваше да се държи малко безотговорно.

— Ах, мила, да знаеше какви са плановете ни! Само да знаеше! Целият площад ще бъде украсителен в синьо и бяло, но винаги имаме затруднителности с оня глупак Маркос Панайотис! — И Лена погледна ужасено нагоре. Маркос, както добре знаехме, беше почти умопобъркан, при това имаше замах. Чудехме се как въобще са го включили в комитета.

— И какво предлага Маркос? — попита Лари.

— Магарета! — изсъска Лена, като че казваше мръсна дума.

— Магарета ли? — повтори Лари. — Искате да има магарета? Какво си мислите? Да не би това да е селскостопанска изложба?

— Аз му го обяснявах — каза Лена, — но той винаги иска да има магарета. Казва, че е символично като влизане на Христос в Ерусалим, затова поиска сини и бели магарета.

— Сини и бели? Значи боядисани? — попита мама. — И с каква цел?

— За да са в тон с гръцки знамена — каза Лена, стана на крака и ни погледна мрачно, изпънала гръб и стиснала юмруци. — Обаче аз му казвах: „Маркос, ти имаш магарета само през трупа ми!“

И тя тръгна надолу по площада — дъщеря на Гърция от главата до петите си.

Следващият, който се спря на нашата маса, беше полковник Велвит — висок и доста красив старец с байроновски профил и кокалесто тяло, което се мърдаше на тласъци като марионетка, полюшвана от вятъра. С къдравата си бяла коса и проблясващите черни очи той изглеждаше нелепо, облечен в бойскаутска униформа, но я носеше с достойнство. След като беше излязъл в пенсия, местните бойскаутски дружини станаха смисъл на живота му и макар че се намираха клеветници, според които интересът му към скаутите не беше съвсем безкористен, Велвит работеше с всички сили и засега не го бяха уличили в нищо.

Прие да го почерпим с узо, седна и взе да бърше лицето си с носна кърпа, парфюмирана с лавандула.

— Тия момчета... — започна да се оплаква той. — Тия мои момчета ще ме довършат. Толкова са неудържими.

— Сигурно имат нужда не от друго, а от подобна група момчета — рече Лари. — Идвало ли ви е на ум?

— Не е шега работа, скъпи — каза полковникът, като изгледа навъсено Лари. — Толкова са неудържими, че се боя да не направят някоя пакост. Днес направо ме ужасиха, а губернаторът много се ядоса.

— Изглежда, всички са се наговорили да тормозят горкия губернатор — каза Лесли.

— Какво са направили вашите скаути? — попита мама.

— Нали знаете, скъпа госпожо Даръл, че ги подготвям за специална манифестация в чест на Негово величество, за вечерта, след като пристигне — каза полковникът и отпи от чашата си изящно като котка. — Най-напред ще маршируват, някои облечени в синьо, други в бяло, пред... Как се казваше на английски? Трибуна? Да, точно така, пред трибуната. Там ще образуват каре и ще приветстват краля. После, като чуят заповедта ми, ще се разместят и ще изобразят гръцкото знаме. Гледката силно впечатлява, макар да звучи нескромно от моя страна.

Той поспря, пресуши чашата си, облегна се и продължи:

— Та така, губернаторът пожела да разбере как напредваме, затова пристигна и застана на трибуната, все едно че е кралят. Тогава дадох заповед и маршировката започна. — Полковникът притвори очи и леко потръпна. — И знаете ли какво направиха скаутите? — попита той едва чуто. — Никога не бях изпитвал такъв срам. Както марширувах, спрях точно пред губернатора и го поздравиха с изпънати ръце като фашисти. Бойскаути и фашистки поздрав, къде се е чуло и видяло?

— Изкрещяха ли „Хайл!“? — попита Лари.

— За щастие не — отвърна полковник Велвит. — В първия миг се вцепених от потреса, а после, като се надявах, че губернаторът не е обърнал внимание, дадох им заповед да се прегрупират за знамето. Те се раздвижиха, след което за мой ужас пред очите на губернатора се появи синьо — бял пречупен кръст. Губернаторът се вбеси. Малко оставаше да отмени участието ни в церемонията. Какъв удар за бойскаутското движение щеше да бъде това!

— Да, наистина — съгласи се мама. — Но в края на краищата те са деца.

— Права сте, скъпа госпожо Даръл, но не мога да позволя хората да вземат да приказват, че обучавам група фашисти! — със сериозен глас обясни полковникът. — Остава само да кажат, че се готвя да узурпирам Корфу!

През последвалите дни с приближаването на великото събитие жителите на острова все повече се изнервяха, а отношенията все повече се влошаваха. Графиня Малинопулос спря да говори с Лена Маврокондас, която пък от своя страна спря да говори с полковник Велвит, понеже, като минавали край дома ѝ, неговите бойскаути правели жестове с несъмнено биологично естество. Всичките ръководители на селски оркестри, които винаги вземаха участие в

празника на свети Спиридон, се бяха изпокарали страхотно по въпроса кои да минат по-напред в шествието и една вечер, когато седяхме на площада, имахме удоволствието да наблюдаваме трима разярени музиканти, свирещи на туба, които гонеха един тъпанджия — всички бяха облечени с униформи и носеха инструментите си. Тримата преследвачи явно бяха изкарани от кожата си, защото сгасиха тъпанджията, грабнаха от него тъпана и взеха да скачат отгоре му. Тутакси площадът се превърна в кипяща гмеж от разярени музиканти, вкопчени един в друг. Господин Кралевски, който беше невинен зяпач, се сдоба с грозна рана на тила, нанесена му от един запокитен цимбал, а на старата госпожа Кукудопулос, която разхождаше под дърветата двата си спаниела, се наложи да запретне поли и да се спасява с бягство. Това преживяване направо ѝ скъси живота (така казваха всички, защото тя почина на следващата година), но понеже старицата умря на деветдесет и пет годишна възраст, не беше много за вярване да е така. Скоро всеки се сърдеше на всеки и хората престанаха да разговарят помежду си, макар че продължиха да общуват с нас, понеже не държахме ничия страна.

Капитан Крийч, у когото никой не подозираше да се крие каквото и да е патриотично чувство, неимоверно се развълнува от цялата история и за всеобща досада ходеше от комитет на комитет да разпространява клюки, пееше мръсни песни, щипеше нищо неподозиращи и беззащитни гърди и задни части и като цяло беше дошъл до гуша на всички.

— Отвратителен старец! — каза мама, а очите ѝ святкаха от яд. — Омръзна ми неприличното му държание. В крайна сметка нали се смята, че е англичанин!

— Той кара комитетите да бъдат винаги нащрек, ако мога така да се изразя — каза Лари. — Лена ми каза, че след последното събрание, на което присъствал той, задникът ѝ бил моравосин.

— Мръсно старо животно! — рече мама.

— Бъди по-снизходителна, мамо — каза Лари. — Добре знаеш, че просто ѝ завиждаш.

— Аз да ѝ завиждам? — изпищя мама и настръхна като мъничък териер. — Да ѝ завиждам заради този стар... стар... развратник? Не говори гадости. Няма да ти позволя, Лари, да говориш такива неща дори на шега.

— Той удавя мъката си във вино и жени, защото страда от несподелена любов към тебе — каза Лари. — Ако направиш от него почтен човек, той ще се промени.

— Удавял е мъката си във вино и жени много преди да се запознаем — рече мама, — и ако ме питаш, пет пари не давам, че го прави. Той е единственият човек, когото нямам желание да променям.

Капитанът обаче оставаше глух за всякакви забележки.

— Мило момиче! — каза той на мама следващия път, когато я видя. — Случайно да пазиш в долното чекмедже на скрина си „Юниън Джак“*?

[* Държавният флаг на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия. — Б.пр.]

— За съжаление не, капитане — с достойнство каза мама. — Нямам и скрин.

— Какво? Хубавица като тебе да няма скрин? А къде държиш купа черни дантелени гащички, с които ще подлудяваш следващия си съпруг? — попита капитан Крийч, а зачервените му очи гледаха похотливо.

Мама се изчерви и застина.

— Нямам никакви намерения да подлудявам някого, с гащи или без гащи! — каза тя с голямо достойнство.

— Сладурана! — рече капитанът. — Ербап жена, знам си го! Да си призная, и аз предпочитам голичко.

— А за какво ви е знамето? — попита тя, като неловко се помъчи да смени темата.

— За да го развявам, разбира се — обясни капитанът. — Цялата тая селяния ще развява знамето си, затова трябва да им покажем, че не може да се пренебрегва добрата стара Империя!

— Питайте ли консула? — поинтересува се мама.

— Консулт ли? — презрително я изгледа капитанът. — Каза ми, че на острова има само едно английско знаме и то може да се използва само за специални случаи. Бабината му! Кълна се в тестисите на свети Вит, че тъкмо този случай е специален! Така че му казах да си завре отзад дръжката на знамето!

— Лари, наистина бих предпочела да не насърчаваш този мръсен старец, та да сяда при нас! — умолително каза мама, когато капитанът, олюлявайки се, тръгна да търси английското знаме. — Говори мръсотии, а не ми харесва, че това става в присъствието на Джери.

— Вината е твоя, ти го насърчаваш — каза Лари. Какво взе да приказваш за гащи?

— Лари! Прекрасно знаеш, че се изпуснах!

— Но го обнадежди! Сега гледай да не вземе да рови в скрина ти като куче за трюфели* за negliже, подходящо за брачната нощ!

[* Ядивни гъби, които растат под земята и се откриват с кучета. — Б.пр.]

— О, я млъквай! — разсърди се мама. — Честна дума, Лари, понякога много ме ядосваш!

Напрежението, обзело острова, непрекъснато нарастваше. От далечните планински села, където старите жени лъскаха волските рога (част от украсата, която слагаха на главите си) и гладеха забрадките си, до града, където всяко дръвче беше подкастрено и всяка маса и стол на площада бяха пребойдисани, кипеше оживление. В старата част на града, където по уличките едва можеха да се разминат две магарета и въздухът ухаеше на току-що изваден хляб, на плодове, слънце и канализация в равни количества, се намираше малка сладкарничка, собственост на моя приятел Костис Авгадрама. Сладкарничката с право се славеше с най-добрия сладолед в Корфу. Костис беше ходил в Италия, където изучил изтънко всички тайни на това изкуство. Сладоледите му много се търсеха и не минаваше празненство, което да си заслужава името, където да не се появяваха огромните и многоцветни клатещи се произведения на Костис. Дватама бяхме постигнали делово споразумение: ходех в сладкарничката три пъти седмично и събирах хлебарки от кухнята, за да храня с тях птиците и животните си, а в замяна на тази услуга Костис ми позволяваше, докато работя, да ям колкото мога сладолед. Твърдо реших, че помещенията трябва да бъдат почистени в чест на краля, затова отидох в сладкарничката три дни преди уречения ден и заварих Костис напълно отчаян и готов да сложи край на живота си — състояние, в което може да изпадне само един грък с помощта на доста узо. Попитах го какво се е случило.

— С мене е свършено — каза той с гробовен глас, като постави на масата огромно шише с джинджифилова бира и блестящо бял сладолед с размерите на айсберга, потопил „Титаник“. — С мене е свършено, кирие* Джери. Станал съм за посмешище. Хората вече няма да казват: „А, остров Корфу ли? Където се прави сладоледът на Костис!“ Не, те вече ще казват: „А, да, остров Корфу, където се прави сладоледът на оня глупак Костис!“ Ще трябва да си замина оттук, няма друг изход. Ще ида в Ксанти или в Атина, или ще стана монах. Жена ми и децата ми ще гладуват, горките ми стари родители ще се червят от срам, докато просят коричка хляб...

[* Господин (гр.). — Б.пр.]

Прекъснах мрачните му предсказания и го попитах кое е довело нещата до това окаяно положение.

— Аз съм гений — изтърси Костис, но в думите му не звучеше хвалба. Седна на моята маса и разсеяно си наля още една чаша узо. — Никой сладкар в Корфу не може да прави като моите сладоледи: толкова вкусни, толкова красиви и толкова... студени.

Казах му, че това е самата истина. Отидох и по-нататък, защото Костис явно имаше нужда да му се повдигне духът: казах му, че славата на неговите сладоледи се носи из цяла Гърция, а може да е стигнала и Европа.

— Вярно е — простена Костис. — Така че би било съвсем естествено, когато кралят посети Корфу, губернаторът да му предложи да опита от моите сладоледи.

Казах му, че тази мисъл е поразителна.

— Да — продължи Костис. — Трябваше да доставя дванайсет кила сладолед в резиденцията Монрепо, както и друг, специален сладолед за тържествената вечеря в деня на пристигането. Ах! Този специален сладолед ме погуби! Заради него жена ми и децата ми ще гладуват. Ах, жестока и неумолима орис!

— Защо? — глупаво попитах аз с уста, пълна със сладолед. Не бях в настроение да изслушвам увертюрата, исках да чуя същността на историята.

— Реших, че специалният сладолед трябва да е нещо ново, нещо невиджано, нещо несънувано — каза Костис и пресуши чашата си. — Прекарах нощта буден и чаках да получа някакво знамение.

Той затвори очи и започна да върти главата си насам-натам, като че лежеше на въображаема възглавница.

— Не можех да заспя. Бях трескав. После, когато първите петли пропяха „ку-ку-ри-гу!“ — връхлетя ме прилив на вдъхновение.

И той се плесна по челото с такава сила, че едва не падна от стола. С разтреперани ръце отново си наля узо.

— Пред парещите ми и уморени очи се появи картината на знаме, знамето на Гърция, знамето, заради което всички ние сме страдали и сме умирали, само че това знаме сега беше направено от моя най-добър и най-висококачествен млечен сладолед — изрече тържествуващо Костис и се облегна назад, за да види какво впечатление ми е направил.

Казах му, че хрумването му ми се вижда направо блестящо, че за пръв път чувам подобно нещо. Костис грейна, но скоро се усети и лицето му отново придоби отчаяно изражение.

— Скочих от леглото — продължи тъжно той, — и изтичах в кухнята. Там обаче открих, че не разполагам с всичко необходимо, за да осъществя плана си. Имах шоколад, с който оцветявам сладоледа в кафяво, имах бои, за да го правя червен, зелен и дори жълт, но не виждах нищо, абсолютно нищо, с което да направя синьото поле на знамето*. — Костис замлъкна, отпи голяма глътка от узото и после гордо се изпъчи: — Всеки по-незначителен човек,

турчин или албанец например, би се отказал от замисъла си. Но не и аз, Костис Авгадрама. Знаеш ли какво направих?

[* Държавното знаме на Гърция представлява голям бял кръст на син фон. — Б.пр.]

Поклатих глава и си пийнах от джинджифиловата бира.

— Отидох при братовчед си Михаелис. Нали знаеш, той работи в аптеката до пристанището. А, Михаелис... дано проклятието на свети Спиридон стигне и него, и потомството му! Михаелис ми даде някакъв прах, за да получа син цвят. Сега ще ти покажа!

И Костис изчезна в хладилната стая. Появи се оттам понесъл грамадна купа и я сложи под носа ми. В купата имаше сладолед на сини и бели черти, който наистина забележително напомняше на гръцкото знаме, макар че синьото клонеше към виолетово. Казах, че според мене сладоледът изглежда великолепно.

— Отровен е! — изсъска Костис. — Отровен е като мишеморка! Той седна и се втренчи злобно в огромната чиния. Казах на Костис, че не виждам нищо страшно, само дето синьото не е чист цвят, а по-скоро прилича на метилов спирт.

— Опозорен съм! От собствения си братовчед, от сина на един неженен се баща! — извика Костис. — Като ми даде праха, Михаелис ме увери, че всичко ще бъде наред. Тая змия ми обеща, че ще свърши работа.

— Но работата е свършена — посочих му аз сладоледа. — Какво има тогава?

— Господ и милосърдният свети Спиридон са ми свидетели! — набожно каза Костис. — Хрумна ми да направя едно малко знаме за семейството ми, та да отпразнуват и те успеха на баща си. Не мога и да си помисля какво щеше да се случи, ако не бях направил това!

При което Костис стана и отвори вратата, водеща към жилището му.

— Ще ти покажа делото на моя братовчед, на това чудовище! — каза той и викна от стълбите: — Катарина! Петро! Спиро! Елате!

Жената на Костис и двамата му сина бавно и неохотно слязоха по стълбите и се изправиха пред мене. С голямо учудване видях, че устите на всичките са пурпурно сини — с яркия, наситен цвят, който имат елитрите на бръмбара карабус.

— Изплезете си езиците — нареди им Костис.

Близките му изплезиха езици, обагрени като тоги на римляни. Приличаха на зловещи орхидеи или на някакъв вид мандрагора*.

[* Южно растение с месести корени, което се е смятало за чудотворно в Средните векове. — Б.пр.]

Разбрах затрудненото положение на Костис. В желанието си да му помогне, братовчед му, без да се замисли, му беше връчил пакетче генцианвиолет. Веднъж ми се наложи да намажа с това лекарствено средство една незаздравяваща рана на крака си и знаех, че освен всички други свои свойства, генцианвиолетът боядисва извънредно трайно. Костис щеше да си има лилаво семейство поне още няколко седмици.

— Само си представи! — взе да шепне той, като отпрати горе вапцаните си жена и челяд. — Само си представи да бях изпратил сладоледа в резиденцията. Представи си всички висши духовници с лилави бради. Лилав губернатор и лилав крал! Щяха да ме разстрелят.

Казах, че според мене би паднал голям смях, от което Костис се встрещи и отвърна сърдито, че когато порасна, ще ми стане ясно кои са извънредно сериозните неща в живота и кои — комичните.

— Представи си, ако бях боядисал краля лилав, как щеше да се опетни доброто име на острова... че и моето име! — каза той и ми донесе нов сладолед в знак, че ми е простил. — Представи си как щяха да се радват чужденците, ако гръцкият крал станеше лилав! Да не дава Господ! Дано свети Спиридон ни опази!

Попитах Костис какво става с братовчед му, как е посрещнал вестта?

— Още не знае — отвърна ми Костис и се ухили злорадо. — Но скоро ще научи. Току-що му изпратих сладолед в цветовете на гръцкото знаме.

И така, когато наближи паметният ден, островът бе достигнал връхната точка на една нетърпима възбуда. Спиро беше смъкнал гюрука на големия си овехтял „Додж“ и го беше превърнал в нещо средно между естрада и стенобойна машина, твърдо решен при всяко положение семейството да види шествието добре. Обзети от празнично настроение, отидохме с автомобила до града и се почерпихме на площада, за да научим последните новини за подготовката. Лена, издокарана в зелено — лилав тоалет, ни каза, че най-накрая Маркос, макар и неохотно, се отказал от замисъла със сините и белите магарета, но сега имал нов, почти толкова налудничав план.

— Нали знаете, че Маркос наследи печатарската работилница на баща си? — попита Лена. — Е, сега си наумява да отпечата десетки хиляди гръцки знамена, да ги натовари на яхтата си и да ги разпръсне в морето, така че кралският кораб да плава по килим от гръцки знамена!

Яхтата на Маркос беше прицел на подигравки за целия остров. Някога твърде луксозна, използвана за разходки по море, тя бе преправена от Маркос с толкова много надстройки, че както с право казваше Лесли, беше заприличала на нещо като морски вариант на Кристалната палата* със силен крен надясно.

[* Огромна стъклена изложбена зала в Лондон, построена през 1851 г. и изгоряла през 1936 г. — Б.пр.]

Всеки път, когато Маркос вдигнеше платна, хората се обзалагаха кога и дали ще се върне.

— Така че най-напред Маркос отпечатва знамената, а после открива, че не плават, че потъват. Тогава им слага кръстчета от дървени летви, за да останат на повърхността.

— Звучи много хубаво — каза мама.

— Ако се осъществи — усъмни се Лари. — Нали знаете какъв организационен талант притежава Маркос? Спомняте ли си рождения ден на Константинос?

През лятото Маркос беше организиран пищен излет по случай рождения ден на племенника си Константинос. Очакваше се разточително пиршество с какво ли не: от печени прасета до дини, напълнени с шампанско. Всички знаменитости на Корфу получиха покани. Единствената беда беше, че Маркос объркал плажовете и докато седял самотен на един отдалечен плаж на юг сред изобилие от храна, с която може да се нахрани армия, знаменитостите на Корфу, изпотени и гладни, го чакали на друг далечен плаж на север.

— Е — изразително сви рамене Лена, — не можем да го спрем. Натоварил е всичките знамена на корабчето си. Изпратил е в Колура човек с ракета.

— Човек с ракета ли? — попита Лесли. — Че защо?

Лена изразително погледна нагоре.

— Когато забележи кралския кораб, да пусне ракетата — каза тя.

— А Маркос ще види изстреляната ракета и така ще има време да излезе в морето и да го покрие със знамена.

— Е, надявам се да успее — каза Марго. — Маркос ми е симпатичен.

— Мила, всички ние се надяваме на същото — каза Лена. — В селото, където е вилата ми, си имаме един малоумен. Той е много мил, *tres sympathique**, но не се готвим да го изберем за кмет.

[* Много симпатичен (фр.). — Б.пр.]

И с тази прощална хаплива забележка Лена ни напусна.

Следващият, който пристигна, беше полковник Велвит, обзет от възбуда.

— Да сте виждали случайно трима малки дебели бойскаути? — попита той. — Не? И аз така си мислех. Калпазани! Диваци! Излезли въвн от града, облечени в униформите си, и се върнаха мръсни като прасета. Поръчах им да се изчистят, а те изчезнаха.

— Ако ги видя, ще ви ги пратя — успокои го мама. — Не се притеснявайте.

— Благодаря ви, скъпа госпожо Даръл! Не бих се притеснявал, но тия дяволчета играят важна роля в шествието — каза полковник Велвит, като се нахрани да продължи търсенето. — Разбирате ли, те не само че са част от ивиците на флага, но играят роля и при разрушаването на моста!

И с тези загадъчни думи той си тръгна, подтичвайки като гонче.

— Мост ли? Какъв мост? — попита озадачена мама.

— О, това е част от представлението — каза Лесли. — Освен всичко друго, ще построят и понтонен мост над въображаема река, ще прекосят реката и подир това ще дигнат във въздуха моста, за да попречат на врага да ги последва.

— Винаги съм си мислела, че бойскаутите са миролюбиво настроени — каза мама.

— Не и на остров Корфу — поправи я Лесли. — Те вероятно са най-войнолюбивите му жители.

В този миг пристигнаха Теодор и Кралевски, които щяха да бъдат заедно с нас върху автомобила.

— Получи се... хм... как да ти кажа, малък пропуск по отношение на салюта — докладва Теодор на Лесли.

— Знаех си! — ядоса се Лесли. — Тоя глупак комендантът! Казвах му аз, ама на него през едното му ухо влиза, през другото излиза. Казах му, че тия венециански гюллета ще избухнат!

— Не, не... Хм... Не са избухнали... Поне засега — обясни Теодор.

— Не, не че не са определили точно времето. Комендантът много настоява салютът да бъде даден в мига, когато кралят стъпи на гръцка земя. Затруднението явно е дошло... хм... защото иска да му бъде даден сигнал от пристанището, за да може канонерите да го видят от... хм... крепостта.

— И как ще се уреди въпросът? — попита Лесли.

— Изпратил е на пристанището един капрал с четирийсет и пет — калибров револвер — каза Теодор. — Капралът ще стреля в мига, преди кралят да стъпи на сушата.

— А знае ли да стреля? — попита с недоверие Лесли.

— Хм... Да... Ама аз загубих доста време, докато го накарам да проумее, че е опасно... хм... да прибира оръжието в кобура, както е заредено и с махнат предпазител.

— Ама че тъпак, ще си простреля крака така! — рече Лесли.

— Голяма работа — каза Лари. — Положително ще се пролее кръв, преди слънцето да залезе. Надявам се, Теодор, че си носиш аптекката, за да даваш първа помощ.

— Не говори такива неща, Лари — помоли го мама. — Започвам да се притеснявам.

— Ако сте готови, госпожи Дарълс, време е да тръгваш — каза появилият се Спиро. Мургав и намусен, той приличаше на гаргойл* от Парижката Света Богородица, който е заминал на почивка. — Вече е много престъпкано.

[* Фигури на чудновати чудовища на покрива, от чиято уста тече вода, когато вали. — Б.пр.]

— Претъпкано, Спиро, претъпкано — поправи го Марго.

— Нали това казах, госпожици Марго? — обиди се Спиро. — Но вие не се притесняваш. Ще ги затрия от пътя си с клаксона.

— Спиро може да състави нов речник — каза Лари, докато се катерихме в „Доджа“. Едва се побрахме на огромните кожени седалки.

От рано сутринта белите прашни пътища бяха задръстени с каруци и магарета, с които селяните пътуваха към „столицата“ за голямото събитие. Всичко беше покрито с плътен слой прах, растенията и дърветата край пътя бяха побелели и прашинките бяха застинали във въздуха като ситен снежец. Сега в града имаше толкова хора, колкото на празника на свети Спиридон, или повече. Големи тълпи, облечени в най-новите си дрехи, кръжаха по площада като облаци цвят, отронен от вятъра. Всички задни улици бяха задръстени с хора и магарета, които се движеха със скоростта на глетчери, а във въздуха се носеха възбуден брътвеж и смях, острата миризма на чесън и проникващата навсякъде воня на нафталин — знак, че специалните дрехи внимателно са били извадени от местата, където са ги пазили да не се повредят. От всички страни се чуваха духови оркестри, които настройваха инструментите си, ревяха магарета, търговци с колички викаха, пищяха деца. Градът трептеше и пулсираше като огромен многоцветен и благоуханен пчелен кошер. Движихме

се с бързината на охлюв. Спиро натискаше големия топчест гумен клаксон, за да „затрива“ от пътя ни населението, което не му обръщаше никакво внимание, и така стигнахме до пристанището. Там цареше суматоха и това, което обикновено минава за „оживление“. Имаше нареден цял оркестър с лъскави инструменти и като от кутийка извадени униформи. Духът на благоприличие се нарушаваше само от факта, че двама от музикантите бяха с насинени очи. До тях стоеше строен цял полк от местния гарнизон и войниците изглеждаха необичайно спретнати и чисти. Висши духовни лица със старателно вчесани бели, сребристи или стоманено сиви бради, бодри и весели като рояк папагали в раса, водеха оживени разговори — коремчетата им се мърдаха, брадите им се поклащаха, а пълничките им изнежени ръце правеха изящни движения. Близо до тази част от пристана, където кралят щеше да слезе на брега, стоеше един самотен наглед капрал. Явно се измъчваше от отговорността, която лежеше върху плещите му, защото нервно попипваше кобура на револвера си и гризеше нокти.

Скоро тълпата се раздвижи развълнувано и от всички страни се чу: „Кралят! Кралят! Кралят иде!“ Капралът оправи шапката си и застана мирно. Този слух бе предизвикан от появилия се в залива Маркос Панайотис със своята яхта — яхтата се клатушкаше насам-натам, а Маркос стоеше на кърмата и разтоварваше гръцките знамена пакет след пакет.

— Аз не видях, ракетата, а вие? — попита Марго.

— И аз не я видях, но оттук не се вижда носът — обясни й Лесли.

— Е, според мене Маркос се справя отлично — каза Марго.

— Картината наистина е чудесна — съгласи се мама.

Имаше право, защото няколко акра от гладкото море бяха покрити с килим от знаменца, който правеше внушително впечатление. За съжаление, както стана ясно в следващия час и половина, Маркос не беше преценил правилно момента. Човекът, когото бе изпратил в северната част на острова, за да изстреля сигналната ракета, беше достатъчно съвестен, но имаше още много да се желае относно способностите му да различава кораби — плавателният съд, който се появи, съвсем не беше корабът с краля на борда, а един доста скапан малък танкер на път за Атина. Това само по себе си нямаше да бъде кой знае каква грешка, но този ден Маркос се беше заплеснал, както повечето жители на Корфу, и не проверил качествата на лепилото, с което намазали дървените летвички, прикрепени към знаменцата, за да не потъват. Докато чакахме да пристигне кралят, имяхме удоволствието да наблюдаваме как лепилото се разлага под въздействието на морската вода.

Няколко хиляди гръцки флага безславно потънаха на дъното на залива.

— О, горкият Маркос, жал ми е за него! — каза Марго почти разплакана.

— Какво пък — помъчи се да я утеши Лари, — кралят може би обича летвички.

— Хм... аз... да... не съм убеден в това — каза Теодор. — Нали виждате, те са с формата на кръстове. В Гърция това се смята за много лоша поличба.

— О, Боже! — възкликна мама. — Надявам се кралят да не научи, че Маркос е причината за това.

— Ако Маркос е умен, доброволно ще замине в заточение — беше приносът на Лари.

— Е, най-после идва! — каза Лесли и ние видяхме кралския кораб, който величествено преплава няколкото акра с дървени кръстчета, сякаш си проправяше път през морско военно гробище.

Спуснаха трапа, музиката гръмна, военните застанаха мирно, а тълпата духовници се втурна напред като внезапно изкоренена цветна леха. Стигнаха долната част на трапа, оркестърът спря да свири и сред хор от радостни ахкания се появи кралят, спря се за миг, вдигна ръка за поздрав и бавно заслиза по трапа. Дойде сублимният момент за малкия капрал. Облян в пот, той се беше приближил колкото може до трапа, приковал очи в нозете на краля. Беше получил изрични указания: трябваше да стреля, за да даде знак, точно преди кралят да направи последните три крачки и да стъпи на гръцка земя. Така в крепостта щяха да имат време да дадат топовния гърмеж, щом кралят стъпи на сушата.

Кралят вървеше бавно. Въздухът бе наелектризиран от възлнение. Капралът взе да се суети с кобура и в уречения миг извади четирийсет и пет — калибровия си револвер и даде пет изстрела точно на два метра от дясното ухо на краля. Веднага стана ясно, че от крепостта не се бяха сетили да съобщят за този сигнал на комитета по посрещането, така че хората от комитета, меко казано, се стреснаха, както между другото се стресна и кралят, пък и ние.

— Господи, те го ампутираха! — изпищя Марго, която винаги в мигове на затруднение преставаше да владее не само чувствата си, но и английския език.

— Не говори глупости, това е сигналът! — сопна й се Лесли, който нагласяваше бинокъла си, за да види крепостта. Нямахме обаче съмнение, че хората от комитета разсъждаваха не по-различно от сестра ми. Хвърлиха се като един човек върху клетия капрал, който пребледня и взе да протестира, но те започнаха да го бършат, удрят и ритат. Някой грабна револвера от ръката му и го прасна с него по главата. Не беше изключено капралът да пострада сериозно, но тъкмо тогава топовете гръмнаха, от крепостния вал се понесоха гъсти валма дим и така капралът бе оневинен.

След това всичко се обърна на смях и шеги, защото жителите на Корфу имат силно развито чувство за хумор. Само кралят изглеждаше малко угрижен. Качи се на специалния открит автомобил и тогава изникна нова пречка: по някакви причини вратата отказваше да се затвори. Шофьорът я затръшна, сержантът, който командваше войниците, също я затръшна, шефът на оркестъра я затръшна, един от свещениците наблизко я затръшна, но вратата упорито се отваряше. Шофьорът не искаше да се признае за победен — отстъпи назад, затича се и с все сила я изрита. Автомобилът се разтресе, но вратата все така упорстваше. Вързаха я с въже, но нямаше за какво да вържат самото въже. Накрая, понеже не можеше да се бавят повече, бяха принудени да потеглят, а губернаторският секретар се беше надвесил над седалката и придържаше вратата с ръка.

Най-напред спряха пред църквата „Свети Спиридон“, където кралят щеше да отдаде почит към мумифицираните останки на светията. Заобиколен от гора свещенически бради, кралят изчезна в тъмните дълбини на църквата, където хиляди свещи горяха като разцъфнали иглики. Денят беше горещ и шофьорът на кралския автомобил явно се чувстваше донякъде изтощен след битката си с вратата, затова излезе от колата, спряла пред църквата, и се шмугна зад ъгъла да пийне нещо. Нима някой би могъл да го укори? Нима има някой, който в подобен случай не би направил същото?

Шофьорът обаче не беше преценил правилно времето, което кралят ще отдели за посещението си при светията, защото когато Негово величество, заобиколен от най-високопоставени духовници, внезапно излезе от църквата и зае мястото си в автомобила, веднага се разбра, че шофьорът не е налице. И както обикновено става на остров Корфу, когато се стигне до затруднено положение, всички започнаха взаимно да се обвиняват за изчезването на шофьора. Мина четвърт час, през който се подхвърляха обвинения и във всички посоки тичаха хора, за да го търсят. Доста се забавиха, защото никой не знаеше коя кръчма е почел шофьорът с присъствието си, но накрая го откриха и върху главата му се изсипа порой от хули, докато позорно го измъкваха, без да е допил втората си чаша узо.

След това спряха на площад Платия, където кралят трябваше да види парада на войниците и на оркестрите, а после и представлението на скаутите. Като мина през какофонията на тесните странични улички, Спиро ни докара на площада доста преди кралския автомобил.

— Положително не е възможно да сбъркат още нещо — обезпокои се мама.

— Островът надмина себе си — каза Лари. — Надявах се, че може да спукат гума от пристанището до църквата, но сигурно искам прекалено много.

— Хм, не съм убеден — каза Теодор е блеснали очи. — Не забравяйте, че това е Корфу. Нищо чудно да ни очакват още изненади.

— Искрено се надявам на противното — каза Кралевски. — Как е възможно! Що за организация! Иде ми да потъна в земята от срам.

— Няма да се проявят повече, Тео, сигурен съм възрази му Лари.

— Как да ти кажа... хм... не бих заложил на такова твърдение — рече Теодор.

И както излезе, той имаше пълно право.

Кралят пристигна и зае мястото си на трибуната. Войниците минаха, като маршируваха с голямо въодушевление — всички успяха горе-долу да вървят в крак. В ония времена островът се смяташе за затънтено място и служещите в гарнизона рядко се занимаваха с паради, но въпреки това се справиха достойно.

След тях се появиха набързо събраните оркестри — оркестри от всяко село на острова, с ярки разноцветни униформи и толкова излъскани инструменти, че очите те заболяваха, като ги гледаш. Макар че се движеха доста нестройно и леко фалшивеха, това напълно се компенсираше от силата и подема, с който свиреха.

После дойде ред на скаутите и всички ние започнахме да ръкопляскаме и да викаме окуражително, когато полковник Велвит, приличащ на извънредно нервен и измършавял пророк от Стария завет, облечен в скаутска униформа, изведе малката си армия на прашния площад. Скаутите приветстваха краля, след което, подчинявайки се на доста немощния фалцет на полковника, взеха да се блъскат насам-натам, докато изобразиха гръцкото знаме. Надигна се такава вълна от ръкопляскания и възторжени възгласи, че положително са я чули и в най-отдалечената пустош на албанските планини. След няколко гимнастически упражнения, скаутите се приближиха до двете опънати въжета, които представляваха бреговете на въображаемата река. Там половината бързо изчезнаха и се завърнаха, понесли дъските за понтонния мост, докато другата половина се заловиха да прехвърлят въже над коварните води. Тълпата бе така погълната от заниманието им, че се приближаваше все по-близо и по-близо до „реката“ заедно с полицаите, които имаха задачата да държат хората настрани.

За рекордно кратко време скаутите, които бяха деца на не повече от осем години, построиха своя понтон над въображаемата река и поведени от едно момченце, което гръмогласно и фалшиво надуваше тръба, с бърз ход преминаха по моста и застанаха мирно от другата страна. Тълпата беше възхитена: ръкопляскаха, викаха, свиркаха и тропаха с крака. Полковник Велвит си позволи да се усмихне леко и сдържано, по военному, и да погледне

гордо към нас. После рязко даде заповед. Три дебели скаутчета се откъснаха от строя и отидоха до моста, понесли бикфордов шнур, детонатор и прочее взривни средства. Нагласиха всичко и после заеха местата си в строя, като на връщане размотаха шнура. Застанаха мирно и зачакаха. Полковник Велвит се наслаждаваше на върховното си постижение — огледа се, за да се увери, че е привлякъл вниманието на всички присъстващи без изключение. Цареше пълна тишина.

— Вдигнете моста във въздуха! — изрева полковник Велвит и тогава един от скаутите се наведе и запали фитила.

В следващите няколко минути, меко казано, всичко се обърка. Чу се оглушителен взрив — облак прах, чакъл и парчета от моста се вдигнаха във въздуха, след което се изсипаха като градушка върху населението. Първите три реда от тълпата, всички полицаи и полковник Велвит, бяха съборени възник от взривната вълна, която, понесла трески и чакъл, стигна и до нашия автомобил, изчатка по каросерията като картечен откос и отнесе шапката на мама.

— Велики Боже! — възкликна Лари. — Какви шеги си прави този глупак Велвит!

— Шапката ми! — задъхано рече мама. — Някой да ми намери шапката!

— Аз ще я намериш, госпожи Дарълс, не се тревожиш — изрева Спиро.

— Твърде обезпокоително, твърде обезпокоително! — каза Кралевски, който бе стиснал очи и бършеше челото си с кърпичка. — Прекалено войнствено е за малки момчета!

— Малки момчета ли? Малки дяволи са това, да опустеят дано! — извика сърдито Лари, като изтръскваше камъчета от косата си.

— Предчувствах, че ще се случи още нещо — намеси се зарадван Теодор, доволен, че славата на Корфу като място, където се забъркват каши, е достойно защитена.

— Явно използваша някакво взривно вещество — каза Лесли. — Не мога да разбера как полковник Велвит си го е позволил. По дяволите, много е опасно!

Малко по-късно стана ясно, че полковникът няма вина. След като подреди армията си доста несигурно и ги изпрати с маршова стъпка, той се върна на мястото, където стана касапницата, за да се извини на мама.

— Не мога да ви опиша колко съм съкрушен, госпожо Даръл! — каза той с насълзени очи. — Тия малки зверове са взели динамит от някой рибар. Уверявам ви, нямах никаква, съвсем никаква представа затова!

Имаше много жалък вид с прашната си униформа и смачканата шапка.

— О, не се безпокойте, полковник — каза мама, като поднесе с разтреперани ръце чаша коняк със сода към устата си. — Такова нещо може да се случи на всекиго.

— Такива неща се случват всеки ден в Англия — каза Лари. — Не минава и ден, без...

— Моля ви, заповядайте на обед у нас! — Мама прекъсна Лари и го погледна многозначително.

— Благодаря ви, мила госпожо, много сте любезна — каза полковникът. — Ще отида да се преоблека.

— Много ми беше интересно как реагираха зрителите — каза Теодор с доволството на учен. — Тези... как да се изразя... които бяха съборени.

— Трябва да им е станало много неприятно — рече Лесли.

— Не — гордо каза Теодор, — това е Корфу! Всички до един... хм... си помагаха да се изправят, изтупваха си взаимно дрехите и споделяха колко хубаво е била изпълнена сцената, колко... хм... е била реалистична. Явно, че и през ум не им мина, че бойскаутите не бива да разполагат с динамит.

— Да, ако човек живее достатъчно дълго на Корфу, спира да се учудва, на каквото и да е — каза убедено мама.

Накрая, след като прекарахме много време над вкусния обед в града и непрекъснато се мъчехме да убедим полковник Велвит, че вдигането на моста във въздуха е било най-забележителния номер в програмата, Спиро ни откара у дома в прохладната и мека като кадифе нощ. Забулените сови се викаха със своето „тойнк, тойнк!“ и гласовете им звънтяха като странни камбанки сред дърветата.

Белият прах се кълбеше подир автомобила и оставаше да виси в неподвижния въздух като летен облак, а гъстият като в катедрала мрак на маслиновите горички беше надупчен с трепкащите зелени огънчета на светулките. Прекарахме чудесен, макар и уморителен ден, а сега с радост се прибрахме у дома.

— Е — каза мама, като потисна прозявката си, докато вземаше газената си лампа и се готвеше да се качи по стълбите, — кралят си е крал, но утре мисля да се излеждам до пладне.

— О... — започна Лари виновно. — Не ти ли казах?

Мама се спря на средата на стълбите и го погледна. Лампата мъждукаше и сянката на мама върху бялата стена потрепваше и подскачаше.

— Какво да си ми казал? — попита го тя подозрително.

— Ами за краля — отвърна Лари. — Извинявай, не биваше да го забравям.

— Но какво, какво? — повтори мама, уплашила се не на шега.

— Ами аз го поканих на обед — каза Лари.

— Лари! Как си посмял! Ама наистина, съвсем неразумно от твоя... — започна мама, но се усети, че Лари се шегува с нея. Тогава се сепна и се изправи в цял ръст, който беше метър и половина.

— Не виждам нищо смешно — каза хладно тя. — Смешно щеше да бъде за краля, понеже в къщата има само яйца!

И с голямо достойнство, без да обръща внимание на нашия смях, мама отиде да си легне.

Седма глава

Пътеките на любовта

„Подкрепете ме с млинчета, разхладете ме с ябълки, защото съм ранена от любов.“

„Песен на песните“, 2:5

Беше едно от онези лета — чудо, когато земята съхнеше и се напукваше от жегата, която избелва дори небето и то става бледо на цвят, каквото е наесен, светло като незабравка, и сплесква морето, докато то заприличва на голямо синьо езеро, замряло и топло като току-що издоено мляко. Нощем се чуваше как подовете на стаите, капациите на прозорците и гредите се наместват и стенат, как скърцат в топлия въздух, който изпива и последните им сокове. Кръглият месец изгряваше като червен въглен и изпращаше лъчи от горещото, меко като кадифе небе, а сутрин слънцето напичаше и ставаше душно само десет минути след като се издигнеше. Нямаше вятър и топлината захлупваше като капак острова. В неподвижния въздух по хълмовете цветята и тревите веяха и умираха и оставаха само прежълтелите им като пчелен мед стъбълца, чупливи като дървени стърготини.

Дните бяха толкова горещи, че дори цикадите подраняваха със свирнята си и си отдъхваха след пладне, а земята беше толкова напечена, че не можеше да направиш и една крачка бос.

Местният животински свят възприемаше вилата като ред големи дървени пещери, които бяха може би с половин градус по-малко горещи от околните маслинови, портокалови и лимонови горички, затова животните ни връхлетяха. Отначало естествено обвиниха мене за внезапния наплив на всякакви създания, но накрая нашествието стана така неудържимо, че дори моите близки проумяха, че не е възможно аз да съм причината за чак толкова голямо количество разнообразни животински представители. Из къщата маршируваха полкове черни кърлежи, които тормозеха кучетата, като се събираха на такива пълчища по ушите и главите им, че приличаха на впити брънки от ризници и се откъсваха не по-лесно, отколкото впил се метал. Изпаднали в безизходица, мажехме главите и ушите на кучетата с газ и кърлежите се пускаха. Кучетата обаче, дълбоко засегнати, че се държим така с тях, се мъкнеха из цялата къща, разнасяха смрад на газ и ръсеха кърлежи в огромни количества. Лари предложи да закачим табела, която да гласи: „Опасно за живота! Леснозапалими кучета!“, защото, както той с право каза, ако човек драснеше клечка кибрит до някое от кучетата, цялата вила щеше да изгори в огъня като копа сено.

Газта ни донесе само временна отсрочка. Все повече и повече кърлежи влизаха с маршова стъпка в къщата и се стигна дотам, че нощем, както си лежиш в кревата, можеш да наблюдаваш маршируващите колони, които изписват странни фигури из стаята. За щастие кърлежите не нападнаха нас, хората, но продължиха да подлудяват кучетата. Обаче глутниците бълхи, решили да се заселят у дома, бяха друга работа.

Татарските им орди се появиха изведнъж, кой знае откъде, и нахлуха, преди да разберем какво става. Бяха навсякъде и както човек си вървеше из къщи, те скачаха по краката му и полазваха нагоре. Спалните се обезлюдиха, изнесохме креватите си на верандата и известно време спяхме навън.

Но бълхите не бяха най-неприятните, сравнени с други, също дребни обитатели на къщата. Мънички скорпиони, черни като абанос, плъзнаха из банята, където беше прохладно. Късно една нощ Лесли отишъл там, за да си измие зъбите, но имал глупостта да влезе бос и бил ужилен по палеца. Скорпионът бил голям само около сантиметър, но болките от ужилването на тези зверове надхвърлят многократно размерите им и минаха няколко дни, преди Лесли да може да стъпва. По-големите скорпиони предпочитаха да наобикалят кухнята, където съвсем нахално седяха по тавана, приличащи на уродливи летящи омари.

Щом се здрачеше и запалехме лампите, появяваха се хиляди насекоми: всевъзможни мушици — от бежовите на цвят дребосъци с крилца като рошави пера до големите ивичести сребристо — розови вечерници, чиито смъртоносни полети към светлината бяха в състояние да счупят тънките гърла на газените стъкла. Имаше и бръмбари: някои бяха черни, като в траур, други на весели ивици и петна, някои с къси и топчести пипала, други с дълги и тънки антени, напомнящи мустаците на мандарин. С тях пристигаше и гмеж от по-незначителни животински видове повечето толкова мънички, че невероятните им форми и окраски можеха да се видят само с лупа.

Разбира се, лично за мене това стълпотворение от насекоми беше повече от добре дошло. Всяка вечер се навъртах около лампите, приготвил колекционерските си кутии и шишета, и се състезавах с останалите хищници за по-отбрани екземпляри. Държах си очите отворени на четири, защото съперниците ми бяха много бързи. По тавана имаше гекони — белезникави, с розови кожи, с разперени лапи и изпъкнали очи, те дебнеха безкрайно старателно мушиците и бръмбарите. Редом с тях се поклащаха зелените телца на лицемерните богомолки с лица без брадички и с налудничав поглед в очите. Движеха се като зелени вампири със стройните си бодливи крака.

На равнището на пода трябваше да се справям с огромни шоколадови на цвят паяци, които приличаха на дългнести космати вълци. Те се спотайвах в сенките, откъдето изскачаха и грабваха някой екземпляр току под носа ми. Поощряваше ги помощта на дебелиите чесновици — жаби с красиви кожи, сякаш съшити от зелени и сребристо сиви парцалчета, които подскачаха и преглъщаха с широко отворени очи, изумени от изобилието на храна. Заедно с тях пъплеха и бързите, лукави и много можещи скрипи. Плоските им тела бяха дълги седем — осем сантиметра, с дебелината на молив, заобиколени като с ограда от ресните на дългите тънки крачка, завършващи с остър нокът. Когато скрипята мръднеше, потегляше и всеки чифт крачка — по ресните минаваше вълнообразно движение и членестоногото се плъзгаше безпрепятствено като камък върху лед. Тихи и неумолими, скрипите се нареждаха сред най-ловките и най-кръвожадни ловци.

Една вечер седях и търпеливо чаках да видя какво ще мога да добавя към колекцията си благодарение на запалените лампи. Беше още сравнително рано, така че повечето хищници, с изключение на мене и на няколко прилепа, още не се бяха появили.

Прилепите се стрелкаха нагоре-надолу по верандата като изплющавания на камшик и грабваха мушици и други вкусни лакомства на сантиметри от лампата, а от вятъра, който вдигаха крилата им, пламъкът игриво потрепваше. Постепенно бледозеленото като крилца на водно конче сияние на залеза угасна, щурците заизвиваха дългите си мелодични трели, в мрака на маслиновите горички засвяткаха студените фенерчета на

светулките, а голямата къща взе да скърца и пъшка, опалена от слънцето, и да се приготвя за сън.

Стената зад лампата вече беше осеяна с рой различни насекоми, които след неуспешни опити да се самоубият се държаха за нея докато се съвземат, та отново да посегнат на живота си. В долната част на стената от едва видима цепнатина в мазилката се измъкна един от най-дребните и най-дебели гекони, които бях виждал.

Сигурно току-що се беше излюпил, понеже на дължина не надхвърляше пет сантиметра, но явно краткото време, което бе прекарал на белия свят, не му бе попречило да се натъпче с храна — тялото и опашката му така се бяха заоблирили, че изглеждаше почти кръгъл. На лицето му беше изписана широка и свенлива усмивка, а огромните му тъмни очи гледаха учудено като очите на дете, видяло празнична трапеза. Преди да се намесе и да го спра, той тромаво се изкатери нагоре по стената и започна да се гощава с една златоочица. Много обичах тези създания със зелени дантелени крилца и огромни златистозелени очи, затова се ядосах.

Като преглътна последното късче от прозрачното крилце, новороденият гекон замря, прилепен към стената, и известно време потъна в размисъл, като само очите му сегиз-тогиз премигнаха. Нямах представа защо беше избрал златоочицата, която е с доста едро телце, след като от всички страни го заобикаляха разни дребни насекоми, а тях можеше да улови и изяде много по-лесно. Скоро обаче стана ясно, че този гекон е лакомник, чиито очи не се насищаха дори при пълен стомах. Понеже се беше излюпил от яйце, без да получи, както си му е редът, напътствия от майка си, геконът беше останал с твърдото, но погрешно впечатление, че всички насекоми стават за ядене и че колкото по-големи са те, толкова по-бързо ще утоли той глада си.

Изглежда, дори не му идваше на ум, че за създание с неговите размери някои насекоми представляват опасност. Подобно на първите мисионери, гущерът, погълнат от собствените си преживявания, изобщо не си помисли, че някой може да погледне и на него като на храна.

Като пренебрегна сборището от дребни и несъмнено ядовити мушици, накацали наблизко, геконът издебна една огромна, тлъста и космата дъбова лизиокампа, чието тяло бе почти колкото собственото му. Не беше пресметнал обаче движението си, защото едва се докопа до едното крило на насекомото, пеперудата излетя и кафявите ѝ крила се разтвориха с такава сила, че без малко щеше да откъсне гекона от стената и да го вдигне във въздуха. Гущерът не се смути изобщо, а се насочи към един житен бегач, голям колкото него. Въобще не би могъл да нагълта такава твърдо и бодливо чудовище, но това не му мина през ума. Твърдото и гладко тяло на бръмбара обаче се изплъзна на гекона и житният бегач тупна на пода.

Геконът тъкмо си правеше отново кратка почивка, докато оглеждаше бойното поле, когато отривисто изпърхаха крила — на верандата долетя огромна богомолка и кацна на десетина сантиметра от гущера. Прибра крилата си с шум, който наподобяваше смачкване на цигарена хартия, и с коварно протегнати като за молитва предни крака се огледа с безумен поглед, като въртеше глава, за да не изпусне някое от насекомите, събрали се, за да я облагодетелстват.

Веднага стана ясно, че геконът за пръв път вижда богомолка и въобще не знае каква смъртна опасност представляват тези насекоми. Той явно смяташе богомолката за огромно зелено ястие, за каквото си беше мечтал, но никога не се бе надявал да го опита. Без много да му мисли и без да обръща внимание, че богомолката е пет пъти по-голяма от него, геконът се зае да я дебне. Междувременно богомолката си бе набелязала една педомерка и се примъкваше към нея на мършавите си като на стара мома крака. От време на време спираше и се поклащаше — олицетворение на злото. Геконът, обзет от мрачна решителност, я следваше буквално по петите със сведена глава, като спираше едновременно с нея и размахваше смешната си къса и дебела опашка като развълнувано кутре.

Богомолката стигна до нищо неподозиращата пеперуда, спря се и се заклати, а след това светкавично посегна с предните си крачка и я сграбчи. Педомерката, която бе доста едра, започна да пърха с крила като обезумяла и богомолката трябваше да употреби цялата сила на жестоко бодливите си крака, за да я задържи. Докато богомолката нескопосно жонглираше с пеперудата, геконът, който въртя опашка, докато изпадна в бяс, предприе нападението си. Хвърли се напред и се вкопчи като булдог в крилата на богомолката. Хищното насекомо бе заето да премята с бодливите си крака пеперудата и внезапното нападение в гръб го извади от равновесие. Тупна на земята, понесло със себе си и пеперудата, и гекона. Когато богомолката падна, геконът не се пусна открилата ѝ. Тогава тя се отказа от пеперудата, която вече беше полумъртва, така че освободи краката си, по които има остри като рапири зъбчета, за да се бие с гекона.

Тъкмо бях решил, че точно сега е моментът да се намеся и да добавя към зверилника си и богомолката, и гекона, когато на арената се появи ново действащо лице. Една скрипя се плъзна откъм сянката на лозата — представляваше килим от мърдащи се крака, който плавно и целенасочено се носи към умиращата пеперуда.

Стигна до нея, обгърна тялото ѝ, след което впи челюсти в мекото коремче. Гледах, без да мога да откъсна очи. Богомолката, превита почти одве, удряше с бодливите си остри като игли крачка гекона, който, опулен от възлнение, се държеше здраво, макар че едрият му противник го лашкаше насам-натам. Междувременно стоножката се увери, че не може да помръдне

пеперудата, отпусна се върху ѝ като драперия и се зае да изсмуква жизнените ѝ сокове.

Точно тогава се появи Търиза Олив Агнес Дирдри, накратко — Дирдри. Тя беше едната от двете грамадни крастави жаби*, които бях намерил, бях опитомил сравнително лесно и бях настанил в мъничката, заобиколена със зид градина под верандата. Там жабите водеха праведен живот сред здравеца под мандариновите дръвчета и щом запалехме лампите, смело идваха на верандата, за да вземат своя пай от света на насекомите.

[* Размерите им достигат до 15–20 см. — Б.пр.]

Така бях погълнат от необичайната борба между двете двойки животни, че бях забравил напълно Дирдри, и когато тя се появи на сцената, ме завари неподготвен, легнал по корем на петнайсетина сантиметра от бойното поле. Без дори да подозирам, жабата бе наблюдавала схватката изпод един стол. Сега тя тежко заподскача, спря за миг и после, преди да предприема каквото и да е, направи дълъг и целенасочен скок напред — така, както е характерно за жабите, отвори своята паст и като си помогна с езика, пъхна и скрипята, и пеперудата в ненаситното си гърло. Спря се, преглътна и за миг притвори големите си очи, след което рязко се обърна наляво и светкавично лапна богомолката и гекона. Между дебелите ѝ устни увисна опашката на гекона, която се гърчеше като червей, но след малко Дирдри напъха и нея вътре, помагайки си по жабешки с предните крака.

Бях чел, че всяко живо същество служи за храна на друго живо същество, бях чел и за естествения подбор, но сега ми се стори, че нещата отиват твърде далече.

Всичко друго да оставех настрана, яд ме беше на Дирдри, че провали една истински вълнуваща драма. И за да не се набърка в още нещо, отнесох я в градинката, където живееше със съпруга си Терънс Оливър Албърт Дик, и я сложих под едно каменно корито, обрасло с невени. Реших, че и без друго погълнатото от нея ѝ стига за една вечер.

И така къщата приличаше на препечена бисквита, а вътре бе горещо като в пещ и гъмжеше от гадинки. И тъкмо в тази къща пристигна Ейдриън Фортескю Смит. Той беше съученик на Лесли, който ни гостува в Англия през една ваканция и като последствие се влюби дълбоко и безвъзвратно в Марго (за нейна голяма досада).

Всички се бяхме пръснали по верандата и четяхме пощата, която се получаваше два пъти в месеца, когато мама ни съобщи вестта за предстоящото пристигане на Ейдриън.

— Много се радвам — каза тя. — Наистина.

Всички замряхме и я погледнахме, изпълнени с подозрение.

— На какво се радваш много? — попита Лари.

— Току-що получих писмо от госпожа Фортескю Смит — каза мама.

— Не виждам никакъв повод за радост в това каза Лари.

— Какво ѝ е притрябвало на тая чума? — попита Лесли.

— Лесли, миличък, не бива да я наричаш чума — направи му забележка мама. — Спомни си колко любезно се държеше тя с теб.

Лесли презрително изсумтя.

— И все пак какво ѝ е притрябвало?

— Пише ми, че Ейдриън е предприел пътуване из Европа и пита може ли да ни посети в Корфу и да поостане малко.

— А, добре — каза Лесли. — Хубаво ще е Ейдриън да ни погостува.

— Да, той е добро момче — великодушно се съгласи Лари.

— Нали! — въодушеви се мама. — Толкова възпитано се държи.

— Аз пък не се радвам, че ще дойде — намеси се Марго. — Ейдриън е един от най-големите досадници, които познавам. Започвам да се прозявам само като го погледна. Не можеш ли да пишеш, че нямаме къде да го приемем, мамо?

— Но аз си мислех, че Ейдриън ти е приятен — учуди се мама. — Доколкото си спомням, той поне те харесва.

— Там е работата. Противно ще ми е да се мотае тук и да му текат лигите като на разгонен спаниел.

Мама оправи очилата си и погледна Марго.

— Миличка, струва ми се, че нямаш право да говориш така за Ейдриън, чудя се откъде научаваш подобни изрази. Сигурна съм, че преувеличаваш. Никога не съм забелязала да изглежда като... като... като това, дето го каза. Според мен се държи съвсем прилично.

— Разбира се! — войнствено се обади Лесли. — Марго си измисля. Въобразява си, че всички мъже тичат подире ѝ.

— Не е вярно! — възмути се Марго. — Просто Ейдриън не ми харесва. Много е лигав. Всеки път, когато го погледне човек, от устата му капе слюнка.

— Никога не му е капала слюнка от устата!

— Непрекъснато му текат лиги и пръска слюнка, непрекъснато!

— И аз не съм забелязвала да му текат лиги — каза мама. — Пък и така да е, не мога да му откажа да ни гостува само защото му текат лиги, Марго. Не прекалявай.

— Той е приятел на Лес. Него да плюе.

— Ейдриън не плюе. Никога не е плюел!

— Е — каза мама с чувството, че ще разреши въпроса, — тук Ейдриън ще бъде толкова зает, че според мен няма да му остане време да плюе.

Две седмици по-късно Ейдриън пристигна — прегладнял и изтощен, изминал почти без пари пътя от Хале до Гърция с велосипеда си, който се отказал от неравното сражение и се разпаднал на части в Бриндизи. Първите няколко дни го виждахме малко, понеже мама го караше да си ляга рано, да спи до късно и му сипваше допълнително от всяко ядене. Когато най-после се появи за по-дълго, наблюдавах го внимателно, за да забележа кога ще започне да пуска лиги, защото каквито и интересни приятели да ни бяха гостували, никой от тях не беше пускал лиги и аз очаквах нетърпеливо да видя това явление. Но като оставим настрана факта, че Ейдриън почервеняваше всеки път, когато в стаята влезеше Марго, и че я зяпваше с леко отворена уста (честността изисква да призная, че така той наистина приличаше на спаниел), младежът не прояви други странности. Имаше прекомерно къдрава коса, големи и кротки зелени очи, а благодарение на хормоните си току-що се беше сдобил с тънички мустаци, с които изключително много се гордееше. Беше донесъл като подарък за Марго една плоча с песен, която явно смяташе равностойна на Шекспиров сонет, изпълнен с музикален съпровод. Песента се наричаше „В кръчмата на Смоуки Джо“ и ние всички я намразихме до смърт, защото Ейдриън смяташе деня си за приключен само ако пуснеше тази какофония поне двайсет пъти.

— Мили Боже! — простена Лари една сутрин на закуска, когато чу стърженето на плочата. — И сега ли, и по това време ли?! „В кръчмата на Смоуки Джо в Хавана... дан-дан! — чу се откъм грамофона носовият теноров глас, — където се отбих да пийна нещо... дан-дан!“

— Не издържам повече! Защо не пусне друга плоча? — проплака Марго...

— Недей, миличка. На него песента му харесва — опита се да я успокои мама.

— И е купил плочата за тебе — каза Лесли. — Това е твой подарък, да му се не види дано. Ти трябва да му кажеш да престане.

— Не, не бива да го прави, миличък — рече мама. — В крайна сметка Ейдриън ни е гост.

— Каква връзка има между двете неща? — сопна се Лари. — Ако той няма слух, трябва ли всички да страдаме? Плочата е на Марго. Тя да се оправя.

— Вижда ми се много неучтиво — разтревожи се мама. — Нали я е донесъл като подарък, сигурно си мисли, че ни харесва.

— Не се съмнявам, но ми е трудно да повярвам, че може да съществува такова бездънно невежество — каза Лари. — Знаеш ли, че вчера свали от грамофона Петата симфония на Бетовен по средата на записа, за да пусне крясъците на тоя кастрат! Казвам ти, това момче има културата на хуна Атила!

— Тихо, миличък, да не те чуе! — каза мама.

— При тая дандания? Ще чуе само ако му се говори с рупор!

Ейдриън, без да подозира колко е обезпокоено семейството, сега се присъедини към певица и се получи дует. И тъй като собственият му глас беше носов тенор, забележително приличащ на гласа на изпълнителя, получи се доста ужасен резултат.

„... съзрях девойката с карминените устни... дан-дан! Сърцето ми се приизпълни с чувства... дан-дан! От нашата внезапна първа среща... дан-дан! О, мама Инес! О, мама Инес! О, мама Инес, мама Инес!“ — чуруликаше Ейдриън горе-долу в унисон с грамофона.

— Боже, ти, който си на небесата! — избухна Лари. — Това минава всички граници! Марго, иди да му кажеш!

— Моля те, бъди внимателна, миличка — обади се мама. — Не ми се иска да го наскърбяваме.

— А на мене тъкмо това ми се иска — заяви Лари.

— Зная какво да направя — сети се Марго. — Ще му кажа, че мама има главоболие.

— Това ни дава време само да си отдъхнем малко — изтъкна Лари.

— Марго ще му каже, че мама има главоболие, а пък аз ще скрия иглата на грамофона — предложи победоносно Лесли.

— О, прекрасно хрумване! — възкликна мама, зарадвана, че се е намерило разрешение, без да трябва да наскърбяваме Ейдриън.

Ейдриън беше леко озадачен от изчезването на иглата и от факта, че всички бяха напълно сигурни, че в Корфу не могат да се купят игли за грамофон.

Но макар да нямаше глас, той беше успял поне да запомни мелодията, затова по цял ден си тананикаше „В кръчмата на Смоуки Джо“ и ефектът беше като шум от разтревожен кошер пчели, които изпълняват тенорова партия.

Дните минаваха, а възхищението му от Марго, изглежда, не стихваше. Нещо повече, като че се засилваше, а по този начин нарастваше и раздразнението на Марго.

Започна да ми става жал за Ейдриън, защото каквото и да правеше, все нищо не излизаше. Понеже Марго каза, че с тия мустаци прилича на долнопробен бръснар, той се обръсна и тя веднага заяви, че мустаците са признак на мъжественост. Нещо повече, тя разправяше недвусмислено наляво и надясно, че предпочита местните селянчета пред всякакъв английски внос.

— Толкова са красиви и мили — каза тя и Ейдриън видимо се натъжи. — Толкова хубаво пеят, всички до един. Толкова са възпитани. Свирят на китара. Винаги бих ги предпочела пред един англичанин. Имат особен чарк.

— Да не искаш да кажеш „чар“? — попита Лари.

— Все едно — продължи Марго, без да му обръща внимание. — Това наричам аз мъже, а не разни превзети и лигави мухльовци!

— Марго, миличка — каза мама, като нервно погледна оскърбения Ейдриън, — не мисля, че е много любезно от твоя страна.

— Нямам намерение да се държа любезно — каза Марго. — Жестокостта в голяма степен всъщност представлява любезност, стига да е в подходящ вид.

И като ни остави да си блъскаме главите над тази дълбока философска мисъл, Марго излезе да се срещне с последното си завоевание — един почернял като негър рибар с буйни мустаци. По всичко си личеше, че Ейдриън е покрусен, затова единодушно се съгласихме, че трябва да се опитаме да разсеем обзелото го отчаяние.

— Не обръщай внимание на Марго, скъпи Ейдриън — каза мама в желанието си да го утеши. — Тя не мисли това, което говори. Нали разбираш, голям инат е. Вземи си още една праскова.

— Голяма тъпачка — рече Лесли. — Знаех си.

— Не виждам как бих могъл да заприличам на селските момчета — замисли се Ейдриън над това затруднение. — Дали да не взема да свиря на китара?

— Не, не, не го прави! — побърза да каже Лари. — Съвсем излишно е. Защо не опиташ нещо по-просто? Да речем, да дъвчеш чесън.

— Чесън ли? — попита учуден Ейдриън. — Марго обича ли миризмата на чесън?

— Положително — отвърна Лари. — Нали я чу какво каза за особения чар, който излъчват тези момчета? Е, кое е първото нещо, което усещаш да излъчват, когато ги доближиш? Миризмата на чесън!

Ейдриън явно бе поразен от логиката на това съждение и погълна огромно количество чесън, но впоследствие единственото, което чу от Марго,

притиснала кърпичка към носа си, беше, че вони като местния автобус в пазарен ден.

Ейдриън ми изглеждаше много приятен човек беше кротък, любезен и винаги готов да свърши това, за което го помолеха. Смятах за свой дълг да му помогна някак, но освен хрумването да заключа Марго в спалнята му (което отхвърлих като неподходящо, защото мама нямаше да го одобри), не успях да измисля нищо разумно.

Реших да обсъдя въпроса с господин Кралевски, който може би щеше да предложи някакъв изход. Когато прекъснахме уроците си, за да прием кафе, аз му разказах за несполучливите опити на Ейдриън да спечели Марго, с което постигнах един добре дошъл и за двама ни отдих от неразгадаемите тайни около квадрата на хипотенузата.

— Аха! — каза Кралевски. — Пътеките на любовта никога не са равни. Човек се изкушава да си зададе въпроса дали всъщност животът нямаше да бъде малко скучен, ако до целта винаги се стигаше по равен път.

Не проявявах особен интерес към философските отклонения на моя учител, но учтиво замълчах. Господин Кралевски посегна изящно с красивите си, добре гледани ръце, взе си бисквита, подържа я малко над чашата с кафе и преди да я пхне в устата си, кръсти я в кафявата течност. Задъвка методично със затворени очи. — Според мен — каза накрая той, — този млад Лохинвар твърде много се престаравя.

Казах, че Ейдриън е англичанин, но все пак защо човек да не се престаравя? Нали ако не се престаравя, не би постигнал нищо?

— Ах — надменно каза Кралевски, — при сърдечните въпроси нещата стоят другояче. Понякога безразличието върши чудеса.

Той събра върховете на пръстите си и унесено втренчи поглед в тавана. Веднага ми стана ясно, че както обикновено предстои да даде път на фантазията си с някоя история, където участва любимият му митичен герой — „една дама“.

— Спомням си, че веднъж силно се увлякох по една дама — започна Кралевски. — Това да си остане между нас, разбира се.

Кимнах и си взех още една бисквита. Често историите на Кралевски доста се проточваха.

— Дамата беше толкова красива и с такива достойнства, че всички мъже, търсещи подходяща партия за женитба, се въртяха около нея като... като... както пчели налитат на мед — каза Кралевски, явно доволен от своето сравнение. — От мига, когато я съзрях, усетих, че се влюбвам дълбоко, безвъзвратно и безутешно, и чувствах, че до известна степен тя споделя отношението ми.

Той отпи от кафето, за да накваси гърлото си, а после сплете пръсти и се наведе напред върху масата. Ноздрите му се бяха разширили, а големите му тъжни очи гледаха напрегнато.

— Преследвах я безразсъдно като... като куче, тръгнало по следа, но тя оставаше студена и безразлична към предложенията ми. Дори се подиграваше на любовта, в която я уверявах.

Кралевски замълча, с очи пълни със сълзи, и шумно издуха носа си.

— Нямам думи да ти опиша страданията, през които преминах, силните терзания на ревността, безсънните мъчителни нощи. Отслабнах с двайсет и четири килограма, приятелите ми започнаха да се тревожат и разбира се, всички се опитваха да ме убедят, че въпросната дама не е достойна да се погубвам заради нея. Всички ми го казваха, освен... освен един опитен светски човек, който, струва ми се, също беше преживял любовни вълнения на няколко пъти, единия път много далече, в Булукистан. Той ми каза, че се престарavam пред дамата, че докато ѝ свалям звезди от небето, тя като всички жени ще изпитва отегчение, защото е успяла. Обаче, ако се покажех леко безразличен, охо! Работата би станала съвсем друга. Така твърдеше приятелят ми.

И Кралевски ме погледна доволно, като кимаше многозначително. Наля си още кафе.

Попитах го дали се е показал безразличен.

— А как иначе? — каза Кралевски. — Нито миг не изпуснах. Качих се на един кораб, заминаващ за Китай.

Помислих си, че това е чудесно: усещах, че никоя жена не може да претендира, че си неин роб, ако изведнъж се качиш на кораб и заминеш за Китай. Китай е достатъчно далече, така че и най-суетната жена не би си помислила такова нещо. Нетърпеливо попитах господин Кралевски какво е станало, когато се завърнал от пътуването.

— Научих, че се е омъжила — каза ми Кралевски доста стеснително, защото му беше ясно, че историята не е достигнала своята кулминация, тъкмо обратното. — Някои жени, както знаеш, са капризни и припрени — сподели той. — Обаче аз успях да се видя с нея за малко насаме и тя ми обясни всичко.

Целият превърнат в слух, очаквах какво ще последва.

— Тя ми каза — продължи Кралевски, — че си е помислила, че никога няма да се завърна, че съм станал лама*, и затова се омъжила. Да, милата ми тя, щяла е да ме изчака, но не е знаела и съсипана от скръб, се омъжила за първия кандидат, който се появил. Ако бях преценил и бях предприел едно по-кратко пътуване, сега тя щеше да е моя.

[* Будистки свещеник. — Б.пр.]

И Кралевски шумно издуха носа си с нещастно изражение на лицето. Замислих се върху историята, но не можах да открия никакви ясни указания как да се помогне на Ейдриън. Дали пък да не му предложех да вземе лодката ми „Тумбел-Нехранимайски“, за да отплава с нея за Албания? Имаше опасност да изгубя скъпоценната си лодка, пък и не смятах, че Ейдриън е достатъчно силен, за да стигне с гребане до там. Съгласен бях с Кралевски, че Ейдриън се престарава, но като знаех колко капризна е сестра ми, реших, че ще приеме изчезването на ухажора си от острова по-скоро с радост, отколкото с отчаяние. Главното затруднение на Ейдриън се състоеше в това, че никога не можеше да остане насаме с Марго. Реших, че ще трябва да взема работата в свои ръце, ако искам да бъде постигнат някакъв успех.

Най-напред той трябваше да престане да върви по петите на Марго като кученце, трябваше да се престори на безразличен и затова го подмавих да ме придружава, когато излизах да проучвам околността. Лесно го постигнах. Марго, като средство за самозащита, ставаше на зазоряване и изчезваше от вилата, преди да се появи Ейдриън, така че той нямаше особени занимания. Мама се опита да го привлече в кухнята, но след като Ейдриън забрави отворена вратата на хладилния сандък и половината продукти се размразиха, след като подпали тиган, пълен с мазнина, и превърна една чудесна агнешка плешка в някакво подобие на пастърма, и в добавка изпусна пет — шест яйца на пода, мама веднага подкрепи предложението ми да вземам Ейдриън с мене.

Открих, че Ейдриън е прекрасен другар, като се има предвид, че беше отрасъл в град.

Никога не се оплакваше, търпеливо и непрекословно изпълняваше кратките ми указания „Дръж това!“ или „Не мърдай — ще те ухапе!“ и явно проявяваше искрен интерес към животните, които търсех.

Както господин Кралевски беше предвидил, Марго се озадачи от внезапното отсъствие на Ейдриън. Макар да не обръщаше внимание на ухажванията му, липсата им по странен начин засегна честолюбието ѝ. Поиска да разбере какво правим двамата с Ейдриън по цял ден. Отговорих ѝ доста хладно, че Ейдриън ми помага в зоологическите проучвания. Нещо повече, казах ѝ аз, той се проявява много добре и ако това продължава, до края на лятото без всякакво колебание ще го обявя за съвсем компетентен биолог.

— Чудя се как можеш да обикаляш с толкова досаден човек — каза Марго. — Струва ми се невероятно скучен.

Отвърнах, че каквото повикало, такова се обадило, защото и Ейдриън е споделил с мене, че Марго му се вижда малко скучна.

— Нима?! — избухна тя. — Как се осмелява той да говори такова нещо, как се осмелява?!

Е, философски обясних аз, Марго сама си е виновна. В края на краищата всеки би решил, че тя е малко скучна, след като никога не отива да поплува заедно с него или да се поразходи и винаги се държи грубиянски.

— Не се държа грубиянски — обиди се Марго. — Просто говоря истината. Щом му се разхожда, ще го заведе на разходка. Скучна съм била, а? Толкова се зарадвах на успеха, който постигнаха кроежите ми, че пренебрегнах един важен факт: когато засегнеха Марго, тя, както и останалите членове на семейството, се превръщаше в сериозен враг.

Тази вечер тя се държа неочаквано мило и любезно с Ейдриън, така че всички, с изключение на жертвата бяха изумени и обезпокоени.

Марго ловко извъртя разговора, стана дума за разходки и тогава тя каза, че от престоя на Ейдриън е останало малко време, което все повече намалява, поради което е задължително той да разгледа Корфу. А има ли по-добър начин за това от разходките?

Ейдриън отговори заеквайки, че няма, че наистина така най-хубаво може да се разгледа една страна.

— Имам намерение да отида на разходка вдругиден — небрежно подхвърли Марго. — На прекрасна разходка. Жалко, че си толкова зает с Джери, иначе можеше да ме придружиш.

— О, бъди спокойна. Джери ще се оправи и сам — каза Ейдриън с тон, който аз лично възприех като коравосърдечно и грубо безразличие към мене. — С удоволствие ще дойда!

— Чудесно! — пропя Марго. — Сигурна съм, че ще ти хареса, ще отидем на едно от най-хубавите места в околността.

— Къде? — полюбопитства Лесли.

— До Лиападес — небрежно каза Марго. — Цяла вечност не съм ходила там.

— До Лиападес ли? — повтори Лесли. — И то на разходка? Та Лиападес е чак в другия край на острова. Ще ви бъдат необходими часове!

— Е, имам предвид да направим излет за цял ден — каза Марго. И добави надменно: — Разбира се, ако Ейдриън няма нищо против.

Виждаше се, че Ейдриън нямаше да има нищо против дори ако Марго беше предложила да плуват под вода до Италия, облечени в доспехи.

Обадих се, че бих искал да ги придружа, понеже разходката обещава да бъде интересна от зоологическа гледна точка. Марго ми хвърли убийствен поглед.

— Само че, ако дойдеш, ще трябва да се държиш прилично — каза загадъчно тя.

От само себе си се разбира, че предстоящата разходка и любезната покана на Марго бяха завладели напълно мислите на Ейдриън, но за себе си аз изпитвах някои съмнения. Изтъкнах, че Лиападес е много далече, а дните са прекалено горещи, но Ейдриън каза, че това няма никакво значение за него. Мислено се питах дали Ейдриън, след като е с толкова крехка физика, ще издържи докрай, но ако му кажех, щях да го обидя. В пет часа сутринта на уречения ден ние се събрахме на верандата.

Ейдриън си беше сложил грамадни подковани обуца, кой знае откъде взети, и беше облечен с дълги панталони и дебела памучна фланела. Когато се осмелих да изтъкна, че тоалетът му не е подходящ, за да прекоси пеша острова, след като температурата надхвърля четирийсет градуса на сянка, за мое учудване Марго не се съгласи с мене.

Каза, че облеклото на Ейдриън е напълно подходящо за дълъг път пеша и че тя самата се е погрижила да го избере. Фактът, че Марго беше по тъничък бански костюм и сандали, а аз — по къси панталони и лека ризка, не го разколеба. Марго носеше на гръб огромна раница, където смятах, че е сложила нещата за ядене и пиене, а в ръка стискаше здрава тояга. Аз бях взел колекционерската си торба и сака за пеперуди.

В този вид потеглихме. Според мене Марго наложи неразумно бърз ход. След много кратко време Ейдриън започна да се поти обилно и лицето му почервения. Независимо от протестите ми, Марго гледаше да вървим на открито и пренебрегваше сенчестите маслинови горички. Накрая взех да се движа редом с тях, но отдалечен на неколкостотин метра в сянката на дърветата. Ейдриън, от страх да не бъде обвинен, че е кекав, упорито следваше Марго по петите. Четири часа по-късно той вече накуцваше, сивата му фланела беше потъмняла от пот, а лицето му бе придобило болезнен морав цвят. Тъкмо тогава Марго попита:

— Искаш ли да си починеш?

— По-скоро да пийна нещо — отвърна Ейдриън и изхриптя като дърдавец.

Казах, че според мене идеята е чудесна. Тогава Марго спря и седна наред пътя под жаркото слънце върху една нажежена до червено скала, където би се опекар и волски впряг. Започна да се рови скришом в раницата и

измъкна три малки шишета газоза — газираната и изключително сладка тамошна лимонада.

— Заповядайте — каза тя и ни подаде по едно шише. — Това ще ви освежи.

Освен че беше газирана и прекалено сладка, лимонадата беше и топла, така че не помогна — вместо да утоли, увеличи жаждата ни.

Към пладне вече се виждаше другият край на острова. Тази вест донесе искрица надежда в загубилите блясъка си Ейдриънови очи. Стигнем ли морето, можем да си отдъхнем и да поплуваме, каза Марго. Добрахме се до пустинния плаж и се промъкнахме през лабиринта от грамадни червени и кафяви скали, разхвърляни по брега като катурнати паметници от гробище на великани. Ейдриън се хвърли в сянката на една огромна канара, която сякаш имаше коса, защото отгоре ѝ растяха миртови храсти и мъничък кедър, отворил чадъра си, и бързо смъкна фланелата и обувката. Забелязахме, че ходилата му са със същия обезпокоително червен цвят, който има лицето му, и са покрити с мехури.

Марго му предложи да накисне краката си в някоя локва сред скалите, за да се стегнат мехурите, и Ейдриън го стори, докато ние отидохме да плуваме. Значително освежени, клекнахме на сянка под скалите и аз си помислих колко добре ще ни дойде да хапнем и да пийнем нещо.

— Няма какво — каза Марго.

За миг настъпи поразителна тишина.

— Как така? — попита Ейдриън. — А какво носиш в раницата?

— О, там си нося нещата за плаж — каза Марго. — Реших да не вземам никаква храна, защото ще ми тежи в тая жега, пък и ако тръгнем скоро, ще се приберем навреме за вечеря.

— А няма ли нещо за пиене? — попита Ейдриън с прегракнал глас. — Само тези лимонади ли носеше?

— Разбира се, че няма! — раздразнено му отговори Марго. — Взех три лимонади. Падна се по една на всеки, нали? Шишетата ужасно тежат. И въобще не разбирам защо вдигаш такъв шум, и без това ядеш прекалено много. Няма да ти навреди да си направяш почивка. Ще се отдуеш малко.

За пръв и последен път видях Ейдриън почти изгубил самообладанието си.

— Нямам нужда да се отдувам, каквото и да значи това — сръза я той. — А дори и да имах, нямаше да тръгна да го върша на другия край на острова.

— Там ти е грешката, много си превзет — изсумтя презрително Марго.
— Заведе те човек на разходчица, а ти почваш да хленчиш за храна и вино.
Иска ти се непрекъснато да живееш в лоното на разкоша.

— Мисля, че чаша вино на ден не е разкош, а необходимост — каза Ейдриън.

Спорът им ми се видя безсмислен, затова взех трите празни лимонадени шишета и тръгнах надолу по брега, защото знаех, че на около километър има малко изворче.

Когато стигнах до него, заварих там да клечи един мъж, който обядваше. Лицето му беше мургаво, с дълбоко прорязани бръчки и обрулено от вятъра. Имаше буйни черни мустаци. Беше обут с дебели вълнени чорапи, каквито носят селяните при работа на полето, а редом бе оставил късата си мотика с широко острие.

— Калимера! — поздрави ме той, без да си личи да е изненадан, и любезно посочи с ръка извора, сякаш беше негова собственост.

Отговорих на поздрава му, легнах ничком върху килимчето от зелен мъх, роден от влагата, и наведох лицето си към бистрата струйка, която пулсираше като сърце изпод папратите, наричани богородичен косъм. Пих дълго и жадно — не си спомнях вода, която толкова да ми се е услаждала. Намокрих главата и врата си, след което седнах и облекчено въздъхнах.

— Бива я водата — рече мъжът. — Сладка е, нали? Като плод.

Съгласих се, че водата е много вкусна, и взех да мия шишетата, за да ги напълня.

— Горест има извор — каза човекът и посочи стръмния склон. — Обаче водата там горчи като език на вдовица, а тук е сладка и приятна. Чужденче ли си?

Отговорих на въпросите му, докато пълнех шишетата, но умът ми бе другаде. Наблизо бяха остатъците от обедата му: половин царевична питка, жълта като иглика, няколко големи и тлъсти глави чесън и шепа едри сбръчкани маслини, черни като хлебарки. Само като ги зърнах, устата ми се напълни със слюнка и веднага си дадох сметка, че съм на крак от зори, а не съм сложил и залък в уста. Накрая човекът забеляза погледите, които хвърлях към хранителните му припаси, и с характерната за селяните щедрост извади чекията си.

— Хляб... Хляб ли искаш? — попита ме той.

Отговорих, че много ми се иска да хапна от питката, но за беда не съм сам, а с още двама души. Сестра ми и съпругът ѝ, излъгах аз, са на скалите и също са гладни.

Мъжът затвори чекията, събра остатъците от своя обед и ми ги подаде.

— Занеси им ги — засмя се той. — Аз се нахраних, а заради доброто име на Корфу не може едни чужденци да останат гладни.

Разсипах се от благодарности, увих чесъна и маслините в носната си кърпа, взех хляба и шишетата под мишница, и потеглих.

— На добър час! — извика подире ми мъжът. — И стойте далече от дърветата, по-късно ще има буря!

Вдигнах поглед към ослепително бляскавото синьо небе и си помислих, че човекът греши, но си замълчах.

Когато се завърнах, заварих начумерения Ейдриън да кисне нозете си в локва сред скалите, а Марго правеше слънчеви бани на една канара и фалшиво си тананикаше. Приветстваха с голяма радост храната и водата и се нахвърлиха върху нея — чупеха късове от златистата питка и гълтаха маслините и чесъна като изгладнели вълци.

— Видяхте ли — каза весело Марго, когато свършихме, като че тя бе изнамерила провизиите. — Добре стана. А сега сигурно е време да тръгваме.

Веднага се появи пречка: нозете на Ейдриън, блажено разхладени от водата, се бяха подули и се наложи двамата с Марго да обединим усилията си, за да го обуем.

Успяхме да му нахлузим обущата, но и тогава Ейдриън можеше да се движи съвсем бавно и мъчително, накуцвайки като престаряла костенурка.

— Докога ще се влачиш така! — извика раздразнено Марго, след като бяхме извървели около два километра, а Ейдриън се мъкнеше подире ни.

— Не мога по-бързо. Ужасно ме болят краката! — с нещастен глас каза Ейдриън.

Макар да го уверявахме, че ще изгори, той съблече фланелата си и изложи млечнобялата си кожа на природните стихии. Бяхме стигнали на три-четири километра от вилата, когато предсказанието на селянина за бурята се сбъдна.

Летните бури се излюпваха в гнездото от кълбести облаци сред албанските планини и профучаваха през Корфу като горещ и метежен вятър, като въздух, лъхнал от фурна.

Вятърът ни връхлетя — щипеше кожата и заслепяваше с прах и отскубнати листа очите ни. Маслиновата шума промени цвета си от зелен в сребрист, така както ято риби проблясва, когато смени посоката си. Вятърът с рев си проправяше път през милионите листа като величава вълна, която се разбива на брега. Неочаквано, като с магическа пръчка синьото небе се изпъстри с тънморави облаци, които се раздираха от копията на светло

лилавите светкавици. Горещият свиреп вятър задуха още по-силно, из маслиновите горички се чу съсък, сякаш се мятеше някакъв огромен и невидим хищник. След това заваля — дъждът се изсипа от небето на струи, които удряха болезнено, като изстреляни с прашка камъни. За фон на всичко това служеше гръмотевицата, която вилнееше и властваше на небето — тътнеше и ръмжеше над устремените в бяг облаци, сякаш се сблъскваха милиони звезди, ставаха на прах и като лавина падаха в космоса.

Това беше една от най-хубавите бури, на които бяхме присъствали, и двамата с Марго направо ѝ се наслаждавахме — след жегата и мъртвилото, плющиящият дъжд и шумът ни се виждаха ободрителни. Ейдриън не споделяше нашето мнение — оказа се, че е от ония нещастници, които се плашат от светкавици. Бурята му изглеждаше чудовищно страшна. Опитавме се да го разсеем с песни, но гръмотевиците бяха толкова силни, че той не ни чуваше. Мрачно продължихме напред и най-после през клоните на унилите, облени с дъжд маслинови горички се мярнаха приветливите светлинки на вилата. Щом стигнахме там, и Ейдриън, полужив, полумъртъв, прекрачи прага, в хола се появи мама.

— Къде се забавихте, деца? Вече бях започнала да се безпокоя — каза тя, след което погледът ѝ се спря на Ейдриън. — Боже милостиви, Ейдриън, миличък, какво ти има?

Питаше с пълно право, защото тези части от Ейдриъновата анатомия, които не бяха аленочервени от слънчевото изгаряне, имаха любопитни синьо-зелени оттенъци.

Ейдриън едва се помръдваше и зъбите му тракаха толкова силно, че не можеше да говори. Като ту му се караше, ту го съжаляваше, мама бързо го прати в леглото, където той остана следващите няколко дни — с лек слънчев удар, тежка настинка и възпалени крака.

— Честна дума, Марго, понякога наистина ме ядосваш — каза мама. — Знаеш, че Ейдриън е слабичък. Можеше да станеш причина за смъртта му.

— Така му се пада — отвърна безсърдечно Марго. — Да не е казал, че съм скучна. Око за ухо.

Ейдриън обаче, без да подозира нещо, си го върна тъпкано. Когато оздравя, откри в града магазин, където продаваха иглички за грамофон.

Осма глава

Радостта от приятелството

„Звука на тръбата, на свирката, на китарата, на арфата, на псалтиря*, на гайдата и на всякакъв вид музика.“

[* Или „псалтерий“ — вид цитра. — Б.пр.]

Книга на пророка Даниил, 3:5

В края на всяко лято канехме гости на празненство, което с времето стана известно като „Индийската вечеринка“. Празненствата, замислени от семейството, независимо дали ги подготвяхме внимателно, или ги скалъпвахме в последния миг, винаги бяха интересни, защото рядко протичаха както си ги бяхме представяли. В онези времена хората, които водеха селски живот като нас, без съмнителните преимущества на радиото или телевизията, трябваше да разчитат на примитивни начини за развлечение: книги, спречквания, вечеринки, и да зависят от смеха на приятелите си, затова вечеринките — и особено по-пищните от тях — се превръщаха в дни, отбелязани с червено в календара и предхождани от дълги приготовления. И дори когато благополучно отминеха, биваха следвани от приятни дни на ожесточени спорове дали не е можело да се направи още нещо, за да станат по-хубави.

Бяхме прекарвали един сравнително спокоен промеждутък от време — около месец, в който нито поканихме гости, нито някой сам дойде да поживее у нас, така че мама си беше отпочинала и беше много доброжелателно настроена. Една сутрин, когато седяхме на верандата и всеки преглеждаше пощата си, се роди новото празненство. Мама беше получила грамадна готварска книга със заглавие „Милион безкрайно вкусни източни рецепти“, богато илюстрирана с цветни репродукции, които бяха толкова ярки и лъскави, че ти идеше да ги изядеш. Мама се захласна в книгата и взе да ни чете оттук-оттам.

— „Мадраски чудеса“! — възкликна доволно тя. — О, те са прекрасни! Спомням си ги, бяха любими сладкиши на баща ви, когато живеехме в Дарджилинг. Ами това? „Консармерска наслада“! От години търся рецепта за приготвянето ѝ. Страшно е вкусно, но е и прекалено мазно.

— Ако има нещо общо с илюстрациите — каза Лари, — след като човек изяде такава наслада, ще трябва да пази диета със сода бикарбонат през следващите двайсет години от живота си.

— Глупости, миличък. Продуктите са съвсем качествени: два килограма масло, шестнайсет яйца, четири килограма сметана, месестата част на десет пресни кокосови ореха...

— Боже! — каза Лари. — Прилича на закуска за страсбургска гъска!

— Сигурна съм, че сладкишът ще ти хареса, Лари. Баща ти много го обичаше.

— Е, аз пък трябва да пазя диета — обади се Марго. — Не можеш да ме насилваш с такива неща.

— Никой не те насилва, миличка — каза мама. — Винаги можеш да откажеш да ги ядеш.

— Знаеш, че не мога да отказвам, следователно ме насилваш.

— Ще идеш да ядеш в друга стая, щом като нямаш воля да отказваш — предложи Лесли, прелиствайки каталог на пушки.

— Имам воля да отказвам — възмути се Марго. — Само че не мога да кажа „не“ на мама, когато ми предлага сладкиши.

— Джиджи ви изпраща своя селям* — вдигна Лари очи от писмото, което преглеждаше. — Пише, че ще пристигне тук за рождения си ден.

[* Поздрав при мохамеданите. — Б.пр.]

— За рождения си ден, така ли? — възкликна Марго. — Ура! Радвам се, че не е забравил.

— Толкова мило момче — каза мама. — Кога пристига?

— Веднага, щом го изпишат от болницата — отвърна Лари.

— От болницата ли? Да не е болен?

— Не, просто е имал някакви затруднения с левитацията. Изкълчил си е крака. Пише, че рожденият му ден е на шестнайсети, така че ще гледа да пристигне до петнайсети.

— Радвам се — каза мама. — Много се привързах към Джиджи и съм сигурна, че ще оцени тази готварска книга.

— Сетих се! — извика Марго. — Хайде да направим голямо празненство в чест на рождения му ден. Ама наистина голямо!

— Не е лошо като идея — съгласи се Лесли. — От сума ти време не сме се забавлявали като хората.

— Мога да приготвя разни неща по рецепти от тази книга — додаде мама, явно заинтригувана от предложението.

— Ще направим ориенталски празник — въодушеви се Лари. — Гостите ще идват с тюрбани на главите и със скъпоценни камъни в пъповете.

— Е, това е вече прекалено — каза мама. — Не, нека направим хубав, тих, малък...

— Не можеш да направиш хубав, малък, тих празник за Джиджи — прекъсна я Лесли, — след като му разказваше как си пътувала с четиристотин слона. Той ще очаква нещо по-внушително.

— Слоновете не бяха четиристотин, миличък. Казах само, че пътувахме със слонове. Ама че обичате да преувеличавате, деца. Както и да е, няма откъде да вземем слонове тук, така че Джиджи няма и да ги очаква.

— Вярно, но все трябва да се проявим някак — каза Лесли.

— Аз ще направя украсата — предложи услугите си Марго. — Всичко ще бъде ориенталско. Ще заема от госпожа Пападруя бирманските й паравани, Лена пък има щраусови пера...

— В градския хладилник са останали още един глиган, патици и друго месо — намеси се Лесли. — Сега му е времето да ги използваме.

— Ще заема пианото на графиня Лефракис — каза Лари.

— Чакайте, вижте какво... стига! — извика уплашено мама. — Та това няма да е прием на индийски князе, а рожден ден!

— Глупости, мамо, няма да ни навреди, ако се поотпуснем! — замечтано каза Лари.

— Да, ако е гарга, да е рошава! — уточни Лесли.

— И вълкът да е цял, и агнето да е сито — внесе своя дял и Марго.

— Пък и жената на съседа ти, щом е дошло дотам — добави Лари.

— Стигаме до въпроса кого да поканим — каза Лесли.

— Теодор, разбира се — казахме всички в хор.

— Ами горкия стар Крийч? — попита Лари.

— В никакъв случай, Лари — възпротиви се мама. Знаеш какъв отвратителен грубиян е.

— Глупости, мамо, старчето умира за празненства!

— Ами полковник Рибиндейн? — попита Лесли.

— Не! — разпалено извика Лари. — Няма да каним тая квинтесенция на досадата, дори да е най-добрият стрелец на острова!

— Той не е досаден — войнствено се застъпи Лесли. — Не е по-досаден от проклетите ти приятели.

— Никой от приятелите ми не е способен цяла вечер да разказва с едносрични думи и разни неандерталски звуци как е убил хипопотам на река Нил през 1904 година!

— Ако искаш да знаеш, това е много интересно! — разгореци се Лесли.
— Много по-интересно е от безкрайното бръщолевене на твоите приятели за гадното изкуство!

— Стига, милички — реши да ги успокои мама. Има място за всички.

Оставих ги да уточняват списъка на гостите, когато пререканията бяха стигнали до обичайното равнище. Според мен, щом Теодор щеше да дойде на вечеринката, това гарантираше успеха ѝ. Можех да окажа доверие на семейството да избере останалите гости.

Подготовката на празненството се разгаряше. Лари успя да заеме от графиня Лефракис огромния ѝ роял, както и една тигрова кожа, която да постели пред него.

Поради това, че роялът е бил любимия инструмент на покойния граф, пренесоха го у дома извънредно внимателно, натоварен на дълга и плоска каруца, теглена от четири коня. Лари, който се беше заел да наглежда пренасянето му, махна брезента, сложен да пази рояла от слънцето, качи се на каруцата и на бърза ръка изсвири „Изпращам милата си до дома ѝ“, за да провери дали всичко е наред след пътуването. Инструментът изглеждаше доста запазен, макар да беше малко раздрънкан, и след нечовешки усилия успяхме да го вкараме в гостната. Сложихме го в ъгъла. Черният и лъскав като ахат роял и тигровата кожа (от която се надигаше главата на предизвикателно озъбения звяр), просната пред него, придаваха на стаята атмосфера на източен разкош.

За това помагаше и украсата, направена от Марго: гоблени, изрисувани върху огромни листа хартия и окачени по стените, картини на минарета, пауни, палати с кубета и обсипани със скъпоценни камъни слонове. Навсякъде бяха сложени вази с щраусови пера, боядисани във всички цветове на дъгата, както и навързани шарени балони, напомнящи на реколта от странни тропически плодове. Кухнята естествено приличаше на кратера на Везувий. На проблясващата рубинена светлина от пет-шест огнища с дървени въглища мама и нейните помощнички се суетяха насам-натам. От чукането, кълцането и разбъркването на ястията се вдигаше такъв шум, че заглушаваше гласовете, а миризмите, които се носеха нагоре по стълбите, бяха толкова силни и тежки, че ни обгръщаха като пелена, изтъкана от благовония.

Над всичко това господстваше Спиро, подобно на някакъв намусен мургав джин. Беше вездесъщ. С глас като на бик, с тяло като бъчва, с ръце като свински бутове, той носеше в кухнята огромни сандъци с храна и плодове, потеше се, реवेशе и ругаше, докато трите маси бяха вкарани в трапезарията и долепени една до друга, появи се с неувяхващи цветя за Марго и със странни подправки и други деликатеси за мама.

Това бяха миговете, в които човек осъзнаваше каква е истинската цена на Спиро, защото и невъзможното да поискаме от него, Спиро го осъществяваше. „Ще го уредиш“, казваше той и наистина го уреждаше, независимо дали ставаше въпрос за плодове, чието време е отминало, или да доведе акордъор на рояли, а доколкото знаехме, последният представител на човешкия род, занимавал се с такава дейност на остров Корфу, беше умрял безвъзвратно още през 1890 година. Може да се каже, че положително никое от празненствата ни нямаше да стигне по-далече от замисъла си, ако не беше Спиро.

Накрая всичко беше готово. Плъзгащите се врати между трапезарията и гостната бяха отворени и просторната стая, която се получи по този начин, беше осеяна с цветя, балони и картини. По дългите маси с бели като скреж покривки блестяха сребърни прибори, а помощните масички се огъваха под тежестта на студените закуски. Едно прасе сукалче с портокал в устата, с кафява и лъскава като на мумия кожа, беше положено редом с глигански бут, лепкав от соса, приготвен с вино и мед, набоден с бисерни скилидки чесън и кръгли семенца от кориандър. Планини от препечени като бисквити пилета и пуйчета се редуваха с диви патици, пълнени с продълговат ориз, бадеми и стафиди, с горски бекаси, набучени на бамбукови шишове; купчините шафранен ориз, жълти като лятна месечина, обещаваха скрити съкровища и караха човек да се чувства като археолог, защото в тях се спотайваха крехки розови късчета месо от октопод, печени бадеми и орехи, зрънца зелено грозде, месести резенчета джинджифил и кедрови семена. Кефалите, които бях донесъл от езерото, кафеникави и изгорени тук-там от въгленчетата, блестяха, покрити със зехтин и сок от лимон, поръсени с нефритово зелени пращинки копър — рибите бяха наредени една до друга в огромни чинии и приличаха на флотилия от странни лодки, закотвени в някой залив. Разпръснати тук-там, по масата имаше по-малки съдинки — със захаросани лимонови и портокалови кори, със сладки царевични зърна, с плоски и тънки овесени бисквити, по които блестяха като диаманти кристалчета морска сол, с лютеници и с туршии — десетки цветове, миризми и вкусове, които приятно дразнят или са като мехлем за вкусовите телца. Пред очите ни беше един връх в кулинарното изкуство: стотина необичайни корени и семена предлагаха сладкия си дъх, зеленчуци и плодове бяха пожертвали своите кори и сърцевини за леки и благоуханни сосове, и марината, в които плуваха птици и риби. Стомахът се свиваше пред купищата ядивни цветове и миризми, човек изпитваше чувството, че ще изяде не друго, а една великолепна градина, един многоцветен гоблен; клетките на дробовете му ще поглъщат аромата на вълни, докато опиянението не го повали като бръмбар в чашката на роза.

Заедно с кучетата на няколко пъти влизах на пръсти в стаята, за да се наслаждаваме на сочните ястия. Стояхме, докато устите ни се напълнеха със

слюнка, и после неохотно си тръгнахме. Нямахме търпение да дочакаме началото на празника.

Джиджи, чието корабче беше закъсняло, пристигна сутринта на рождения си ден, облечен в ослепително ярки пауново сини дрехи и снежнобял тюрбан. Подпираше се доста с бастун, но иначе не му личеше, че е преживял прежеждие — беше жизнерадостен както винаги. Засрамахме се, защото, като видяхме какви приготовления сме направили за рождения му ден, той се разплака.

— И само като си помисля, че към мене, сина на един прост слуга и парий*, се отнасят така! — каза той и взе да хлипа.

[* Човек, принадлежащ към някоя от най-низшите индийски касти. — Б.пр.]

— О, дребна работа — рече мама, доста уплашена от вълнението му. — Ние често уреждаме малки празненства.

И тъй като всекидневната приличаше на хибрид между римски банкет и Челсийската изложба на цветя*, създаваше се впечатлението, че ние винаги посрещаме гости с размах, на който биха завидели и в двора на Тюдорите**.

[* Най-голямата ежегодна изложба на цветя в Англия. — Б.пр.]

[** Английска династия (1485–1603). — Б.пр.]

— Глупости, Джиджи! — каза Лари. — Ти да си парий? Та баща ти е адвокат!

— Да — каза Джиджи и изтри очите си, — но щях да бъда парий, ако баща ми беше от друга каста. Бедата ти, Лорънс, е там, че нямаш вкус към драматичните ситуации. Помисли си какво стихотворение можеше да излезе от това... „Банкетът на пария“ ...

— Какво е парий? — обърна се към Лесли Марго, като шепнеше така, че всички я чухме.

— Това е болест, като проказата — обясни й сериозно Лари.

— Господи! — възкликна развълнувано тя. — Надявам се, че Джиджи е сигурен, че не е болен. А откъде знае, че баща му не е заразен?

— Марго, миличка — опита се да я успокои мама, — моля те, иди да разбъркаш лещата!

Обядвахме на верандата, шумно като на излет. Джиджи ни дари със случки от пътуването си до Персия и изпя на Марго няколко персийски любовни песни с такъв плам, че кучетата започнаха да му пригласят.

— О, тази вечер непременно трябва да изпееш една от тези песни — каза с доволство Марго. — Непременно, Джиджи! Всеки ще има някакво изпълнение.

— Какво имаш предвид, скъпа Марго? — попита смутен Джиджи.

— Досега не сме го правили. Нещо като кабаретна програма. Всеки ще покаже нещо — обясни Марго. — Лена ще изпълни някоя оперна ария, нещо от „Розовия кавалер“*... Теодор и Кралевски ще изпълнят един от номерата на Худини**... Нали разбираш, всеки ще направи по нещо, а пък ти ще трябва да изпееш персийска песен.

[* Т.е. „Кавалерът на розата“, опера от Рихард Щраус. — Б.пр.]

[** Американски акробат и илюзионист (1874–1926). — Б.пр.]

— А защо да не направя нещо в духа на майка Индия? — попита Джиджи, поразен от хрумването си. — Например да левитирам.

— Не — твърдо се възпротиви мама. — Не искам празненството да се провали. Никакви левитации.

— А защо не се маскираш като някакъв типичен индиец? — предложи Марго. — Сетих се, ще се престориш на змиеукротител!

— Да — каза Лари. — На скромен, типичен, презрян индийски змиеукротител.

— Божичко! Какво чудесно хрумване! — извика Джиджи със светнали очи. — Ще го направя!

Обзет от желание да помогна, предложих да услужа за номера на Джиджи с кошница, в която ще има напълно безопасни слепоци, и Джиджи се зарадва, че ще може да „укротява“ истински змии. После всички се оттеглиха за следобедна почивка и за да се приготвим за голямото празненство.

Когато гостите започнаха да пристигат, небето беше на зелени, розови и пепелявосиви ивици, а първите сови вече се обаждаха от здрача на маслиновите горички. Между подранилите гости беше и Лена, стиснала огромна папка с оперни арии под мишница и облечена в крещяща вечерна рокля от оранжева коприна, макар да знаеше, че на нашите празненства официалното облекло не е задължително.

— Скъпи мои! — каза тя, разтреперана от възнение, а черните ѝ очи блестяха. — Тази вечер съм в голям глас. Чувствам, че ще направя справедливост към маестрото. Не, не узо. Може да засегне гласните ми струни. Ще приема малко шампанско и коняк. Знаете ли, чувствам как гърлото ми вибрира като арфа.

— Много се радвам — каза неискрено мама. — Сигурна съм, че ще ни хареса.

— Гласът ѝ е прекрасен, мамо — каза Марго. — Мецонино.

— Сопрано — поправи я хладно Лена.

Теодор и Кралевски пристигнаха заедно, понесли навити въжета, вериги и няколко катинара.

— Надявам се... — започна Теодор, като се поклащаше на пети и пръсти.
— Надявам се, че... хм... нашият малък... илюзионен номер ще излезе успешен. Разбира се, сега ще го изпълним... хм... за първи път.

— На мене няма да ми е за първи път — каза с достойнство Кралевски.
— Самият Худини ме научи. Стигна дори дотам, че ме похвали за сръчността ми. „Ричард — каза ми той, понеже бяхме, както разбирате, в близки отношения. — Ричард, досега не бях виждал човек с ръце, ловки като моите.“

— Наистина ли? — каза мама. — Е, тогава съм сигурна, че ще имате голям успех.

Пристигна капитан Крийч, на главата с овехтял цилиндър, с червено като ягода лице и с коса и брада като пух от магарешки бодил, сякаш готов да бъде отнесен и от най-лекия ветреца. Олюляваше се повече от обикновено, а счупената му челюст изглеждаше още по-разкривена — явно, че се беше подредил хубавичко, преди да дойде. Той залитна, като влизаше през предната врата, и мама се вцепени, но се насили да се усмихне.

— Охо! Днес изглеждате великолепно! — каза ѝ капитанът, като се хилеше, потриваше ръце и се поклащаше. — Май напоследък сте понапълняла?

— Не мисля — строго сви устни мама.

Капитанът я огледа изпитателно от глава до пети.

— Е, струва ми се, че сте понапълнила турнюра* рече той.

[* Възглавничка, която някога жените са слагали отзад на роклите си, за да изглеждат по-елегантни. — Б.пр.]

— Ще се радвам, ако се въздържате от правенето на лични забележки, капитане — хладно го предупреди мама.

Капитанът обаче не отстъпваше.

— Никак не ме притеснява това — каза доверително той. — Обичам жените да са по-така, та да не стои човек с празни ръце. Слабата жена не я бива, като кон без седло е.

— Нямам интерес към предпочитанията ви, капитане, каквито и да са те — срязва го мама.

— Е, зависи от жената — каза примирително капитанът. — Познавах една, дето правеше чудеса върху камила. Наричаха я Бедуинката Берта.

— Ще се радвам, ако запазите спомените си за себе си — каза мама и отчаяно започна да се озърта за Лари.

— Мислех си, че ще ви бъде интересно. Гърбът на камила например е особено нещо, не е за всеки. Ако една жена не я бива...

— Не ме интересува колко ги бива познатите ви жени. А сега ще ме извините, трябва да нагледам яденето.

Все повече и повече файтони изтрополяваха пред вилата, от все повече и повече автомобили се изсипваха гости. Стаята се напълни със странната смесица от хора, поканена от семейството. В единия ъгъл Кралевски като умислено и гърбаво джудже разказваше на Лена преживяванията си с Худини.

— „Хари — казах му аз, защото, нали разбирате, бяхме близки приятели. — Хари, разкрий ми тайните си, а аз ще мълча като гроб. Устата ми ще бъде запечатана.“ Кралевски отпи от виното си и стисна устни, за да покаже как е запечатана устата му.

— Нима? — възкликна Лена с липса на всякакъв интерес. — Е, в пеещия свят, разбира се, е съвсем друго. Ние, певците, предаваме тайните си. Спомням си, че Красия Тупти ми каза: „Лена, гласът ти е толкова красив, че се разплаквам, като го чуя. Научих те на всичко, което зная. Иди и понеси факлите на нашия гений по света.“

— Не исках да кажа, че Хари Худини е потаен — неловко взе да се оправдава Кралевски. — Той беше изключително великодушен. Показа ми дори и номера с жената, която срязва на две половини с трион.

— Боже, колко ли е странно чувството да те срежат на две с трион! — замечтано каза Лена. — Помислете си само, долната част на тялото може да се забавлява в едната стая, а горната част да развлича някой архиепископ. Много смешно!

— Но това е само илюзия! — каза Кралевски, почервенял.

— И животът е илюзия — отвърна Лена прочувствено. — И животът е илюзия, приятелю!

Шумът от напитките внасяше бодър дух. Гърмеше шампанско и светлата течност с цвят на хризантема с ликуваща шипяща пяна просъскваше в чашите. Тежко червено вино кълколеше в бокалите, гъсто и карминено като кръвта на митическо чудовище, а на повърхността се завърташе кръг от розови мехурчета. Изпотеното бяло вино предпазливо се изливаше с тъничък писък и в един миг проблясваше като диамант, а в следващия — като топаз. Узото кротуваше прозрачно и невинно като крайбрежните води на планинско езерце, докато не плиснеха в него вода и тогава сякаш ставаше магия — течността се пресичаше, гърчеше се, помътняваше и се превръщаше в летен облак, бял като лунен камък.

Скоро се придвижихме към стаята, където ни очакваха купищата наредена храна. Кралският иконом, крехък като богомолка, надзираваше селските момичета, които сервираха. Спиро, още по-намусен поради усилията да се съсредоточи, старателно режеше на късове бутоните и птиците. Кралевски беше паднал в лапите на едрият прошарен полковник Рибиндейн, с тяло на морж, който се извисяваше над него, огромните му мустаци се спускаха като завеса над устата му, а топчестите му очи се бяха вперили в Кралевски и го парализираха.

— Хипопотамът, или иначе казано, речният кон, е едно от най-големите четириноги, които се срещат на африканския континент... — редеше монотонно той, сякаш изнасяше лекция пред ученици.

— Да, да, това е страхотен звяр. Едно от чудесата на природата, без съмнение — каза Кралевски, като отчаяно се оглеждаше и се чудеше как да се измъкне.

— Когато стреляш по хипопотам, тоест по речен кон — монотонно продължи полковник Рибиндейн, без да забележи прекъсването, — какъвто късмет имах аз, прицелваш се между очите и ушите, което гарантира, че куршумът ще попадне в мозъка.

— Да, да — съгласи се Кралевски, хипнотизиран от изпъкналите сини очи на капитана.

— Дан! — извика полковникът толкова внезапно и толкова високо, че Кралевски за малко не изпусна чинията си. — Улучваш го между очите. Прас! Хрус! Право в мозъка, нали разбираш?

— Да, да — каза Кралевски, който преглъщаше и беше пребледнял.

— Плис! — рече полковникът, за да уточни. — Мозъкът му се пръсва като фонтан.

Кралевски, обзет от ужас, притвори очи и остави чинията си с недояденото прасенце.

— После той потъва — продължи полковникът. — Потъва право на дъното на реката... Гъл-гъл-гъл... После се чака едно денонощие. Знаете ли защо?

— Не... аз... ами... — каза Кралевски, като уплашено преглъщаше.

— Заради метеоризма — обясни с доволство полковникът. — В шкембето му има много недосмяна храна, нали така? Тя се разлага и образува газове. Шкембето на приятелчето става на балон и го изхвърля като тапа нагоре.

— К-колко любопитно — с отмалял глас каза Кралевски. — Ако обичате, извинете ме за миг...

— Интересно нещо е съдържанието на един стомах — замислено рече полковникът, без да обръща внимание на опитите на Кралевски да се отърве. — Шкембето се надува и става два пъти по-голямо. И като го пробиеш, пуф! Все едно, че си забил нож в цепелин, пълен с канални нечистотии, представяте ли си?

Кралевски притисна кърпичката до устата си и взе да се оглежда уплашено.

— Съвсем друго е със слона, най-голямото земно африканско четириногло — продължи с равен глас полковникът. Устата му беше пълна с хрускавото месо на прасенцето. — Знаете ли, че пигмеите си пробиват дупка с нож, пропълзяват в шкембето и изяждат черния дроб суров, целия окървавен, понякога, преди да е престанал да мърда. Интересни човечета са пигмеите, диваци, разбира се...

Кралевски, вече придобил жълто-зелен цвят, се измъкна и отиде на верандата, където започна да поема дълбоко въздух на лунна светлина. Печените прасенца бяха изчезнали, блестяха белите оглозгани кокали от агнето и глигана, а ребърцата и гръдните кости на пилетата, пуйките и патиците лежаха като останки от претърпели корабкрушение лодки. Успял да опита от всичко по настояване на мама, Джиджи заяви, че не му се е случвало никога да яде такива превъзходни ястия, и сега се състезаваше с Теодор кой ще изяде повече от сладкишите „Тадж Махал“*.

[* Индийска джамия — паметник от XVII век, славеща се с изключителна красота. — Б.пр.]

— Приказка! — каза Джиджи. Говореше неясно, защото устата му бе пълна. — Истинска приказка, скъпа ми госпожо Даръл. Вие сте апотеоз на кулинарния гений!

— Да, наистина — потвърди Теодор, като пъхна още една сладка в устата си и я схруска. — Чудесни са! В Македония правят подобни... хм... само че с козе мляко.

— Джиджи, наистина ли си счупил крака си, като си левитирал, така ли се казваше? — попита Марго.

— Не — отвърна тъжно Джиджи. — Нямах да съжалявам, ако беше станало така, защото щеше да си заслужава. Не, в проклетия гаден хотел, където бях отседнал, в спалните направили прозорци до пода, а нямали средства за балкони.

— Също като хотелите в Корфу — каза Лесли.

— Една вечер, когато бях много разсеян, реших да изляза на балкона да подишам чист въздух, а балкон нямаше.

— Можел си да загинеш — рече мама. — Вземи си още сладки.

— Какво е смъртта? — възкликна Джиджи с ораторски тон. — Сменяне на външната обвивка, нищо повече от едно превращение. Когато бях в Персия, изпаднах в дълбок транс и приятелят ми получил неоспоримо доказателство, че в един предишен живот аз съм бил Чингис хан.

— Имаш предвид филмовата звезда ли? — попита Марго с широко отворени очи.

— Не, мила Марго, не киноактьора, а великия завоевател.

— Искаш да кажеш, че имаш спомени да си бил Чингис хан? — попита заинтригуван Лесли.

— За жалост, не. Бях в транс — каза със скръбен глас Джиджи. — На човек не му е дадено да си спомня превъплъщенията си.

— Хайде, Чингис хан, не се дръж като в хан, а си изяж сладкиша — каза Теодор, доволен, че е успял да направи игра на думи.

— Ще ми се вече всички да приключат по-бързо с яденето — рече Марго, — за да започваме с представлението.

— Да се бърза на такава вечеря би било кошунство — каза Джиджи. — Време има, ношта е наша. При това ние с Джери трябва да се погрижим за моите второстепенни актьори, за влечугите.

Доста се забавихме, докато подготвим кабаретната си програма, защото всички бяха доволно нахранени и напоени и отказваха да бързат. Накрая обаче Марго успя да събере участниците. Беше се опитала да направи от Лари церемониалмайстор, но той не се съгласи — каза, че щом тя иска от него да участва в програмата, не може да бъде и церемониалмайстор. Принудена от обстоятелствата, Марго трябваше сама да поеме тази роля. Леко изчервена, тя се изправи върху тигровата кожа до рояла и помоли за тишина.

— Дами и господа! — започна тя. — Тази вечер, за да ви забавяваме, сме подготвили кабаретна програма с участието на най-големите таланти на острова и аз съм убедена, че всички вие ще изпитате удоволствие от таланта на тези талантливи таланти.

Тя спря и се изчерви, а Кралевски галантно даде тон на ръкоплясканията.

— Позволете ми най-напред да ви представя Константинос Мегалотополопопулос — продължи Марго, — който ще акомпанира на роял.

Дребничък дебел грък, който приличаше на мургава калинка, изтопурка с крачка, прекоси стаята, поклони се и седна на рояла. Продавач на платове, господин Мегалотополопопулос беше едно от постиженията на Спиро, защото не само че свиреше на пиано, но можеше и да разчита ноти.

— А сега — каза Марго, — с извънредно голямо удоволствие ви представям извънредно талантливата изпълнителка Лена Маврокондас. Съпровожда на роял Константинос Мегалотополопопулос. Лена ще изпее известната ария „Поднасянето на розата“ от операта „Кавалерът на розата“.

Лена, поруменяла като цвят на тигров крем, се устреми към рояла, поклони се на Константинос, внимателно положи ръце върху диафрагмата си, сякаш се готвеше да предварди удар, и запя.

— Красота, красота! — възкликна Кралевски, когато Лена свърши да пее и се поклони на ръкоплясканията ни. — Каква виртуозност!

— Да — каза Лари. — В Ковънт гардън* това е известно като „ВЕС“.

[* Кралският оперен театър в Лондон. — Б.пр.]

— „ВЕС“ ли? — заинтригувано попита Кралевски. — А какво значи „ВЕС“?

— Вибриране, енергия и сила — обясни Лари.

— Кажим им, че ще пея на бис — прошепна Лена на Марго, след като тихичко се посъветва с Константинос Мегалотополопопулос.

— О, да. Чудесно — обърка се Марго, защото това великодушие я завари неподготвена. — А сега, дами и господа, Лена ще изпее друга песен, която се нарича „На бис“.

Лена хвърли на Марго убийствен поглед и се впусна устремно в следващата песен с такъв плам и жестикулиране, че дори Крийч ѝ обърна внимание.

— Кълна се, това женче си го бива! — възкликна той, а очите му се навлажниха от възторг.

— Да, тя е истинска артистка — съгласи се Кралевски.

— Какъв обем на гърдата! — възхити се Крийч. — Има корпуса на боен кораб!

Лена завърши на един тон като звук на цитра и се поклони на ръкоплясканията, които бяха бурни, но с добре премерено чувство и дължина, та да не я насърчат за ново изпълнение.

— Благодаря ти, Лена, беше чудесно. Съвсем като в операта — каза доволно Марго. — А сега, дами и господа, ще ви представя двойката знаменити артисти Ловкият Кралевски и Изпълзващият се Стефанидис, за които не съществуват прегради!

— Боже Господи! — възкликна Лари. — Кой измисли тия имена?!

— Не се ли сещаш? — попита Лесли. — Теодор, разбира се. Кралевски настояваше номерът им да се обяви като „Тайнствените илюзионисти ескейписти“, но Марго не беше сигурна, че ще успее да го произнесе правилно.

— Човек трябва да е благодарен и на малкото рече Лари.

Теодор и Кралевски с дрънчене се приближиха към рояла, понесли товара си от въжета, вериги и катинари.

— Дами и господа! — каза Кралевски. — Тази вечер ще изпълним за вас няколко номера, които ще ви озадачат, няколко номера, които са толкова необясними, че бихте дали мило и драго да разберете как ги правим.

Той се поспря и изгледа смръщено Теодор, който по невнимание бе изпуснал на пода една верига.

— За първия номер ще помоля моя асистент да ме върже здраво не само с въже, но и с вериги.

Изръкопляскахме, както се полага, и с удоволствие започнахме да гледаме. Теодор омота Кралевски с безкрайно дълги въжета и вериги. От време на време до публиката стигаше шепот — Теодор и Кралевски спореха. „Аз... хм... май не си спомням как да направя... хм... възела. Аха... да... значи първо да сложа катинара, така ли? Да... така... ето го... момент...“ Накрая Теодор поднесе извиненията си на публиката.

— Трябва да ви се извиня... хм... да... че се забавихме толкова. За съжаление обаче... хм... не разполагахме с време... хм... да репетираме. Тоест... хм...

— Първо свърши работата! — просъска Кралевски.

Накрая Теодор беше омотал около Кралевски толкова много въжета и вериги, че Кралевски приличаше на мумия, току-що излязла от гробницата на Тутанкамон.

— А сега — каза Теодор, като посочи обездвижения Кралевски, — има ли желаещи да проверят възлите?

Полковник Рибиндейн тежко се понесе напред.

— Хм... да... — стресна се Теодор, защото не очакваше предложението му да бъде прието. — Боя се, че трябва да ви помоля... хм... всъщност... да... не бива да затягате възлите... тоест...

Полковник Рибиндейн направи оглед на възлите много старателно — човек би си рекъл, че е главен надзирател в затвора. Накрая, явно неохотно, той се произнесе, че одобрява възлите. Когато Теодор пристъпи напред и отново посочи Кралевски, личеше си, че изпитва облекчение.

— А сега моят асистент... тоест моят партньор ще ви покаже колко е лесно... хм... да се освободиш от толкова много футове... хм... ярдове... не... искам да кажа, по-скоро метри... понеже се намираме в Гърция... От толкова много метри въже и вериги!

И Теодор направи крачка назад, а ние вперихме очи в Кралевски.

— Параванът! — изсъска той на Теодор.

— А... хм... да! — каза Теодор и с много труд премести един параван, с който закри Кралевски.

Настъпи злокобна тишина, която продължи дълго. Иззад паравана се чуваше пъшкане и дрънчене на вериги.

— О, Боже! — каза Марго. — Надявам се да успее.

— Не ми се вярва — обади се Лесли. — Тия катинари ми се видяха много ръждясали.

В този миг обаче за наша голяма изненада Теодор бързо отмести паравана и пред нас, разрошен и с леко почервеняло лице, се показа Кралевски — освободен, стъпил сред планина от въжета и вериги.

Ръкоплясканията бяха искрени и неочаквани, а Кралевски грееше от щастие, трогнат от похвалата на публиката.

— Следващият ми номер е труден и опасен, затова ще продължи повече — каза той многозначително. — Ще бъда вързан с въжета и вериги от моя асистент и скептиците между вас — ха-ха! — могат да ги проверят. След това ще бъда сложен в сандък, където няма достъп на въздух. След време ще видите как се измъквам като по чудо, но ще трябва да бъдете търпеливи, защото не мога бързо да постигна това... чудо. На ваше разположение е номер, който ще ви достави удоволствие!

Появиха се Спирос и Мегалотополопопулос, които влачеха голям и извънредно тежък сандък от маслиново дърво, в каквито обикновено се държи спално бельо. Сандъкът подходеше отлично за целта, защото след като Теодор овърза Кралевски с въжета и вериги, а недоверчивият полковник Рибиндейн огледа внимателно възлите, Теодор и Спирос вдигнаха Кралевски и го сложиха вътре, а сандъкът му беше по мярка както черупката за охлюва. Теодор със замах затръшна капака и заключи сандъка.

— Сега, когато моят асист... тоест моят... хм... партньор ми даде знак, аз ще ви го покажа — каза Теодор. — Представлението продължава!

— Нещо не ми харесва — рече мама. — Надявам се, че господин Кралевски знае какво върши.

— Не съм много убеден — мрачно подхвърли Лесли. — Все едно, че е... жив погребан.

— Може би, когато отключат сандъка, Кралевски ще се е превърнал в Едгар Алан По — с надежда в гласа каза Лари.

— Няма никаква опасност, госпожо Даръл — успокои Теодор мама. — Мога да разговарям с него, като почуквам по определен... хм... начин. Нещо като морзова азбука.

— А сега — каза Марго, — докато чакаме Ловкия Кралевски да се освободи, пред нас ще се появи невероятният змиеукротител от Изтока Принц Джиджибой.

Мегалотополопопулос изсвири няколко наелектризиращи акорда и Джиджи с бърза стъпка влезе в стаята. Беше съблякъл разкошните си дрехи и сега облеклото му се състоеше само от набедрена препаска и тюрбан. Поради липсата на подходяща свирка, в едната си ръка носеше цигулка (която Спиро бе заел от един човек в селото), а в другата си ръка държеше кошницата, с която щеше да изпълни своя номер. Беше отхвърлил презрително моите слепочи, защото му изглеждали прекалено малки, за да внушат представата за майка Индия. Настоя наместо тях да му услуга с една от водните змии — възрастен екземпляр, дълъг към осемдесет сантиметра и доста мизантропично настроен. Когато Джиджи се покланяше на публиката, капакът на кошницата падна и змията, явно много недоволна, тупна на пода.

Настъпи паника, но Джиджи запази самообладание, седна по турски до навитата на кълбо змия, притисна цигулката към брадичката си и засвири.

Постепенно хората се успокоиха и всички вперихме поглед като хипнотизирани. Джиджи се поклащаше напред-назад и изтръгваше сърцераздирателни звуци от цигулката, а раздразнената змия стоеше нащрек и го наблюдаваше.

Точно в този миг се чу силно почукване от сандъка, където бе затворен Кралевски.

— Аха! — каза Теодор. — Дава ми знак.

Отиде до сандъка и се наведе. Брадата му щръкна, докато почукваше по дървото като кълвач. Беше привлякъл вниманието на всички, включително и на Джиджи, и в този миг водната змия се хвърли към индиеца. За щастие Джиджи се дръпна, така че змията успя да ухапе само набедрената му препаска, но войнствено упорстваше, държеше се здраво и не се пускаше.

— Олеле! Божичко! — започна да пищи невероятният змиеукротител от Изтока.

— Бързо, Джери, бързо, вмъкна се вътре и ме хапе!

Минаха няколко минути, докато успях да го убедя, че не бива да мърда, за да мога да измъкна змията от набедрената му препаска. През това време с

помощта на морзовата азбука Теодор проведе дълъг разговор с Кралевски, който бе в сандъка.

— Струва ми се, че няма да мога да продължа — каза Джиджи, като поемаше с разтреперани ръце голяма чаша коняк, сипана от мама. — Опита се да ме ухапе на непозволено място!

— Той ще се забави още минута — две — събщи Теодор. — Не му е провървяло... тоест... имал е известни затруднения с катинарите. Поне така ми се стори, че предаде.

— Ще обявя следващия номер — каза Марго.

— Помислете си само — чу се отпадналият глас на Джиджи, — можеше да бъде и кобра!

— А, не — рече Теодор. — На Корфу няма кобри.

— А сега — продължи Марго, — ще ви представя капитан Крийч, който ще изпълни няколко песни от стари времена. Сигурна съм, че ще пожелаете да пеете заедно с него. Капитан Крийч!

Капитанът, накривил весело цилиндъра си, се дотътри до рояла и се поклони наляво и надясно с леко приклякване, като въртеше бастуна, който бе изнамерил отнякъде.

— Стара моряшка песен! — изрева той, като сложи цилиндъра си на върха на бастуна и ловко го завъртя. — Стара моряшка песен! Ще се включите на припева.

Капитанът изпълни малък танц, като продължаваше да върти цилиндъра, и запя след началните акорди, изсвирени бойко от Мегалотополопопулос:

— Ирландец беше Пади,
моряк от Донегол.

Обикваха го всички женички,
щом видеха го гол.

Че не е придирчиво ирландското моме —
щом види мъж, то вика: „Дръж!“,
какъвто и да е.

Хей, тежък е, тарам-там-там,
моряшкият живот!

Затуй на суша мене слушай

и ще ти бъде гот!

— Може ли така, Лари! — възмути се мама. — Това ли е твоята представа за празненство?

— Защо се заяждаш с мен? — изненада се Лари. — Нямам нищо общо с тая работа.

— Защото ти покани този отвратителен старец. Твой приятел е.

— Недей да ме държиш отговорен и за песните, които пее, чуваш ли? — раздразни се Лари.

— Трябва да прекратиш това — твърдо каза мама. — Непоносим старец!

— Обаче върти цилиндъра много умело — със завист в гласа каза Теодор. — Чудя се... хм... как ли го постига?

— Не ме интересуват нито цилиндърът, нито песните му!

— Това са най-обикновени, типични вариететни песнички — каза Лари. — Не разбирам защо вдигаш тоя шум.

— Такива вариететни песнички не са по моя вкус! — каза мама.

— В Уелс си спомнят Болдуин,
роден беше в Бала.

Дойде край морето при мъжете
и почна ала-бала!

— Пееше капитанът, влязъл в ролята си.

— Противен стар глупак! — злобно рече мама.

— О, уелските момчета
съвсем не си поплюват —

щом вдигнат полите на жените,
знаят колко струват.

Хей, тежък е, тарам-там-там, моряшкият живот...

— С мене ако не се съобразяваш, поне се съобразявай с Джери! — каза мама.

— Какво искаш от мене? Да седна и да му напиша текстовете, а? — попита Лари.

— Вие... знаете ли... чухте ли някакво почукване? — попита Теодор.

— Не се прави на глупак, Лари, прекрасно разбираш какво имам предвид!

— Чудя се дали всъщност... хм... да не би да е готов... Бедата е там, че... хм... не мога да си спомня точно сигнала — призна си Теодор.

— Не ми е ясно защо все с мене се заяждаш — каза Лари. — Само защото ти самата си ограничена!

— Съвсем не съм ограничена, напротив! — възмути се мама. — Понякога обаче ми се струва, че нямаше да е зле, ако наистина бях малко ограничена!

— Като че ли трябваше да се чуят две по-тихи почуквания и три по-силни — замислено каза Теодор, но може и да бъркам.

— От Англия бе Мери,
родена беше в Глостър.
И с всички мъже от кол и вѐже
отиваше под моста.

— Само го чуйте! — каза мама. — Минава границите на шегата. Лари, накарай го да спре!

— Ти имаш нещо против, значи ти трябва да го спреш! — каза Лари.

— О, английските момчета
готови са на всичко:
ще бъдеш гост дори под мост,
щом има там женички!

— Наистина, Лари, това отива твърде далече. Въобще не е смешно.

— Е, вече пъ за Ирландия, Уелс и Англия — напомни ѝ Лари. — Остава му само Шотландия, ако не направи някое отклонение към Европа.

— Накарай го да прекрати това! — каза мама, ужасена от подобна перспектива.

— Знаете ли, може би най-добре ще е да отворя сандъка и да надникна — мъдро заключи Теодор. — Просто да проверя всичко ли е наред.

— Не можеш ли да престанеш да се държиш като някаква пуританка? — попита Лари. — Забавляваме се чудесно и в песните няма нищо мръсно.

— Е, моята представа за чисти песни е различна! — ядоса се мама. — Искам да се сложи край на това!

— От Абърдийн бе Ангъс,
в Шотландия отрасна...

— Ето, виждаш ли, вече стигна до Шотландия — каза Лари.

— Хм... Ще се опитам да го направя, без да попреча на капитана — каза Теодор. — Мисля си, че мога само да надникна...

— Не ме интересува, ако ще да е стигнал и до Шетландските острови! — рече мама. — Да спира вече!

Теодор беше отишъл на пръсти до сандъка и сега се ровеше из джобовете си с разтревожен вид. Лесли се присъедини към него и двамата взеха да обсъждат въпроса за погребания Кралевски. Когато се изясни, че Теодор е изгубил ключа, видях, че Лесли напразно се мъчи да повдигне капака. Капитанът обаче продължаваше невъзмутимо да пее:

— Германец беше Фридрих,
от стария Берлин...

— Видя ли! — рече мама. — Прехвърли се в Европа! Лари, трябва да го спреш!

— Много те моля да престанеш да се държиш като кралски съветник! — с досада каза Лари. — Марго е церемониал майстор, на нея ѝ кажи да го спре!

— Цяло щастие е, че повечето ни гости не владеят добре английски и няма да го разберат — каза мама. — Но кой знае какво си мислят останалите...

— Хей, тежък е, тарам-там-там,
моряшкият живот...

Ако можех, щях да му направя живота черен! — рече мама. — Долен стар развратник!

Сега към Теодор и Лесли се беше присъединил Спиро с голям лост в ръка. Тримата се заловиха със задачата да разкъртят капака.

— Катрин бе французойка,
родена беше в Хавър.
Не беше превзета, мъже и момчета,
все вдяваше отляво...

— Опитвам се да бъда с широки възгледи, но всичко си има граници! — каза мама.

— Обяснете ми, скъпи домакини — чу се гласът на Лена, която внимателно слушаше капитана, — какво значи „вдяваше отляво“.

— Ами... това е английска шега — отчаяно се помъчи да намери изход мама. — Нещо като игра на думи, нали разбираш...

— Да — обади се Лари. — Както например, когато се каже, че ти се пече яйце на задника.

— Лари, прекаляваш! — опита се да го обуздае мама. — Не ни стига капитанът, та и ти започваш!

— Мамо — каза Марго, която едва сега се беше усетила. — Струва ми се, че Кралевски се е задушил.

— Не разбирам това яйце на задник — рече Лена. — Обяснете ми.

— Нищо особено, Лена, Лари просто се пошегува.

— Ако Кралевски се е задушил, не е ли по-добре да кажем на капитана да спре? — попита Марго.

— Отлична мисъл! Върви да му кажеш веднага да спре! — зарадва се мама. Чу се шумно пъшкане откъм Лесли и Спиро, които се мъчеха с тежкия капак на сандъка. Марго изтича при капитана.

— Капитане, капитане, моля ви, спрете! — каза тя. — Господин Кралевски... Много се разтревожихме за него.

— Как така да спра? — изненада се капитанът. — Та аз току-що започнах!

— Е, има и по-належащи неща от вашите песни — каза учудено мама. — Господин Кралевски не може да излезе от сандъка.

— Но това е една от най-хубавите песни, които зная! — каза огорчено капитанът. — И е най-дългата — става дума за сто и четирийсет страни: Чили, Австралия, Далечния изток, цял свят! Има сто и четирийсет куплета!

Видях, че мама потрепери при мисълта, че капитанът ще изпее и останалите, сто трийсет и четири куплета.

— Е, ще я изпееете може би някой друг път — обеща лицемерно тя. — Сега има спешен случай.

Чу се страхотен трясък, като при повалянето на исполинско дърво, и най-накрая капакът на сандъка беше откъртен. Вътре лежеше Кралевски, все така омотан във въжета и вериги, с лице, придобило интересен син цвят, и разширени от ужас зелени очи.

— Аха... Виждам, че малко сме... хм... подранили — каза Теодор. — Още не е успял да се развърже.

— Въздух! Въздух! — чу се прегракналият глас на Кралевски. — Дайте въздух!

— Много интересно — каза полковник Рибиндейн. — Веднъж в Конго видях подобно нещо, някакъв пигмей се беше заклешил в търбуха на един слон. Слонът е най-голямото африканско четириногло...

— Извадете го оттам — засуети се мама. — Донесете малко коняк.

— Духайте му в лицето! Направете вятър! — разпищя се Марго и избухна в сълзи. — Той умира, умира, а не можа да си довърши номера!

— Въздух... въздух... — стенеше Кралевски, докато го вадеха от сандъка.

Покрит със саван от въжета и вериги, с посивяло лице и затворени очи, той наистина представляваше зловеща гледка.

— Струва ми се, че тези въжета и вериги може би доста го пристягат — отстъпи Теодор, като изведнъж се превърна в лекар.

— Е, ти му ги сложи, ти ще му ги махнеш! — каза Лари. — Хайде, Теодор, вади ключа за катинара!

— Изглежда, че за жалост не зная къде съм го сложил — призна си Теодор.

— Боже Господи! — възкликна Лесли. — Знаех си, че не биваше да им го позволяваме. Ама че глупост. Спиро, можеш ли да намериш секач?

Преместиха Кралевски на канапето и сложиха под главата му възглавница. Той отвори очи, погледна ни безпомощно и започна да диша тежко като риба на сухо.

Полковник Рибиндейн се надвеси над него и се взря в лицето му.

— Очите на тоя пигмей, за когото ви разказвах — рече той, — се бяха напълнили с кръв.

— Наистина ли? — попита Теодор, силно заинтересуван. — Мисля, че същото се получава, когато удушат някого с... хм... гарота*. Когато кръвоносните съдове се спукат, очите могат направо да изхвъркнат.

[* В наши дни — тънка и здрава корда, с която мафиотите удушават враговете си. Някога — испански метод за екзекутиране. — Б.пр.]

Откъм Кралевски се чу отчаян писък като цвъртене на полска мишка.

— Да ви кажа, ако Кралевски беше изкарал курс по Факийо, ако се беше упражнявал — обади се Джиджи, — щеше да успее да задържи дъха си за часове, може би дори за дни, за месеци и дори за години.

— Това би ли попречило очите му да се напълнят с кръв? — попита Рибиндейн.

— Не зная — честно си призна Джиджи. — Може би няма да се напълнят с кръв докрай, само ще се зачервят.

— Кървясали ли са очите ми? — попита обезпокоен Кралевски.

— Не са, разбира се — успокои го мама. — Моля ви, престанете да говорите за кръв и да тревожите клетия господин Кралевски.

— Да, нека да го разсеем — додаде капитан Крийч. — Да довърша ли песента си?

— Не — твърдо каза мама. — Повече никакви песни. Защо не накарате господин Мага... как точно се казваше? Нека изсвири нещо успокоително, а всички ние ще потанцуваме, докато развържат господин Кралевски.

— Чудесна идея, мила женичке! — каза капитан Крийч на мама. — Ще танцувате валс с мене. Един от най-бързите начини двама души да се сблизат е да танцуват валс.

— Не — каза хладно мама. — Прекалено съм заета, за да се сближавам, с когото и да е, покорно благодаря!

— Тогава вие — обърна се капитанът към Лена. — Ще ме гушнете на дансинга, нали?

— Да си призная, обичам валса — каза Лена и гръдта ѝ се поразвълнува, което явно достави радост на капитана.

Мегалотополопопулос се впусна във вдъхновено изпълнение на „Синия Дунав“ и капитанът профуча с Лена към другия край на стаята.

— Номерът щеше да стане без грешка, ако доктор Стефанидис се беше престорил, че заключва катинарите, а не ги беше заключил наистина —

обясняваше Кралевски, докато начумереният Спиро се мъчеше да престърже катинарите и веригите.

— Разбира се — каза мама. — Какво да се прави.

— Никога не ме е бивало за фокуси — взе да се разкайва Теодор.

— Усещах, че въздухът свършва и сърцето ми започна да бие все по-силно и по-силно. Беше ужасно, направо ужасно! — Кралевски притвори очи и потръпна, от което веригите задрънчаха. — Мина ми през ума, че никога няма да се измъкна оттам.

— Пък и пропуснахте другите номера — съжали го Марго.

— За Бога, вярно! — възкликна Джиджи. — Не видяхте как укротявам змии. Една гадна огромна змия захапа набедрената ми препаска, пък аз съм неженен мъж!

— И тогава кръвта започна да пулсира в ушите ми — каза Кралевски с надеждата, че ще продължи да бъде център на вниманието. — Пред очите ми притъмня.

— Но нали... хм... вътре и без друго беше тъмно? — подхвърли Теодор.

— Не възприемай нещата буквално, Тео — намеси се Лари. — Човек не може да поукраси някоя история, ако вие, проклетите учени, сте наблизо.

— Аз не украсявам! — възмути се Кралевски.

В същия миг падна и последният катинар и Кралевски приседна.

— Благодаря ти, Спиро! Не, уверявам ви, че всичко стана черно като... като...

— Като задник на негър? — реши да му помогне Джиджи.

— Джиджи, миличък, не употребявай тази дума! — каза потресена мама. — Не е прилично.

— Коя дума? Задник? — попита озадачен Джиджи.

— Не, не, другата дума — каза мама.

— Коя? Негър? — попита Джиджи. — Какво й има на думата? Аз съм единственият негър тук и нямам нищо против.

— Говори като бял — отбеляза с възхищение полковник Рибиндейн.

— Аз пък имам нещо против — твърдо каза мама. — Няма да ти позволя да се наричаш негър. За мене ти си точно като... като...

— Като снежна пряспа? — предложи услужливо Лари.

— Много добре разбираш какво искам да кажа, Лари! — обиди се мама.

— Та така... — продължи Кралевски. — Лежах си аз и кръвта пулсираше в ушите ми...

— Ау! — изведнъж изпищя Марго. — Вижте какво е направил капитан Крийч с хубавата рокля на Лена!

Обърнахме се и погледнахме към онази част на стаята, където няколко двойки кръжаха весело под звуците на валса, но най-възторжени от всички бяха капитанът и Лена. За жалост, без да забележат и двамата, в някакъв миг капитанът явно беше застъпил богато надиплените къдрици, които украсяваха края на Ленината вечерна рокля, къдриците се бяха отпращали донякъде и сега двамата танцуваха, без да подозират, че капитанът всъщност е стъпил с двата си крака вътре в роклята.

— О, небеса! — възкликна мама. — Отвратителен старец!

— Имаше право Крийч, като говореше, че танцуването на валс сближава — подхвърли Лари. — Още няколко завъртания и ще бъдат облечени в една дреха.

— Не мислиш ли, че трябва да кажа на Лена? — попита го Марго.

— Не бих го направил — отвърна Лари. — Според мен от години не е била толкова близко до мъж.

— Лари, това вече беше излишно — каза мама.

Точно тогава Мегалотополопопулос със замах изсвири последните акорди на валса. Лена и капитанът се завъртяха като пумпал, след което спряха. Преди Марго да успее да се обади, капитанът направи крачка назад, за да се поклони, и падна по гръб, като отнесе голямо парче от долната част на роклята. Един миг цареше ужасна тишина и всички очи се бяха вперили, без да могат да се откъснат, в Лена, която сякаш се бе вкаменила. Магията бе развалена от капитана, който проговори както си лежеше на пода.

— О, много са ти хубави кюлотите! — подхвърли радостно той.

От устата на Лена се понесе неописуем вой, какъвто може да се чуе само в Гърция — звук, от който кръвта замръзва в жилите, както когато острие на коса се плъзне по скрит в тревата камък. Воят изразяваше отчасти жалост, отчасти възмущение, допълнени от плътен и убийствен обертон. Изтръгваше се издъно, от дълбините на гласните струни. Гали-Курчи* би се гордяла с Лена. Колкото и да е странно, човекът, който пое нещата в свои ръце, беше Марго и така се избягна криза, която можеше да прерасне в дипломатическа. Вярно, че Марго донякъде се отнесе твърде драматично: смъкна покривката от една помощна маса, изтича до Лена и я уви в нея. В самото ѝ действие нямаше нищо лошо, само дето върху покривката, която избра, имаше наредени безброй чинии с храна и огромен свещник с двайсет и четири свещи. Трясъкът от чупещ се порцелан и съскането на свещите, нападали в лютеници

и сосове, успешно отвлече вниманието на гостите от Лена и под прикритието на настъпилата бъркотия Марго я отведе на горния етаж.

[* Амелита Гали-Курчи (1882–1963) — именита италианска оперна певица. — Б.пр.]

— Предполагам, че вече си доволен! — каза с укор мама на Лари.

— Аз ли? Какво пак съм сбъркал? — попита той.

— Ти покани този човек — рече мама. — Виж го какво направи!

— Създаде най-приятния миг в живота на Лена — каза Лари. — Досега никой мъж не се е опитвал да ѝ разкъса роклята.

— Няма нищо смешно, Лари — сурово каза мама. — И ако някога отново каним гости, няма да ти позволя да доведеш този... този похотлив стар развратник.

— Не се ядосвайте, госпожо Даръл, празненството мина чудесно — каза Джиджи.

— Е, щом на тебе ти е харесало, няма да се ядосвам — омекна мама.

— И сто пъти още да се преродя, сигурен съм, че никога вече няма да имам такъв рожден ден!

— Направо ме трогваш, Джиджи!

— Има само едно нещо... — започна Джиджи прочувствено. — Не се осмелявам да го кажа, но...

— Какво? — попита мама. — Нещо не е наред, така ли?

— Не че не е наред — въздъхна Джиджи, — а просто липсва.

— Липсва ли? — уплашено попита мама. — Какво липсва?

— Липсват слонове — със сериозен глас отвърна Джиджи. — Най-големите четириноги в Индия.

За книгата и автора

Джералд Даръл (1925–1995) е англичанин, но е роден в Джамшедпур, Индия. Баща му работел там като строителен инженер. След неговата ранна смърт семейството се връща в Англия, а от 1933 до 1938 г. живее на гръцкия остров Корфу в Средиземно море.

Джералд Даръл описва детството си, прекарано сред великолепната южна природа, в трилогията: „Моето семейство и други животни“, „Птици, животни и роднини“ и „Градината на боговете“.

През 1947 г. той организира първата си експедиция в Камерун. Връща се преизпълнен с впечатления и написва първата си книга — „Препълненият Ноев ковчег“, която се разпродава буквално за дни. Даръл продължава с пътешествията си: събира редки животни в Африка, Гвиана, Парагвай, Аржентина. Всяка експедиция завършва с нова книга. Насърчаван от брат си, известния писател Лорънс Даръл, Джералд се утвърждава като автор на анималистични книги.

Събирането на диви животни не задоволява Даръл. „Тази дейност“ — спомня си той — „ми напомняше за търговията с роби. Да затвориш двадесет и пет папагала в една клетка, просто не беше нещо, с което можех да се примиря.“ И през 1959 г. Даръл създава свой зоопарк, разположен на площ от 15 хектара на нормандския остров Джърси в протока Ламанш. Там той прилага нови методи за успешно отглеждане и размножаване на застрашени животни.

През 1964 г. преобразува зоологическата градина в „Тръст за опазване на дивите животни“ — изследователски и учебен център с 15000 члена, приемащ 200 000 посетители годишно.

Джералд Даръл е автор на дванадесет телевизионни сериала. Филмите му са гледани от 150 милиона зрители в 40 страни. През целия си живот Даръл написва общо 37 книги, които са преведени в десетки страни.

Обръщение от „Тръста за опазване на дивите животни“ основан от Джералд Даръл

Живите същества, които Джералд Даръл събира в буркани от конфитюр и кутии от бисквити, оказват огромно влияние върху него и предопределят заниманието, на което по-късно посвещава живота си — защита на застрашените от изчезване видове. Детските му преживявания на остров Корфу вдъхновяват кръстоносния му поход за опазване многообразието на животинския свят на планетата.

Този кръстоносен поход не завършва със смъртта на Джералд Даръл през 1995 година. Трите тръста за опазване на дивите животни, основани от него, продължават делото му с неуморен ентузиазъм.

Дълги години преживелиците на Джералд Даръл, както и неговата проникателност, оказват силно въздействие върху читателите. У мнозина се поражда желанието да дадат своя принос в това благородно дело, като подкрепят Тръстовете за опазване на дивите животни. Надяваме се, че и вие чувствате същото, защото чрез живота и книгите си, Джералд Даръл отправя към всички ни своето послание. „Животните са едно огромно мнозинство, което няма право на глас и което може да оцелее единствено с нашата помощ.“

Моля, не позволявайте вашата съпричастност към идеята за опазването на животинския свят да изчезне със затварянето на тази страница. Пишете ни, а ние ще ви посочим как да станете част от нашия кръстоносен поход за опазване на животните от изчезване.

За повече информация или за изпращане на дарения пишете до:

Jersey Wildlife Preservation Trust
Les Augres Manor Jersey
English Channel Islands JE3 5BP

Wildlife Preservation Trust International
1520 Locus Street, Suite 704
Philadelphia, Pennsylvania 19102, USA

Wildlife Preservation Trust Canada
120 King Street
Guelph, Ontario, Canada N1E 4P8

Свалено от www.readbg.com

Издание: Градината на боговете

Джералд Даръл

Превод: Огняна Иванова
ISBN 954-657-200-4

Издателска къща „Пан ’96“ ООД, 1998

Предпечат ЕТ „Катерина“

Компютърно оформление на корицата: Рекламна агенция „Агора“